YİRMİ SEKİZİNCİ YIL
No: 7873
Cumartesi
1
TEMMUZ 1939

Anadolu

Her gün sabahları (İzmir) de çıkar siyasî gazetedir. Telefon No. 2776 (Nüshası her yerde 5 kuruştur.)

Millî Şef

Marmarada Savarona yatında Mareşalımızı kabul ettiler

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ 103009 KİTAP SATIN ALMA
07(562)A-99-35

Almanya Danzigi Tahkim Ediyor

İNGİLTERE

Mütecavizlere karşı koymağa karar verdi

Çemberlayn yarın mühim bir söylev verecek

Paris siyasî mahafili, Ingiliz Başvekilinin irad edeceği nutku sabırsızlıkla bekliyorlar

Londra 30 (A.A.)— B. Çemberlayn pazar akşamı millete hitaben radyoda bir nutuk söyliyecektir. Mumaileyh hafta tatilini dostlarile birlikte Londra cvarında geçirecektir.

Paris, 30 (Radyo) — İngiltere başvekili Nevil Çemberlaynin pazar günü vereceği söylev, siyasî mehafilde sabırsızlıkla beklenmektedir.

Londradan alınan haberlere göre; İngiltere başvekili, Avrupanın bugün bulunduğu vaziyeti izah edecek ve dünya sulhunu ihlâl etmek isteyen mütecavizlere karşı koymağa, İngiliz milletine tavsiye edecektir.

İngilterenin, mütecavizlere karşı şiddetli tedbirler almağa karar verdiği ve ingiliz ricalinin son zamanlarda irad etmeğe başladıkları nutuklardan vaziyetin sarahaten anlaşıldığı söyleniyor.

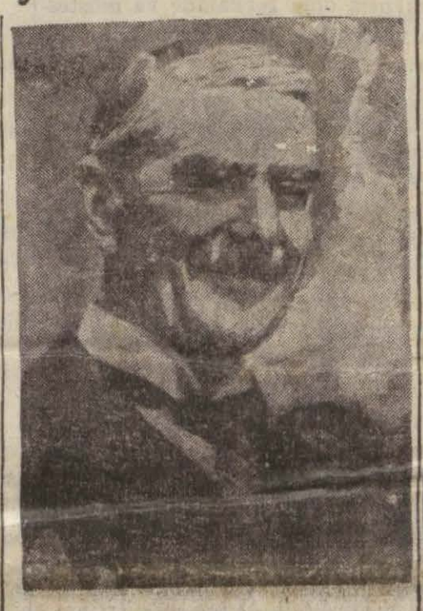

B. Çemberlayn

1940 ta

Üçüncü umumî nüfus sayımı

Bunun için bir kanun lâyihası hazırlandı

Ankara, 30 (Hususî) — 1940 senesinde Türkiyede üçüncü umumî nufus sayımı yapılacaktır. Istatistik umum müdürlüğü bunun için bir proje yapmış ve proje başvekâlette kanun lâyihası haline ifrağ edilerek büyük millet meclisine sevk olunmuştur.

1940 umumî nufus sayımı kanunu, 1935 nufus sayımı kanununun hükümlerini ihtiva etmektedir. Ancak aradan geçen beş sene içinde Türkiyenin iktisadî bünyesindeki inkişaf en mükemmel bir surette tesbit edebilmek ve hakikî neticelere vasıl olabilmek için icap eden bütün hükümler de ilâve edilmiştir.

Meclise verilmiş olan lâyihanın yaz tatilinden evvel konuşulup kararlaştırılması ihtimali kuvvetlidir. Bu takdirde içinde bulunduğumuz malî sene zarfında gelecek seneki umumî sayıma hazırlık olmak üzere bazı vilâyetlerimizde tecrübeler yapılacaktır.

Gene bu sene içinde kanunun tatbik suretini gösteren nizamnameler, hazırlanacak, fişler basılacaktır. Birinci ve ikinci umumî nufus sayımlarında olduğu gibi bu işle tavzif edilecek memurlar tarafından halka sual varakaları üzerinden sualler sorulacak cevaplar büyük bir sadakatle kaydedilecektir. Anlaşıldığına göre 1940 sayımı için hazırlattırılacak olan fişlerde bazı yeni sualler de bulunacaktır.

Bilhassa nufusun meslek bakımından tevzii ve memleketin ekonomik bünyesindeki inkişafın seyrini takip edebilmek için bazı yeni sualler tertip edilecektir.

1940 umumî sayımı ile hükümetimiz beş senede bir memleketin iktısadî ve içtimaî vaziyetini hakikaten en sadık bir surette tesbit etmek hususundaki üçüncü tecrübesini vermiş olacaktır.

Gelecek seneki umumî sayımın Birinci teşrin ayı içinde yapılması mukarrerdir. Ancak henüz günü tayin edilmiş değildir.

—oooo—

Ingiliz tayyareleri

Selâniğe vardı

Atina, 30 (A.A.) — Her biri altı kişiden mürekkep mürettebatı hamil bulunan altı ingiliz deniz tayyaresi, Mondrosdan Selâniğe gelerek denize inmiştir.

Manda komisyonu

Komisyonun raporu ve Filistin hakkında Ingilterenin teklifleri

Cenevre, 29 (A.A.) — Milletler cemiyeti daimî mandalar komisyonu bugün mesaisini bitirmiştir.

Komisyon, mandater devletlerin verdikleri raporları tetkik ettikten sonra, âdeti veçhile, mülâhaza ve bu baptaki fezlekelerinin metnini tespit eylemiştir.

Neşredilen tebliğde işaret olunduğu üzere, milletler cemiyeti konseyine hitap eden raporu ve içtimalarına ait mazbatalar ağustosta yani eylûlde toplanacak olan assambleden bi-

— Devamı 5 inci sahifede —

—ooo★ooo—

SEL

Bulgaristanda dört yüz evi sular götürdü. Zarar büyüktür

Sofyadan bir görünüş

Sofya, 30 (Radyo) — Bugün, buraya ve Bulgaristanın muhtelif yerlerine sürekli ve çok şiddetli yağmurlar düşmüş ve mühim hasarat yapmıştır. Yağmurlardan bir çok köyler sular altında kalmış ve dört yüz ev yıkılmıştır. Vilâyetlerden gelen telgraflara göre, mahsulün yüzde altmışı mahvolmuştur. Zarar çok büyüktür.

Holanda kabinesi Istifasını verdi

Lahaye, 30 (A.A.) — Nazırlar arasında 1940 büdcesi hakkında zuhur eden ihtilâf üzerine kabine istifasını vermiştir.

Kraliçe müstafâ nazır B. Colihni yeni kabineyi teşkile etmiştir. Mumaileyh bu teklifi henüz kabul etmemiştir.

Hitler

Nutuk irad etmivecek

Paris, 30 (A.A.) — Berlinden bildiriliyor:

Evvelce yapılmış olan tahminler aksine olarak B. Hitlerin 10 bin onluk Lutzov zırhlısının denize indirilmesi münasebetiyle bir nutuk söylemiyeceği gibi yarınki merasimle de hazır bulunmıyacağı öğrenilmiştir.

Ingilterede

Bir levazım Nezareti ihdas olunuyor

Londra, 30 (A.A.) — Lordlar meclisi, bir levazım nazırlığı ihdasını natık olan kanunu ikinci okunmasını müteakip kabul etmiştir.

Bugün

Deniz bayramıdır

Bugün, Türk denizcisinin, Türk sularında yalnız Türk bayrağını taşıyan gemilerle çalışmak saadetine erdiği ve kendi sahillerimizde deniz ticaretinin bize kaldığı gündür.

Yavaş yavaş modern şekilde yük selmekte olan denizciliğimiz, ilk kuruluşunu bugün idrak etti. Bu suretle hem bir şeref kurtarıldı, hem de bir hak sahibine geri verildi.

Bu münasebetle, bugün denizcilerimiz bayram yapacaklardır. Bu bayram, yalnız onların değil, hepimizindir.

Ayrıca Karşıyaka banyolarında saat 9,30 için büyük bir gece eğlencesi tertip edilmiştir.

AMERİKA AYANI

Bitaraflık Kanununun tadilini kabul etmek üzeredir

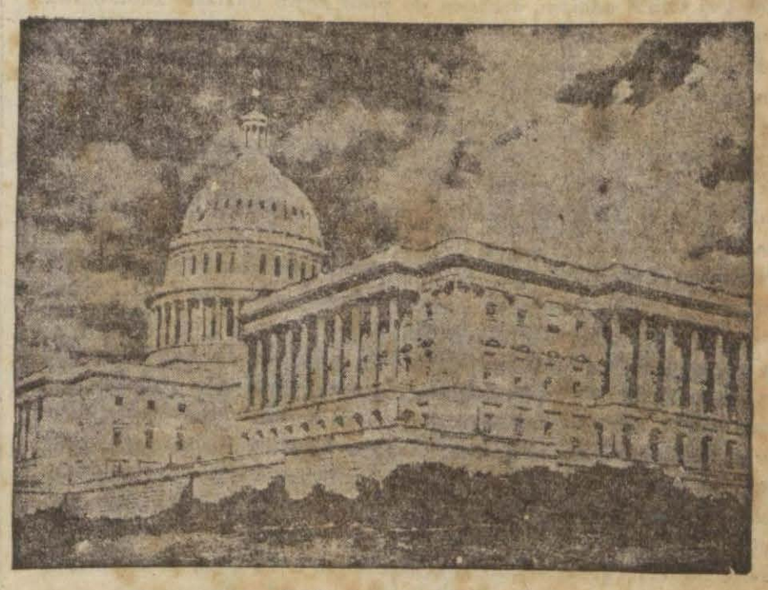

Amerikada beyaz saray

Vaşington, 30 (A.A.) — Bitaraflık kanunu projesinin reye konulması hususu, dün akşam saatlik bir celseden sonra tehir edilmiştir. Bugün reye müracat edilmesi muhtemeldir.

Mümessiller meclisi, hükûmet na-

— Devamı 5 nci Sahifede —

—ooo★ooo—

Toz kasırgası

Izmir, dünkü hâdiseyi hiç geçirmedi

Üç gündenberi ittiradsız devam eden sıcak havalar yüzünden dün saat 18,30 da şehrimizde bir toz kasırgası çıkmış, yirmi dakika kadar devam etmiştir. Kasırga esnasında şehrin üzerini kesif bir toz bulutu kaplamıştır. Şehirde bazı yerlerde, on metre içinde insan tanımak imkânı bile kalmamış, bütün İzmiri kesif bir toz bulutu ve sıcaklık kaplamıştır.

Yukarı mahallelerde bazı evlerin kiremitleri uçmuş, Karşıyakaya da fındık iriliğinde dolu düşmüştür.

Fırtınanın Kemalpaşa civarına yağan yağmurdan ileri geldiğini de söyliyenler vardır. Kasırga esnasında şimdiye kadar İzmir bu kadar devamlı ve şiddetli bir hâdise geçirmediği için halk, bu ender hâdiseyi merak içinde seyir etmştir. Bir aralık deniz bile gözükmemişir. Karşıyakada rüzgâr bazı dükkânların vitrinlerini söküp kaldırımlara fırlatmıştır. Hatta dükkânlarını kapayanlar bile bulunmuştur.

FRANSA

Gittikçe hazırlığını arttırıyor

Paris, 30 (Radyo) — Kabine, yarın Eliza sarayında cumhur reisi Lebrunun riyasetinde toplanacak ve hariciye nazırı Bonnenin haricî vaziyet etrafında vereceği izahatı dinliyecektir.

Başvekil ve harbiye nazırı Edvar Daladiye, millî müdafaa için tanzim olunan yeni kararnameleri cumhur reisinin tasdikine arz edecektir.

Bunlar arasında yeniden 15 milyar frank munzam tahsisat ayrılması lâzım geldiğine dair olan kararname de vardır.

Hükümetin yüzde üç buçuk faizle (Silâhlanma bonoları) adı ile tahvilât çıkaracağı söyleniyor.

Paris, 30 (A.A.) — Nazırlar meclisinin yarınki toplantısında bilhassa haricî siyaset meseleleri görüşülecektir. B. Bonnet Moskova görüşmelerini anlatacak ve B. Strangın B. Molotofa verdiği tekliflerin Moskovada yaptığt tesirleri bildirecektir.

Uzak şark vaziyeti de nazırların yarinki görüşmelerinin mevzularından birini teşkil edecektir.

Bundan başka bazı malî ve iktisadî kararnameler de reisi cumhurun imzasına arz olunacaktır.

Fransız topçuları

FIKRA

Tedris kitabı mes'elesi

BAHRİ SAVCİ

Geçen gün, bir İstanbul gazetesindeki sütun muharrirlerinden biri üniversitede tabiiye ve hayvanata dair Lâtin harfleri ile basılmış tek bir kitap - dikkat ediyor musunuz; tek bir kitap - bile bulunmadığından bahsed'yordu. Muharrir bu gidişle, Lâtin harfi ile okuyup yazan neslin bu malzemesizlik dolayısiyle korkunç bir kültürsüzlük istikbaline doğru yuvarlandığını göstermiş oluyor.

Ben muharririn yazısında katiyen mübalâağa olmadığına eminim. Üniversitede bazı ilim branşlarında Lâtin harfleri ile basılmış tek bir kitap olmadığı haberine maalesef, ağlıyarak inanmak lâzım. Hal böyle olunca gelecek neslin geniş bir kültürden değil, herhangi bir sahada, esaslı bir malûmattan bile mahrum kalacağına hükmetmek lâzım. Tek bir kitaba sahip olmıyan; ancak derste tuttuğu notlarla kafa ve ihtisas yapmağa uğraşan bir üniversite mezunu beğenmeyip te yıktığımız eski darülfünun mezunundan bir adım bile ileri gidemez. Halbuki üniversiteyi kurmaktan maksadımız bambaşka idi.

Bizde tedris kitapsızlığı meselesi yeni değildir. Mevzuubahis muharririn yazısını okuyanlar eskiden mekteplerimizde ve darülfununda ilim branşlarına aid çok eser bulunduğunu zehabına kapılabilir. Halbuki sizi temin ederim, eskiden de yani Arap harfleri zamanında da tedris kitabından mahrum idik. Talebemiz gene derste tuttuğu notlardan başka bir vasıtaya malik değildi. Eline bir taş basması not geçiren talebe kendisini bahtiyar sayardı.

Peki bu neden böyledir? Cevbı çok basittir:

Hoca yazamaz, yazsa basacak para ve vasıta bulamaz. Bassa, fiyatı yüksek olduğundan sürülemez.

Ve binaenaleyh talebe derste tutulmuş yarım yamalak bir notla karşı karşıya kalır.

Bugün üniersitede kitap işine verilen ehemmiyet çok büyüktür. Öyle zannediyorum ki kitabı basacak parayı bulmak ve kitabın fiyatını indirerek sürümünü temin etmek işi bugün eskisi kadar güç bir iş değildir. Bugün de, dün de ve maalesef bu gidişle yarın da en büyük mesele hocaya kitap yazdırmak meselesidir. Bu memleket öyle profesörler - dikkat ediyor musunuz; lâalettayin adam demiyorum, profesörler diyorum - görmüştür ki onlardan, matbaa harfleri ile basılmış, telif bir eseri on beş sene de bile alamamıştır. İhtiyarlayıp gittiği halde; işgal ettiği kürsüye aid tek bir eser vermeyen hocalar az değildir. Bunun neticesi ne oluyor? Talebe ders notları ile iktifaya mecbur kalıyor. Üniversite talebelerimiz biribirine «filân derse aid şu, şu, şu kitapların var mı?» diye sormaz: «Filân dersin notu var mı?» diye sorar.

Meseleyi bir başka cepheden de tetkik etmek lâzımdır: Ekseri hocalar kitap yazmak hususundaki lâkaydilerini yazılmış kitaplara karşı da bir dudak bükme duygusu halinde izahr ederler. Körün değneğini bellediği gibi sadece derste kendi söylediklerini belleyen bu hoca, her nasılsa ayni mevzua dair başka bir hocanın, profesörün yazdığı kitapta söylediği bilgiyi kendisine imtihanda tekrar eden talebeyi iyi bir şekilde karşılamaz. Mevzuun biraz daha geniş bir izahını yapmağa uğraşan talebeye «sen bana, benim söylediğimi tekrar et» der. Bu ise ezberciliğin bir başka şeklidir ve maalesef hâlâ tedavi edemediğimiz bir yara halindedir.

İnkılâbın kurduğu ünversiteden ve Maarif Vekâletinden kitap, kitap, kitap istiyoruz. Profesörden de talebesini sadece kendi kitabına hapsetmemesini istiyoruz.

—ooo★ooo—

ZABITADA

Yangın yerinde

Hammal Mustafa adında biri, yangın yerine götürdüğü 10 yaşında Şükrüye çirkin muamelede bulunmak üzere iken görülmüş, yakalanarak adliyeye verilmiştir.

Tehdid

Çorakkapıda Tamaşalık çıkmazında Manisalı Mehmed, Aptullah karısı 25 yaşında Kadriyenin mantosundan çekmiş ve kendisiyle beraber gitmesi için tabanca ile tehdid etmiş, kadının feryadı üzerine zabıtaca yakalanmıştır.

Bir hırsızın marifeti

Alsancakta Hacı Bekir sokağında B. Ali Önce ve karısı Pakize Önce, dün sabah işe gitmek üzere evlerinden çıkmşı ve akşam evlerine döndüklerinde evlerine bir hırsız girip mühim miktarda eşya çaldığını görmüşler, zabıtayı haberdar etmişlerdir. Zabıta, hırsızı araştırmaktadır.

350 lira dururken 100 lirayı almış

Alsancakta Şerafeddin bey caddesinde pamuk şirketi memurlarından B. Hüsameddinin odasında duran ceketinin cebinden 100 lira çalınmıştır. Ceketin cebinde 350 lira bulunduğu halde 100 liranın çalınması hayret uyandırmıştır.

B. Hüsameddin, bu paranın jozefina adında bir italyan kızı tarafından alındığını iddia etmiş ve zabıtaca tahkikata başlanmıştır.

—«««★★»»»—

Beraet ettiler

Karaburun - Mordoğan kredi kooperatifi ortaklarından B. Ömer Aşkının imzasını taklid ederek 10 liralık sarf senedi tanzim eylemek ve ihtilâs suretiyle bu parayı zimmetlerine geçirmekle suçlu kooperatifin muhasibi Ali oğlu Demir ve Muhiddinin şehrimiz Ağırceza mahkemesinde cereyan etmekte olan muhakemeleri neticesinde suçları sabit olmadığından beraetlerine karar verilmiştir.

Eğitmenlerin senelik ücret havaleleri geldi

Vilâyetimiz köylerinde müstahdem eğitmenlerin 1 haziran 939 tarihinden itibaren 31 mayıs 1940 tarihine kadar bir yıllık ücretleri Maarif Vekâleti büdcesinin «köy okulları ve eğitmenleri için vilâyetlere yardım» tahsisatından 11880 liranın İzmir muhasebe müdürlüğüne gönderildiği Maarif Vekâletinden vilâyete bildirilmiştir.

Köy eğitmenleri kanununun beşinci maddesi mucibince icra vekilleri yüksek heyetince tasdik edilecek eğitmenler kadrosunun da vilâyete ayrılan kısmının yakında gönderileceği bildirilmiştir.

—ooo—

Nişanlısı ile gezerken iki kişiyi dövmüş

Dolaplıkuyu mahallesinde bir vaka olmuştur. Marangoz Arap Mehmed Onay Beri adında biri, nişanlısı Fethiye ile gece evine giderken karşılarına çıkan İzmirli Ahmed oğlu Hüseyin:

— Evlendiniz mi?

Diye sormuş. Bundan muğber olan Arap Mehmed, Hüseyini tahkir ederek dövmüştür. Gece bekçisi B. Hasan kavgayı görmüş ve mani olmak istemişse de suçlu, bekçiyi de tahkir ederk dövmüş, kaçmış, fakat takip edilerek yakalanmıştır.

—ooooo—

Mektebe devam etmiyenler

Özürsüz olarak bir ve daha fazla yıl okullara devam etmiyen talebenin kayıtlarının terkin edilmesi Maarif Vekâletinden şehrimizdeki alâkadarlara bildirilmiştir.

—«««★★»»»—

Gümrük resminden muaf kitaplar

Yabancı dil öğretici ve bir metoda bağlı ders kitaplarının gümrük resminden muaf olarak memlekete ithali hakkındaki kanun vilâyete gelmiştir.

Şehir Dahili haberleri

Kültürparkta

84 kilometrelik bisiklet mukavemet koşusu

Pek yakında İstanbul - Edirne asfalt yolu üzerinde yapılacak olan 156 kilometrelik Türkiye mukavemet birinciliği bisiklet müsabakalarına hazırlık olmak üzere bölgemiz bisikletçilerinin daha şimdiden antrenmanlarına başlamaları için beden terbiyesi genel direktörlüğünden bölgemize gelen emir üzerine şehrimiz bisikletçileri bisiklet ajanı Alâeddinin nezaretinde çalışmağa başlamışlardır. Geçen hafta kültürparkta 20 turluk 42 kilometre üzerinde yapılan koşu kültürparkın çok muntazam olan asfalt yolu üzerinde muvaffakıyetle neticelenmiş ve bu mesafe bir saat 18 dakika gibi memnuniyet bahş bir rekorla neticelenmişti. Bu haftaki 84 kilometrelik koşu çok heyecanlı ve alâkalı olacağı gibi koşuyu seyir için de bir çok meraklıların kültürparka toplanacağı tahmin edilmektedir. Koşulara sabah saat 6 da başlanacak ve 8 buçukta son verilecektir.

Bu koşularda en iyi derece alan 4 bisikletçi Türkiye birincilikleri müsabakalarına şehrimiz namına iştirak etmek üzere istanbula gönderileceklerdir.

—oo★oo—

Tütün rekoltesi

Bu yıl az, fakat tütünler çok nefis ve hastalıksızdır

939 yılı Ege tütün rekoltesi hakkında ilk tahminlere göre Aydında 200.000, Çinede 500 bin kilo tütün mahsulü alınacağı ümid olunuyor. Aydının diğer yerlerinde vaziyet, henüz belli değildir. Muğlada tütün mahsulünün vaziyeti gayet iyi ve hastalıksızdır. Rekolte 5 milyon kilo tahmin edilmektedir.

Akhisarda da tütün mahsulünde bu yıl hastalık yoktur, ekim, geçen seneye nazaran yüzde 40 azdır. İzmir vilâyetinde rekolte 10 milyon kilo tahmin olunmaktadır. Foçanın Geren köy ve Yeniköy tütünlerin Trip hastalığı görülmüştür. Dikili tütünlerinin vaziyeti normaldir.

Gâvurköy, Seydiköy havalisi tütünleri bu sene de birinci derecede nefasetini muhafaza etmektedir. Manisada -mülhakatla beraber- dekolte sekiz milyon kilo tahmin edilmektedir.

Haber aldığımıza göre ingiltere, bu sene, tütün ihtiyacının bir kısmını memleketimizden temin edecektir. İngiltere, 10 milyon kilo şark tütünü satın alacağı için tütün satışiyle iştigal eden firmalarımızlar şimdiden temas halindedirler.

Beynelmilel Bremen kongresi:

Almanyanın Bremen şehrinde 20-30 eylûl tarihlerinde beynelmilel tütün kongresi toplanacaktır. Hükûmetimiz, bu kongreye resmen iştirak etmekle beraber bir çok tüccarların iştirake hazırlandıkları haber alınmıştır. Kongre münasebetiyle Bremende ayni zamanda beynelmilel bir tütün sergisi de açılacaktır.

—«««oo»»»—

Feci bir kaza

5 yaşındaki çocuk öldü

Dün öğleden evvel Cumaovası nahiyesinde feci bir araba kazası olmuşur. Zeki adında bir çiftçi, ailesi efradını bindirdiği tek beygirli bir araba ile tütün tarlasına çalışmağa götürürken araba yolda devrilmiştir. Arabada bulunan Abdullah adında bir çitfçinin beş yaşındaki oğlu Ali, araba altında kalarak feci şekilde ölmüştür. Hâdise tahkikatına müddeiumumilikçe el konmuştur.

—ooooo—

Muamele vergisi

Müteharrik kuvveti beş beygiri ve işçi sayısı onu geçmiyen balık konserve fabrikalarının 1 temmuz 939 dan itibaren muamele vergisinden istisna edildiği Maliye Vekâletinden vilâyete bildirilmiştir.

Yapı işleri

Keşifler hakkında bir tamim

Yapı işleri ve keşifler hakkında nafia vekâletinden vilâyete aşağıdaki tamim gelmiştir:

1 — Vilâyetlerimizde son seneler zarfında hacmi çoğalmış bulunan muhtelif yapı işlerine ait ilk proje ve keşiflerin hazırlanması göz önünde tutulması, bu keşiflerin daha ciddî ve hakikî etüde istinad etmemesi, bilhassa temellerdeki hususiyetlerin bidayette nazarı itibare alınmaması yüzünden bir çok ahvalde tatbikatta tadil ve ilâvei keşif mevzuları karşısında kalındığı görülmektedir. Çalışmamızda ideal vaziyet bir işi ilk keşfine mutabık olarak bitirmektedir. Bilhassa ilk keşiflerin dikkatli ve ihatalı yapılmamış olmasından doğacak keşif ilâveleri mecburiyeti keşfi tanzim eden için müvahezeyi muciptir. Binaenaleyh bir yapıda esas olan ilk keşifler hakikate tetabuk ettikçe ilâvei keşif için ortada hiç bir sebep kalmıyacağından bu hususun daima ehemmiyetle göz önünde tutulması ve ilâvei keşiflerin ilk etüdlerde görülmesi ve bilinmesi imkânsız olan fevkalâde ve müstesna vaziyetlere inhisar etmesi lâzımdır.

2 — Bu gibi zarurî ahvale ait ilâvei keşifler halinde aşağıda yazılı esaslara göre hareket edilecektir.

A — Bir keşif ilâvesine lüzum hasıl olanişlerde tahsisat vekâlet büdcesinden olup ilk ihalede yapılan tenzilâtla veya sair bir suretle mahallinde bunu karşılıyacak tediye emri bakiyesi mevcud olduğu takdirde bir taraftan nafia müdürlüğünce hazırlanacak ilâvei keşif evrakı esbabı mucibesiyle birlikte vilâyete arzedilerek muhasebei umumiye kanununun 135 inci maddesi hükümlerine istinaden ikinci derece emri ita sıfatiyle mezuniyet alınması, bir taraftan da bu ilâvenin hangi sebeplerden tahaddüs ettiği hakkında vekâlete malûmat verilmesi lâzımdır. Bazı vilâyetlerde yapıldığı üzere 2490 sayılı kanunun 28 inci maddesi mucibince teşkil edilen komisyonlardan karar almak suretiyle muamele ifası mevzuata uygun değildir.

B — Yeniden inşa edilmekte olan büyük yapıların yalnız mühim ve esaslı bir mahiyet iktisap eden, fennî noktadan istişareye lüzum görülecek ilâvei keşif işlerinde esbabı mucibesi bildirilmek, keşif ve projeleri gönderilmek suretiyle vekâletin muvafakati alınmalıdır.

—«««oo»»»—

Bornova'da

Kadınlı, erkekli şarkı söylerken!

Bornovada Karakurum sokağında 16 numaralı evde bir vaka olmuştur. Terzi B. Hüsnü Piyancıya ait olan bu evde tanıdıklarından terzi Cemil ile arkadaşı Remzi, Ahmed kızı Sabire ve Ahmed kızı İhsan adlarındaki kadınları kabul ederek gece saat yirmi dörtten sonra evin bahçesinde çünbüş çalarak şarkı söylerken, komşuları izaç edildiklerini ileri sürerek şikâyette bulunmuşlar, zabıta eğlence yapanları menetmiş ve ev sahibi hakkında kanunî muamele ye girişmiştir.

—ooooo—

Çocuk hastanesi

Vekâlet 70,000 lira yardım etti

Sıhhat ve İçtimaî Muavenet vekâletinden vilâyete gelen bir yazıda inşa edilmekte olan İzmir çocuk hastanesi inşaatına yardım olmak üzere vekâlet budcesine 70 bin liralık fevkalâde tahsisat konulduğu bildirilmiştir. Bu tahsisat derhal İzmir belediyesi emrine gönderilecektir.

—oo★oo—

Sözlü sinavlar

Şehrimiz lise ve ortaokullarında sözlü sınavlar dün sona ermiştir. Bugün muallimler meclisi mekteplerde toplanacak, sınıf geçen ve geçmiyen talebeyi tesbit edeceklerdir.

Eski nakışlar

Toplanıp Ankaraya gönderilecek

Kız enstitüleri tedrisatında eski nakışlarımıza mühim bir yer ayırmak maksadiyle Ankara İsmetpaşa kız enstitüsünde eski nakışlardan bir koleksiyon tertip edilmekte olduğu Maarif Vekâletinden şehrimizdeki alâkadarlara bildirilmiştir.

İzmir vilâyetinde halk elinde bulunan bu gibi kıymetli eski nakışları tetkik etmek ve gerekli olanlarını satın almak üzere Ankara İsmetpaşa kız enstitüsünde bir heyet teşkil olunmuştur. Bu nakışların toplanıp gönderilmesi istenmiştir.

—ooooo—

Mıntaka ticaret müdür muavinliği

İzmir mıntaka ticaret müdür muavinliğine tayin olunan İstanbul takas komisyonundan B. Cevdet Tahir Arıkut, İstanbuldan şehrimize gelmiş ve ticaret müdürlüğünden yeni vazifesine başlamıştır.

—«««»»»—

B. Ferit Bayır

On beş senedenberi İzmirde ilk tedrisat sahasında çalışan arkadaşımız müfettiş Ferit Bayır, bu defa Maarif Vekâleti ilk tedrisat umum müdürlüğü şube direktörlüğüne tayin edilmiştir.

İzmirdeki mesaisinde kuvvetli muvaffakıyetler gösteren Bay Ferit Bayırın yeni vazifesinde de başarılar göstermesini temenni ve kendisini tebrik ederiz.

—ooooo—

Mezuniyet

Birinci sorgu hâkimi B. Sıtkı Yusufoğlu bugünden itibaren aylık mezuniyetini kullanmağa başlamıştır. Mezun bulunduğu müddetce birinci sorgu hâkimliği vazifesine de ikinci sorgu hâkimi B. Hasan Basri Yenal tarafından bakılacaktır.

—ooooo—

Umumî kütüphaneler

Umumî kütüphanelerin açılma ve kapanma saatları hakkında Maarif Vekâletinden alâkadarlara bir emir gelmiştir. İzmir millî kütüphanesi yaz ve kış mevsimlerinde her gün saat 10 - 14 ve 15 - 19 arasında açık bulundurulacaktır. Temmuz - Eylûl ayları içinde tatil cumartesi günleri saat on üçte başlıyacaktır ve pazar akşamına kadar devam edecektir.

Mekteplerin açık olduğu zamanlarda ise İzmir millî kütüphanesi pazartesi öğleden sonra başlıyarak bir buçuk gün tatil yapacak, diğer günler açık bulundurulacaktır.

—«««★★»»»—

Mahkûm oldu

Eşrefpaşada Kızılçullu caddesinde Tahir kızı Hayriyeyi zorla kaçırmak ve evinde alıkoymaktan suçlu Mehmed oğlu Hüseyinin şehrimiz ağır ceza mahkemesinde cereyan etmekte olan muhakemesi neticesinde kızı evinde alıkoyduğu sabit olduğundan dört ay hapsine karar verilmiştir.

—ooooo—

Hekimler arasında

Kemalpaşa kazası hükümet tabibi B. Asım Çeçen 45 lira maaşla Eskişehir - Sivrihisar kazası hükümet tabibliğine, Kemalpaşa belediye hekimi B. Selâhiddin Orhunöz 108 lira ücretle Babadağ nahiyesi belediye hekimliğine, Arabkir kazası hükümet tabibi B. Feridun İzmirlioğlu 30 lira maaşla Kemalpaşa kazası hükümet tabibliğine tayin olunmuşlardır.

İzmir memleket hastanesi baş eczacısı mütekait ve ücretle müstahdem İsmail Rumî Dölektaş 71 yaşını ikmal ettiğinden tekaüde sevk edilmiştir.

—ooooo—

Çanta çalmak

Karantinada Hilâl sokağında Davi kızı Sarinanın odasında masası üzerinde bulunan ve içinde 165 kuruş olan para çantası çalınmıştır. Hırsız zabıtaca aranıyor.

Doktorumuzun Köşesi

DAHİLİ HASTALIKLAR MÜTEHASSISI DOKTOR M. ŞEVKİ UĞUR DİYOR Kİ:

Çocukların kusma âdeti

Muhtelif sebeplerden husule gelen kusmalar, meme çocuklarında görüldüğü gibi, büyücek çocuklarda da pek fazla görülmektedir. Küçük çocukların besinleri normal olarak ağzına getirmesiyle kusma âdeti, mide alt kapısının bozulmasını, ayni işin muhtelif safhalarından ibarettir. En önce tagaddi de ifrat, haddi iğtida ihtilâlarında, barsak kapanması, boğmaca öksürüğü sair entan hastalıklardan vukua elen kusmalar bundan büsbütün başkadır. Bu kusma âdetinin spatik ve atonik şekilleri vardır. Spatik şekillerinde çocukta gıda bozukluğu mevcud olmadan mükerrer olarak kusmalar görülür. Bu kusma âdeti; çok defa mide iç örtüsünün fazla hassasiyeti ve mide kasılarının teheyyüc kabiliyetinin fazlalaşmasından tevellüd eden bir refleks neticesidir. Bu en çok norapat, zayıf ve hipertonik süt çocuklarında müşahede edilmektedir.

Kusma âdetinin atonik denilen şeklinde çocuklarda mevcud müzmin bir tagaddi ihtilâtında görülür. Bu gibi çocuklarda hemen daima hiç bir tazyik olmadan gıda dışarıya akar bu çocukların kasılarında umumî bir kuvvetsizlik vardır. Süt çocuklarında görülen bu rahatsızlık hafif ise çocuğa verilecek besinlerin keyfiyet ve kemmiyetini iyi bir düzene sokmak kâfi gelir, bu gibi çocuklara muayyen ve muntazam fasılalarla beş vakit yemek; bununla beraber meme çocuklarında içme müddetini [illegible] lâzımgelir. Çocuk memeden kesilmiyecek yalnız [illegible]nın ikisi yerine yağı az sun'î bir gıda verilmelidir. Büyücek çocuklara ezmeler de verilebilir. Ağır şekillerinde ise eğer çocuk şişe alıyorsa, mecmu gıdayı kısa fasılalarla ve çok defa vermeli yirmi dört saatte altı sekiz defada vermek icap eder.

Yalnız emzik deliğinin büyük olmasına dikkat etmek ve içmeden sonra mümkün olduğu kadar hareketten ictinap lâzımgelir.

Büyücek çocuklarda vaktinden evvel ezme ve porelere geçmek en güzel bir tedbir olmuş olur. Mektep çocuklarının bir çoğunda sabah kayları müşahede edilmektedir. Bunlar muayyen bir takım ruhî heyecanlara bağlıdır. Zorla yidirmek, cezadan korkmak, şiddetli sevinç ve bir şey göstermek maksadiyle de husule gelen kusmalardır.

Bunlar da bazı defa bahusus mide hastalıklarında ve beyin âfetlerinde de görülür. Bu hususu hatırlamak lâzım gelir. Bu çocuklardaki kusma âdetlerinin sebebi daha fazla ruhî bir haldir. Bu çocukların çoğu yemek zamanlarında yemek çiğnemesini bile istemezler. Tenbellik ederler lâkin yemek fasılalarında iştiha ile süt, yumurta, çikulâta ve diğer tatlıları yerler. Yemek zamanlarında anne ve baba çocuklarının yemediklerini görerek üzülürler o zaman çocuğu yemek için tazyik ve cebrederek her gün bu ıstırap içinde göz yaşlı sahnelere meydan verirler. İşte bu hal kusmayı teheyyüc eder. Onun için burada en evvel gıdayı düzene koymak icap eder. Yemeklerin azaltılması, üç veya dört defaya indirilmesi lâzımdır. Bundan başka yemek haricinde çocuğa asla hiç bir yemek ve çikulâta ve sair şeyler vermemelidir. Bu gibi çocuklara daha ziyade nebatî besinler vermek doğru olur taze sebzeler, meyvalar, patates, ekmek gibi gıdalar vermek çok büyük faydalar temin etmiş olur.

Bununla beraber anne ve baba çocukları tazyik ve cebir altında bulunmamaları çok ehemmiyetli bir meseledir. Çocukları meşgul etmek ve hafif su banyolarına sokmak, güneş ve hava banyolarına maruz kılmak pek mühim bir keyfiyettir.

Esasen bu banyolar çocuğun vücudü için, büyümesi ve gelişmesi için mutlaka lâzım olan bir takım sıhhî şartlardır. Gerek çocuğun huysuzluğundan ve gerekse anne ve babanın ihtimamsızlık ve dikkatsizliğinden

— Devamı 4 ncü Sahifede —

DIŞ POLİTİKA

Londra, Berlin, Moskova

Bugünkü beynelmilel münasebetleri, iki cepheli bir kuvvetler muvazenesi olarak mülâhaza etmek yanlıştır. Hakikatte beynelmilel münasebetlerin üç cephesi, daha doğrusu üç kutbu vardır: Londra, Berlin ve Moskova.

1 — Londra, kapitalist, demokrat, doymuş emperyalist ve statükocudur.

2 — Berlin, faşist, otoriter, doymamış emperyalist ve statüko aleyhtarı.

3 — Moskova, komünist, otoriter ve revolüsiyoner.

Beynelmilel hayat dediğimiz hâdise, bu üç kutup ile menfaatlerini bunların biri veya diğeri ile teşrik eden devletler arasında karşılıklı bir mücadeleden ibarettir. Bu cephelerden her birinin haricî politikası şöyle hülâsa edilebilir.

Londra ve buna tâbi olan peykler, statükonun muhafazasına taraftardırlar. Bunu bir aralık milletler cemiyeti vasıtasiyle yapıyorlardı. Faşist tazyiki altında bu sistem zayıfladıktan sonra başka yollar aradılar. Bu yolların biri, faşistlerle anlaşmaktı. Bunu yaparken, Moskovayı gücendirdiler. Şimdi de «Sulh cephesi» adı altında dairesi mahdut fakat şüphesiz daha müessir bir nevi kollektif barış sistemi kurmıya çalışıyorlar.

Berlin mihveri, her ne pahaya olursa olsun, statükoyu değiştirmiye çalışıyor. Bunu temin etmek için her şeyden önce Milletler cemiyetini yıkmak lâzımdı. Bu sistemi zayıflattıktan sonra, haricî politikasının hedeflerini, komünistlik aleyhine bir mücadele perdesi arkasına sakladı. İspanyada kızıl tehlike gördü. Çekoslovakyayı «Kızıl» olduğu için mahvetti. Şurası kızıl, burası kızıl derken karşısına demokrat cephe dikilince, derhal tâbiyesini değiştirdi. Avrupa medeniyetini tehlikeden kurtarmak için girişilen mücahede kaynıyarak buhar olmuş ve kalan tortusu da mideye ve işkembeye taallûk eden bir «hayat sahası» dâvasından ibaret kalmıştır. Daha garibi, faşist cephe tükrüklerini yalıyarak Moskova ile anlaşmıya çalışıyor. Artık medeniyet için karşısındaki tehlike bolşeviklik değildir. «Demokrasi ve kapitalist plütokrasidir.» İki ay evvelisine kadar komünistliğin işittiği azarı, şimdi demokrasi işitiyor. Hitler evvelki gün eski İtalyan muhariplerine hitap eden nutkunda şunları söylemiştir:

«Demokrotik ve kapitalist plütokrasiler tarafından işlerimize müdahale edilemez.» Aynı gün İtalyan hariciyesinin resmî mecmuası olan Relazioni Internazionali de şunları yazdı:

«Demokrat devletler Almanyanın ve İtalyanın inkişafına mani olmak istiyorlar.»

Demek ki karşılarında Sovyetleri düşman gören Almanya ve İtalya, bugün İngiltereyi ve Fransayı düşman telâkki etmektedirler. Sovyetler hakkında takip edilen bu politikanın hedefi ne olabilir? Her halde Sovyetlerin antikomitern pakta gireceğini ümit edecek kadar saderun olamazlar. Fakat Sovyetlerin sulh cephesine iştiraklerine mani olmadığı ümit edebilirler. Almanyanın ve İtalyanın hedefleri budur. Bununla beraber, faşist cephesinin yüzünden ideoloji maskesi düşmüş ve oportünizmden ibaret olan hakikî cephesi bütün çıplaklığiyle meydana çıkmıştır.

Moskovanın hedefine gelince; bunun kapalı bir tarafı yoktur: Sovyetler, dünya revolüsyonuna inanıyorlar. Onların nazarlarında faşistlik de demokrasi de düşmandır. Fakat düşmanlar arasında fark vardır. Sovyetler, bir aralık her ikisine karşı da vaziyet alırken, faşistliğin muvaffakıyetli inkişafı karşısında demokrat cephe ile beraber yürümekte fayda gördüler. Fakat demokrasi cephesiyle iş birliği Sovyetleri hayal sukutuna uğratmıştır. Bilhassa Münihte, Sovyetler bundan sonra son derece muhteriz davranmıya başlamışlardır. Filhakika bugün Sovyetlerin vaziyetleri eskiye nazaran kuvvetlidir. Bir defa kendi emniyetlerinin sağlam olduğuna inanıyorlar. İkincisi, Londra ile Berlin arasındaki mücadele, Moskovayı hakem vaziyetine getirmiştir. Harp sonrası devrinde Moskovanın haricî politika bakımından bu derece kuvvetli bir vaziyete geçtiği zaman olmamıştır. Bir taraftan İngiltere sulh cephesine iştirakini temine çalışıyor. Diğer taraftan Almanya, bitaraf kalması için yalvarıyor. Moskovanın hareket hattı ne olacaktır? Henüz sarih olarak malûm değildir. Fakat her halde görülüyor ki bu vaziyetten kendi politikası namına âzamî derecede istifade etmeğe çalışacaktır.

A. Ş. ESMER

SON HABERLER

Dünya Matbuatı

Ingiltere Hariciye Nazırı Lord Halifaksın nutkunu tahlil ediyor

Ingiltere, Almanyanın Danzige karşı yapacağı muhtemel bir taarruza karşı hattı hareketinin ne olacağını tasrih etti

Vaşington, 30 (A.A.) — Diplomasi mehafil, Lord Halifaksın söylemiş olduğu nutkun ingilterenin Almanya tarafından Danzige karşı yapılacak muhtemel bir taarruz muvacehesinde hattı hareketi ne olacağını tamamiyle izah ve tasrih etmiş olduğunu beyan etmektedirler.

Lordun B. Daladiyenin beyanatından ve reisicumhur Ruzveltin evvelki günkü azimkârane hitabesinden sonra söylemiş olduğu bu nutuk, demokratların totaliter memleketler tarafından yapılacak bir harp şantajına serfuru endişelerini azaltmıştır.

Gazeteler, Lord Halifaksın nutkunu büyük başlıklar altında neşretmektedirler. Bu meyanda şu başlık zikredilebilir:

«Lord Halifaks, dövüşmeye hazırız. İhtarında bulunuyor.»

Nutkun, kongredeki akisleri kuvvetli olmuştur. Kongrede infiradcıların bir nebze ricat ettikleri görülmüştür.

İyi malûmat almakta olan mehafil, bitaraflık kanununun harp esnasında esliha ve mühimmata ambargo konulması maddesinin ortadan kaldırılması suretindeki tadil teklifinin mümessiller meclisince kabul edileceği zannolunmaktadır. İstilzam etmekte olduğu muhataralara rağmen Amerika hükûmeti ve meclis ekseriyeti, bundan böyle bir harbe mani olacak yegâne siyasetin azimkârlık siyaseti olduğu mütaleasındadırlar.

Berlin, 30 (A.A.) — Yarı remî Deutcher Dients yazıyor:

Lord Halifaksın nutku, ingiliz devlet adamları için mühim olan şeyin ne olduğunu tipik bir surette göstermektedir:

İyi tertip edilmiş cümleler ve umumî mahiyette mutalealarla ingiliz efkârı umumiyesini gayesi ne sulhun ve ne de hukuku düvelin menfaati olan siyasî bir hattı hareket ile ünsiyet ettirmektir. Şimdi Alman milletine ingiliz haricî siyasetini muslihane diye göstermek çin yapılacak her türlü teşebbüsten vazgeçmek icap eder. Bilhassa Almanyayı çenber içine almak siyaseti için yeni bir arkadaş ile yapılmakta olan müzakerelerin neticelenmesinde ümid edilmekte olduğu bu sırada.

Londranın aylardanberi Almanyaya karşı yapmakta olduğu şeyler, ingilterenin bir korunma harbi yapmakta olduğunu göstermektedir.

Paris, 30 (A.A.) — Bu sabahki gazete tefsirleri:

Bugün gazeteler, Halifaksın nutkunu her türlü tereddüdü dağıtacak mahiyette telâkki etmektedirler.

— Devamı 4 üncü sahifede —

(Pravda) gazetesi, Moskova müzakereleri hakkında ne yazıyor?

Müzakerelerin, yetmiş beş gün gibi bir sürüncemede kalmasından Sovyet Rusyanın mes'ul olmadığı kaydediliyor

Moskova, 29 (A.A.) — Yüksek Sovyet meclisi azasından mebus Canaf, Pravda gazetesinde yazdığı bir makalede, üçler muahedesinin akdi müzakerelerindeki betaatten dolayı ingiltere ve Fransayı ve bilhassa ingiltereyi şiddetle tenkit ederek Sovyetler birliğinin mezkûr muahedenin süratle akdi için sarfettiği bütün gayretlere rağmen esaslı hiç bir terakki elde edilemiyeceğinden şikâyet ediyor.

Ve bu müzakerelerin bir tarihçesini yaptıktan sonra diyor ki:

«Bütün bunlar gösterir ki, ingiltere ve Fransa Sovyetlerle tam bir müsavat esasına dayanan bir muahede yapmak istemiyorlar. Onların istediği, bütün taahhütlerin hammallığını Sovyetlerin yapacağı bir muakeveledir. Kendi hesaplarına başkalarının ellerini yakmalarını istiyen milletlerin avcında oyuncak olmak istemiyen benliğine hâkim hiç bir millet böyle bir muahedeyi kabul edemez.

Moskova, 30 (A.A.) — Pravda gazetesi yüksek Sovyet meclisi azasından Canofun aşağıdaki makalesini neşretmektedir:

«Taarruza karşı karşılıklı yardım hakkındaki ingiliz - Fransız -Sovyet görüşmeleri bir çıkmaza girmiştir. Anlaşmanın en çabuk bir zamanda akdi hakkındaki Sovyet hattı hareketinin vuzuhuna rağmen, görüşmelerin seyrinde az çok mühim hiç bir terakki görülmemektedir.

Bu hal, şimdiki beynelmilel vaziyet içinde, çok ehemmiyetlidir, müteharrızlarla bütün barış düşmanlarına ümid ve cesaret vererek yeni taarruzlara teşvik etmektedir. Bu vaziyet karşısında şu sual ortaya çıkıyor: Bütün pasifik milletlerin ve barış dostlarının mesut neticesini sabırsızlıkla beklediği görüşmedeki bu

— Devamı 5 inci sahifede —

Toptan tevkifat

Viyanada dört yüz Çingene yakalanarak hapse atılmıştır

Viyana, 29 (A.A.) — Bugün Viyanada çingeneler arasında toptan tevkifat yapılmıştır. Bunların ekserisi Slovakyalı ve Bulgaristanlıdır. 400 kişi yakalanmış ve Rossanbaurtde hapishanesine gönderilmiştir. Bir kısmı da Dechn Tecemmu kampına sevkolunmuştur.

ooo★ooo

Amiraller konferansı

Çemberlaynın Avam kamarasında vukubulan bir suale verdiği cevap

Londra, 29 (A.A.) — Avam Kamarasında bugün öğleden sonra beyanatta bulunan Çemberlayn, son günlerde Singapurda yapılan müzakerelerden memnuniyet verici bir surette neticelendiğini söylemiş ve demiştir ki:

— Bütün genel kurmay temaslarında olduğu gibi bu müzakerelerin ait olduğu hususat hakkında tafsilât vermek memleketin menfaatine uygun düşmez.

İşçi mebus Hendersonun «Bir harp takdirinde uzak şarkta Fransız ve İngiliz kuvvetleri arasında tam bir iş birliği yapılması için kararlar verilmiş olduğunu mu bu sözlerden anlıyacağız.»

Demesi üzerinde Çemberlayn:

— Bu da müzakerelerin hedeflerinden biri idi.

Demekle iktifa eylemiştir.

«««»»»

Manalı bir karar

Moskova, 29 (A.A.) — Kızıl ordunun bu sene büyük manevraları eylûlde Leningrad mıntakasında Baltık devletleri civarında yapılacaktır. 1938 de, bundan evvelki bütün manevralar gibi Lkef mıntakasile Polonya ve Romanya hudutları civarında yapılmıştı. Fransız - ingiliz Rus muahedesinin akdini geciktiren Baltık devletleri garantisi müzakerelerinin cereyanı sırasında verilen bu karar çok manalı görülmektedir.

Alman dostluğu

Şangay Alman ticaret odasının neşrettiği rapor

Berlin, 30 (A.A.) — «Japon istilâsı Çinin salim tekâmülünü sekteye uğratmıştır.» Şanghay Alman ticaret odasının bugün neşredilen senelik raporu yukarıdaki ibare ile başlamaktadır. Bu rapor, janponların Çindeki faaliyetlerini şiddetle tenkit etmektedir.

İktısadî bakımdan pek az netayiç elde edilmiştir. Şimdi ise merkezî Çinin işgal altında bulunan arazisi muhtariyeti haiz mıntakalara taksim edilmiş olup güya Çin memurlarına idare ettiriliyormuş gibi gösterilmektedir. japonyanın Çine hululü hiç mesabesindedir. İktısadiyatın normal bir surette ilerlemesi artık mevzuu bahis olamaz. İmar plânları ancak kâğıt üzerinde mevcuddur. japonlar mütehassıs Çin ricalinin mesaî birliğini temin edememişlerdir. Bu esnada mukavemet kabiliyet ve zihniyetleri masun kalmış olan Çinliler ırklarının irsî meziyetleri ile faaliyetlerine devam etmektedirler.

ooo★ooo

İngiliz-Japon siyasî müzakereleri

Müzakerelerde Japon Hariciye Nazırı bulunmıyacak. Ümit azdır

Londra, 30 (A.A.) — Bu sabah avam kamarasında amele fırkası mebuslarından B. Noel Baker japonyanın cumartesi günü Tientsin imtiyazlı mıntakasını tamamen kapamak kararı ve Foochov Venchov limanları medhalinde barajlar vücude getirilmesi keyfiyeti karşısında büyük Britanyanın hattı hareketinin ne olacağını sormuştur.

B. Butler şu cevabı vermiştir:

Hükûmet B. Bakerin izah ve teşrih ettiği vaziyet hakkında resmen malûmat almış değildir. Tientsine gelince, bu sabah Tokyoda müzakerelere başlanılmış olduğu kamaraca malûmdur.

B. Baker, japonların Seistan ve Kouantung adındaki ingiliz gemilerinin Svatov limanına girmelerini ve Tientsin ablukasının teşdit edileceğini ilân eylemiş oldukları haberlerinin doğru olup olmadığını sormuştur.

B. Butler, zikri geçen iki geminin Svatova mahalli ingiliz makamatının mütaleasını alarak gitmemiş oldukları cevabını vermiştir.

Diğer taraftan Lord Halifaksa gelen haberler bir ingiliz bayrağının indirilmiş olduğu haberini teyit etmediği gibi Tiençindeki japon kumandanına isnat olunan beyanatı da teyit etmemektedir.

Amele fırkasından Henderson müzakereler esnasında ablukanın tahfifi hususunda mutabık kalınmış olup olmadığını sormuştur.

B. Butler şöyle demiştir:

Evet.. Fakat evvelce de söylediğim gibi japon askerî makamatına isnad

— Devamı 5 nci Sahifede —

Radyo haberlerimizin devamı
— 10 NCU SAHİFEMİZDE —

Düşündüklerim

Harp

Orhan Rahmi GÖKÇE

Habeşistan, İspanya, Çekya, Avusturya, uzak şark, Tien - Çin, Arnavutluk, Danzig ve saire.. Her gün bir hâdise, her gün bir felâket dalgası, zavallı insanlığın üstünden korkunç gürültüler yaratarak esip duruyor.

Bu devamlı, bu asabı perişan eden vakıalar karşısında, insanlığın sabrı tükenmekte ve yavaş yavaş;

— Harp mı, peki, fakat ne olacaksa bir an evvel olmalıdır,

Mırıltıları doğmaktadır. İçimizde bütün nefret ve isyanları ayağa kaldıran harbın, bir gün gelip, bu şekilde isteneceğine ve bekleneceğine ihtimal verilemezdi.

Gazete sütunlarından kabara kabara taşan silâhlanma, tecavüz, taarruz, istilâ haberlerinin yarattığı hava ve uyandırdığı ruh aksülâmeli, nihayet insanlığa bunu da söyletti.

Ne olacak?..

Ne mi olacak, harp olacak!.

Aklı selimin çöktüğü, insanlık ve medeniyet sevgisinin iflâs ettiği, hak ve adalet düşmanlığının bayrak kaldırdığı bir devirden, daha başka ne bekliyebiliriz ki!.. Elbette harp olacak..

Ondan sonra ne olacak!.

İşte, beşerin karşısına dikilen korkunç muamma, işte gözümüzün önünde gittikçe büyüyen meçhulün düğümü..

Fakat onu biraz daha yakından, sinirlerimizi bir tarafa bırakarak tetkik edecek olursak, görürüz ki, harp olunca da toprak üstünde muhayyilemizi yıkacak kadar büyük ve korkunç facialar olacaktır. Harbın malûm neticesi, umumî bakımdan budur, fakat teferruatı ve iç yüzü, insanlığın talihine bağlı kalacaktır..

Bütün sulh teranelerinin içinde, harbın şarkıları esiyor. Yirminci asır, uğursuzlukları, buhran ve felâketleri, haksızlık ve adaletsizlikleri, sefalet ve her şeyleri ile çıkagelmiştir. Ona «Yirminci asır» değil, «Uğursuz asır» ismini vermek lâzımdır. Tarihi tetkik edenler, bu ismi kâfi göreceklerdir.

Yirmi beş sene içinde yıkılan şeyleri, yirmi beş asırda yerine koyamıyacağız. Hele yeni bir harp patlarsa!..

ooo

Yüzme şampiyonu

133 kilometre mesafeyi yüzerek kat'eden kız

Kopenhag, 30 (A.A.) — Danimarkalı kadın yüzme şampiyonu 21 yaşında jenny kammersgard dün Kattegat kanalı tarikiyle jutlandda ve 133 kilometre mesafede kâin Grena mevkiine yüzerek gitmek üzere denize atlamıştır.

Genç kadın, yüzme mesafe dünya rekorunu kırmak tasavvurundadır. Yapacağı seferin iki gün devam edeceği tahmin olunmaktadır.

Kaçakçılık

Ankara, 30 (A.A) — Geçen bir hafta içinde gümrük muhafaza teşkilâtı, Suriye hududunda: 58 kaçakçı, 1462 kilo gümrük, 7 kilo inhisar kaçağı ile 69684 defter sigara kâğıdı, 1 silâh, 19 kaçakçı hayvanı, İran ve İrak hududunda: 11 kaçakçı, 262 kilo gümrük 132 kilo inhisar kaçağı ile 1 silâh, 7 kaçakçı hayvanı ele geçirmiştir.

HİKÂYE:

Komik bir macera

Ne kadar kısa hatıralar, küçük şeyler, seyredilmiş facialar var ki genç ve bihaber dimağımızı yavaş yavaş doldurarak bize hakikatin çıplaklığını öğretirler.

Beni dolaştığım yollarda meşgul eden serseri düşünceler dimağımı maziye çevirdiğim zaman, öyle unutulmuş, neşeli, acıklı vakalar bulurum ki, ayağımın önünde çalılar arasından kaçan serçeler gibi rüyanın önünde durmadan kaçarlar.

Bu yaz Burje gölünün sağ tarafındaki bir Savoyar yolunda nazarlarım mavi sular üstünde güneşin batmasiyle hasıl olan altın pullar üzerinde dolaşıyor, çocukluğumdanberi hoşuma giden bu güzellik bütün kalbimi dolduruyordu.

Yol tozlu ve kimsesizdi. Birdenbire köy tarafından, sırtındaki yükün ağırlığı ile iki büklüm olan bir adam göründü ve bana doğru gelmeğe başladı. Yanına yaklaştığım zaman, köylerde ucuz eşya satan seyyar bir satıcı olduğunu anladım. Bu adam bana, 25 yaşımdayken Arjantoyda yaptığım bir tesadüfü hatırlattı.

O zamanlar hayatımın bütün zevki kürek çekmekti. Her akşam treniyle Arjantöye gider, orada beni bekliyen kotrama biner, dolaşırdım. Ay olduğu günler Parise yaya dönerdim.

Mehtaplı bir geceydi, gene Parise dönüyordum; önümde sırtı yüklü bir adam yavaş yavaş yürüyordu.

Adımlarımı sıklaştırıp yolcuyu geçtim. O arkamdan:

Akşamlar hayrolsun, efendi! Diye seslendi. Cevap verdim:

—Akşamlar hoyrolsun arkadaş..

Devam etti:

— Uzağa mı gidiyorsunuz.

— Parise gidiyorum.

— İyi yürüyorsunuz. Ben sırtımda fazla yük olduğu için hızlı gidemiyorum.

Yürüyüşümü hafiflettim. Bu adam benimle neye konuştu, sırtında ne götürüyor? Karanlık düşünceler ve cinayetler beni korkutmağa başladı. Biraz sonra, yolcunun sakin sesi bu endişelerden beni uzaklaştırdı. Ben de ona sordum:

— Siz uzağa mı gidiyorsunuz?

— Hayır, Arniere...

— Memleketiniz orası mı?

— Evet, seyyar satıcıyım; orada oturuyorum..

Birbirimize daha çok yaklaşınca, sordu:

— Yavaş gitmenizde bir ziyan yok değil mi?

— Neden soruyorsunuz?

— Yolları ben gece hiç sevmem. Sırtımda eşyalar da var.. Yalnız gitmek, çift gitmekten tehlikelidir.

Korktuğunu ve doğru söylediğini anladım:

— Neden bu kadar geç dönüyorsunuz?

Diye sordum .

O, bu gece dönmeği düşünmüyormuş. Satış fazla olduğu için dükkânına dönüp çeşitlerini tamamlıyacakmış..

— Asnierde bir dükkânım var. Karım idare eder..

— Evli misiniz?

—— Evet, on beş aydanberi. İyi bir kadın buldum. Beni bu gece görünce kim bilir ne kadar sevinecek!. Ya siz, siz ne yapıyorsunuz?

Ben de, Arjantöyde kotra ve sandallarım olduğunu, her gün onlarla dolaştığımı anlatırken, yan gözle hakikaten bu adam bir cani değil mi diye bakıyordum.

Köyün ilk evleri görünmeğe başlayınca:

— İşte geldik.... Dükkânı köpeğim bekler; orada yatmağa lüzum yok. Pansiyonlar da pahalıdır. Yolda beni fena düşüncelerden kurtardığınız için lûtfen bize gelin... İçelim!..

Dedi. Ben bu daveti reddettim . O :

— Eğer benim gibi bir adamla içmek istemezseniz o başka!

Deyince, kabul etmek mecburiyetinde kaldım..

Girdiğimiz yer, Kireçle sıvanmış bir oda idi. Ortada bir masa, etrafında altı iskemle vardı.

— Karımı uyandırayım; şarabı sonra getiririm!.

Dedi ve bir kapıya yanaşıp : «Bluen, Bluet» diye sesl nmeğe cevap almadığı için bağırmağa başladı. Aksilik, içeriden bir ses gelmiyordu. Kapıyı bıraktı, şarabı getirmeğe gitti.

Odada yalnız kaldım.. Biraz sonra kadının tarafından sesler yükselmeğe başladı. Bir tuzağa düştüğümden korkarken, kapının kilidi çıtırdadı. Pencerenin kenarına doğru çekildim ve kendi kendime: Haydi müdafaaya!» diyerek hazırlandım. Kapı aralandı. Evvelâ bir el, sonra fötr şapka giymiş bir baş yavaşça dışarıya kaydı; Şimdi karşımda tanımadığım bir erkek bana bakıyordu. Kımıldamama vakit kalmadan, birden, ayakkabları ve pantalonu elinde, dışarı fırladı ve merdivenlerden kaybolup gitti....

Bir iskemleye oturdum. Macera komikleşiyordu. Nihayet satıcı elinde şarap şişeleriyle geldi ve bana:

— Karım hâlâ uyuyor mu? Kımıldadığını işitmediniz mi diye sordu.

— Hayır, hiç bir şey duymadım.

Karısını tekrar çağırmağa başladı:

— Bluet!..

Kadın cevab vermedi...

— Görüyorsunuz ya, benim bu gece bir kardaşla gelip içtiğimi istemez.

— Uyandığına emin misiniz?

— Evet, eminim...

Şaraptan bir kadeh içtim ve kalktım... Adam kızmağa başladı. Belki zavallı kalbinde bir ağırlık hissediyordu. Ayaklarını yere vurarak bir daha bağırdı. Yeni kalkmışa benziyen bir ses:

— Eh, ne var?

Dedi.

— Eve girdiğimi işitmedin mi?

— Hayır, uyuyorum. Beni rahat bırak..

— Aç kapıyı...

— Yalnız kaldığım zaman bilirsin ki gece eve arkadaş getirip içmeden hiç hoşlanmam..

Ben de çıkıyordum. Paris yolunu tuttuğum zaman düşündüm.

Şimdi ben bu evde, dünyanın her tarafında, her gece bin bir dekor altında oynıyan ebedî dramın bir sahnesini seyretmiştim.

Guy de Maupassantdan

Doktorumuzun köşesi

— Baştarafı 2 nci Sahifede —

dolayı bu yapılan tedbirlerden istifade edilmiyecek olursa çocuğu aile muhitinden uzaklaştırmak, istirahat yurdlarına götürmek muhakkak lâzımdır.

Bu sağlık tedbirlerini yaparak gerek küçük ve gerek büyücek çocuklarda sık sık görülen bu kusma âdetleri tamamiyle zail olacağına şüphe etmemelidir.

Doktor
M. ŞEVKİ UGUR
Dahili hastalıklar mütehassısı
İkinci Beyler sokak No. 82
Telefon No. 3286
Hastalarını Sabahtan itibaren ve gece dahi kabul ve muayene eder.

ANADOLU
GÜNLÜK SİYASÎ GAZETE
Sahip ve Basmuharriri
HAYDAR RÜŞTÜ ÖKTEM
Umumi neşriyat ve yazı işleri müdürü
HAMDİ NÜZHET ÇANÇAR
İDAREHANESİ
İzmir ikinci Beyler sokak C. Halk Partisi binası içinde
Telgraf: İzmir — ANADOLU
TELEFON: 2776. Posta kutusu:405
ABONE ŞERAİTİ
Yıllığı 1400. Altı aylığı 800 Kuruştur.
Yabancı memleketler için senelik abone ücreti 27 liradır.
Günü geçmiş nüshalar 25 kuruştur.
ANADOLU MATBAASINDA BASILMIŞTIR

Dünya matbuatı

—Baştarafı 3 ncü Sahifede—

Jour gazetesinde Pobers diyor ki:

Bu nutuktan sonra, Berlin ve Roma artık yeni bir taarruz halinde ingilterenin istinkâf veya tereddüdüne güvenmiyecektir. Daladiye ile Halifaksın nutkundan ve Polonya reisicumhurunun beyanatından sonra, Alman şefleri artık Biliyorlar ki, Polonya veya Danzige yapılacak gerek doğrudan doğruya, gerek bilvasıta her hangi bir taarruz «basit bir mevziî iş» olmıyacaktır.

Figaro gazetesinde, Boutellou yazıyor:

Londra resmî mahfillerinde bu nutuk, 15 marttanberi ingiliz devlet adamlarının söylediği nutukların en şiddetli ve en azimlisi olarak telâkki edilmektedir. Bu sözler vaziyetin vehametiyle tamamen mütenasiptir. Filhakika, Londraya gelen bazı raporlarda Alman hükûmetinin önümüzdeki günler zarfında Danzigte bir ilk darbeye tevessül edecekleri ve bunu ağustos nihayetine doğru askerî bir darbenin takip edeceği haber verilmektedir.

Petit Parisien gazetesinde, Bourgues yazıyor:

İngiltere ve Fransada, Daladiyenin geçen gün şiddet ve azimle söylediği veçhile, Avrupada şiddetin kanun ve yerini tutmasına artık müsaade edilmiyecektir. Buna mukabil, evvelce olduğu gibi halen de her türlü iyi usullere kulak verilmesine amade bulunulmaktadır.

Epopue gazetesinde, Kerillis yazıyor:

Hitler ve Mussolini bir kaç aydanberi, İngilterenin ittifaklar politikasının kendilerini tamamen şaşırtmış ve hesaplarını altüst etmiş olması sayesinde ricat etmektedirler. Barış dilenmekle istihsal edilmez, kendisini zorla kabul ettirir.

Populaire gazetesinde, Brossolette yazıyor:

Halifaksın söylediği «hukuka riayet ve beynelmilel teşriki mesai suretiyle barış» düsturu, büyük ve çok güzel bir umde. Ancak Alman halk kitlelerinin bu nutuktan haberdar olabilmesi ve onu ilham eden düşüncenin ne kadar saf ve ihtiva ettiği ihtarın ne kadar şiddetli olduğunu takdir edebilmesi temenni edilir.

Lord Halifaks tarafından irad olunan nutkun tamamı

Londra, 29 (A.A) — Hariciye nazırı lord Halifaks, enternasyonal işler enstitüsünde bu akşam söylediği nutukta evvelâ bir senedenberi hasıl olan değişiklikleri hatırlatmış. Yunanistan ve Romanyaya yardım, Polonya ve Türkiye ile karşılıklı müdafaa anlaşmalarndan bahsetmiştir.

Müteakiben, lord Halifaks, Sovyetler biliğiyle yapılmakta olan müzakerelerin yakında muvaffakıyet göstereceği ümidlerini izhar etmiş ve demiştir ki:

Eğer İngiltere, taahhüdlere girişmiş bulunuyorsa, bu daha başka taahhüdlere de girişmeyi kabul etmeye âmade olduğunu tazammun eder. Eğer diğer memleketlerin emniyet ve istiklâli ortadan kalkacak olursa vahim bi rtarzda tehlikeye düşer. İngilterenin de emniyet ve istiklâli İngiltere enternasyonal hakkı ve nizamı müdafaa için harbe hazır bulunmalıdır.

Lord Halifaks, umumî harptenberi büyük Britanya milletinin harici siyaset esasları üzerinde hiçbir zaman bugünkü kadar birleşik bulunmamış olduğunu ehemmiyetle kaydetmiş ve İngiliz milletinin kendi istirahatini ve icap ederse hayatını seve seve ne gibi bir maksadla feda edeceğini bilmek arzusunda bulunduğunu söylemiştir.

Lord Halifaks, sözlerine şöyle devam etmiştir:

—Millî müdafaa hususunda sarfetetmekte olduğumuz gayreti bugüne kadar emsali görülmemiştir. Deniz ve hava kuvvetlerimize artık meydan okunulmaz. Ordu, henüz küçük olmakla beraber gerek bizzat kendi hürriyetimizi ve gerek diğer milletlerin hürriyetini müdafaa kudretini haizdir. Fakat bunlar ancak, taarruza karşı harekete getirilecektir. Ve İngiltere yeni bir taarruz takdirinde girişmiş olduğu taahüdleri yerine getirmek üzere kuvvetlerinin temamını kullanmağa katiyen azmetmiş bulunuyor.

Enternayonal felsefeleri bizimkine uymıyan memleketlerde İngilterenin hattı hareketine dair yapılan tefsirler yanlıştır. Ve bu tefsirleri yapanlar da bunu pek âlâ bilirler.

Bunu ingiltere pek âlâ görüyor. Ve keza daha uzak yerlerde bulunan vatandaşlarımıza karşı yapılan hareketleri de görüyoruz. İngiltere ne iftiralar ne de zorbalıklar önünde boyun eğmiyecektir. Büyük Britanya milletine karşı yapılacak her hakaret, her meydan okuma onu daha ziyade birleştirir ve onun azmini bir kat daha artırır. İngiliz milleti, eski prensiplerinden katiyen vazgeçmiyecektir. Buna karar vermiştir.

Evvelâ tecavüzün yolunu kesmeye azmetmiş bulunuyoruz: Bunun içindir ki, müşterek tehlikeye karşı koymak için diğer milletlere iltihak ettik.

Bizim bu hattı hareketimiz Almanyanın ve İtalyanın çenber içine alınması suretinde tefsir edildi. Şunu kaydederim ki, Almanya bizzat kendi kendisini tecrit etmektedir. Bunu, ekonomi sahasında otarşi, siyaset sahasında endişeler uyandıran hattı hareketi, ve kültür sahasında da ırkçılığı ile yapmaktadır. Almanyanın bu infirad vaziyetinin devam edip etmemesi Almanyanın kendi elindedir. Çünkü iş birliği siyasetile her an buna niheyt vermek mümkündür.

«Hayat sahası» meselesi yeni topraklar ilhakı suretiyle halledilemez. Bu mesele ancak, daha kiyasetli dahilî bir nizam ile ve haricî münasebetlerin iyileştirilmesile halledilebilir. Komşuların istiklâlini ortadan kaldırmak tamamiyle aksi bir netice verir.

Bu yolda, tatbik olunacak, «hayat sahası» nı biz reddediyoruz. Esasen, Almanya, nüfusunun fazlalığını da iddia edemez. Çünkü Çekoslovakyadan, Hollandada, İtalyadan endüstri ve ziraat işçileri getiriyor.

İktısaden milletler biribirine o kadar bağlıdır ki, hiç bir millet komşularının zararına olarak her hangi bir istifade temin edemez. Almanya, ekonomik meselelerini infirat vaziyetinde halledemiyecektir. Bu ancak ticaret hürriyeti genişletildiği takdirde mümkün olabilir. İş birliği o kadar bir saha arzeder ki, bütün milletlerle «hayat sahası» termininin tazammun ettiği her husus ihtiva edecek vusatta bir ekonomik hayat imkânını vermeğe müsaittir.

Bu suretle ne Almanya, ne de İtalya kendi emniyetleri için korkularına mahal kalmaz. Fakat, böyle milletler camiası ne kuvvet ne de zorbalık orkusu içinde yaşıyan bir âlem üzerine kurulamaz.

Umumî bir anlaşmaya varılmak istenildiği iddia olunamaz. Eğer böyle bir anlaşma harp hazırlıklarının azalması ile garanti edilemez. Kuvvet nazariyesi her türlü anlaşma yolunu kapar. Ve dünyayı kin ve hasetle doldurur. Eğer bu nazariye bir tarafa bırakılacak olursa muallâkta bulunan meseleler kolaylıkla halledilebilir. Bugünkü silâhlanma gayretleri umumî kaynakların inkişafına sarfedilse milletlerde herkesin refine olarak müşterek çalışma arzusu uyanır. Ve milletler gerek siyasî metalibatı gerek iktısadî müşkülâtı hem enternasyonal sahada kati muvaffakıyet ihtimalleri ile müzakere etmek vaziyetinde bulunabilirler.

Müstemlekeler artık bugün munhasıran zenginlik kaynağı ve iskân mıntakaları olarak telâkki edilmiyorlar. « Mukaddes medenileştirmek » vazifesi fikri galebe çalmıştır. Her türlü müstemleke siyasetinin nihaî hedefi muhtar bir hükümet olmalıdır. Yakın veya uzak hedef alâkadar milletlerin kendi işlerini bizzat kendileri görebilecek iktidarda oldukları na nazaran bu olmalıdır.

Bu hususta, milletler anlaşınca, müstemleke toprakları dünya zenginliklerinin müştereken işletilmesine gittikçe artan bir kuvvetle hizmet edebilir. Ve bu takdirde siyasî cihetten olduğu gibi ekonomik cihetten de daha ileri gitmeye ve açık kapı prensibi de dahil olmak üzere bugün manda altında bulunan topraklarda tatbik olunan prensiplerin genisletmeye amade olacağız.

Fakat, milletler ciddan bir hal tarzına varmayı arzu etmezlerse müzakereler iyilikten ziyade fenalık yapar. Sözcülerin dost bir memleketi takbih eden ve ingiliz siyasetine karşı çirkin iftiralar yayan memleketlerle müzakere imkânı yoktur. Eğer bu zihniyetin yerine başka bir şey kaim olursa, ingiliz hükümeti diğerleriyle iş birliği ederek nihayet bugünkü siyasî ve iktısadî emniyetsizliğe bir nihayet vermek çarelerini araştırmak hususunda elinden geleni yapmıya hazırdır.

Lord Halifaks, milletler cemiyetinin muvaffakıyetsizliği sebeplerini tetkik ettikten sonra sözlerine şöyle devam eylemiştir.

Teşekkül etmekte olan mıntakavi anlaşmalar sistemi belki de daha iyi bir sistemin tohumunu atacaktır. İngiliz siyaseti yanyana giden iki esasa dayanır: Biri, zorbalığa koymak, ikincisi dünyaya müsbet bir yapıcılık ve sulhculuk eseri temin eylemek. Kani olursak ki, diğerlerinin de düşünceleri bizim düşüncelerimiz gibidir. O zaman müstemlekeler, iptidaî maddeler, ticaret maniaları hayat sahası ve silâhların tahdidi meselelerini tetkik edebiliriz.

Fakat, bugün vaziyet hiç de böyle değildir. Bugün yapacağımız ilk iş, taarruza karşı koymaktır. Hiç bir kimsenin bu hususta yanlış bir zehaba kapılmaması için bu ciheti bütün enerjimle ve ehemmiyetle kaydetmek isterim. Zorlukların hal ve tesviyesine varabileceksek, bu şifahî taahhüdlerden daha sağlam bir esasa istinad etmelidir. Her iki taraftan da müsbet şekilde hususat taati olunmalıdır. Çünkü basit bir teminata karşı müsbet bir şey teati olunamaz.

Binaenaleyh şuna emin olmalıyız ki, en aziz şeylerimiz hem bizat kendimiz hem de diğerleri için vikayesi bizim kendimze, hepimizin şahsî imanınımızın kuvvetine ve onu müdafaa azmimize bağlıdır.

ÜZÜM BORSASI
İZMİR

225	Albayrak tica.	12 50 15
35	Alyoti Bi.	12 75 12 75

260
690133 1/2

690393 1/2

No.	F.
7	11 50
8	12
9	13
10	14 50
11	17 50
	gevşek

İncir

5 H. Levi	13	19

227787

227792

Zahire borsası
İZMİR

125	Ç. Buğday		525	5 625
1000	Ç. Bakla		375	3 75
140	Balya Pamuk	43 50		54
400	Kental Palamut		370	370

RADYO

Bugünkü program

1639 M. 183 Kos./120 Vw Kw.
T. A. Q. 19.74 M. 15195 Kos./20 Kw.
T. A. P. 31.70 M. 6465 Kos./20 Kw.

TÜRKİYE RADYO DİFÜZYON POSTALARI
TÜRKİYE RADYOSU
ANKARA RADYOSU

Öğle neşriyatı:

13.30 Program
13.35 Türk müziği.
1 — ..... -Rast peşrevi.
2 — Nuri bey - Rast şarkı- Hailim bir nazlı yare.
3 — Sadi Hoşses - Rast şarkı - Elâ gözlüm.
4 — ..... -Rast şarkı - Çalıma bak efede.
5 — Kâzım Uz - Bayatiaraban şarkı - Ayrılık ne kadar acı.
6 — Hüseyin Fahri - Tahir şarkı - Uzaktan baktı geçti.
14.00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri.
14.10-15.30 Müzik (Dans müziği - Pl.)

Akşam neşriyatı:

18.30 Program.
18.35 Müzik (Bir uvertür - Pl.)
18.45 Müzik (Küçük orkestra - Şef: Necip Aşkın)
1 — Emmerich Kalman - Hollandalı kadın operetinden (Potpuri)
2 — j. Strauss - Şark hikâyeleri (Vals)
19.15 Türk müziği (İnce saz faslı.)
20.00 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri.
20.10 Neşeli plâklar - R.
20.15 Türk müziği.
1 — ..... - Hicaz peşrevi.
2 — Refik Fersan - Hicaz şarkı - Mahmur ufuklarda batan gün.
3 — Melek Hiç - Hicaz şarkı - Çıkmadın bir lahza kalbimden.
4 — Lemi - Hicaz şarki - Severim her güzeli senden eserdir.
5 — Semsettin Ziya - Hicaz sarkı - Ne bahtımdır ne yari bi amandır.
20.35 Türk müziği (Halk türküleri)
20.50 Konuşma (Dış politika hâdiseleri)
21.05 Temsil
22.00 Haftalık posta kutusu (ecnebi dillerde)
22.30 Müzik (Operet seleksyonları - Pl.)
ları - Pl.)
23.00 Son ajans haberleri, Ziraat, esham tahvilât, kambiyo - nukut borsası (fiyat)
23.20 Müzik (Cazband - Pl.)
23.55-24 Yarınki program.

Teftiş

Valimiz B. Ethem Aykut, dün muhtelif daireleri teftiş etmiştir.

ELHAMRA Sinemasında
Bugün Matinelerden itibaren iki büyük şaheser film birden
TARAKANOVA
Büyük Katerinin unutulmaz cinayeti başrolde: P. Richard Wilm - Annie Vernay
Saadet Düşmanı
Başrolde: Meşhur Tenor Benjamino Gigili
SAADET DÜŞMANI 3 - 7 ve TARAKANOVA 5 - 9 da.

yeni nin 5 ci HARİKA FİLMLER haftası muvaffakıyetle devam ediyor
2 Türkçe Tam ve Yeni Kopya
MARKOPOLO NUN MÜDHİŞ MACERALARI
DÜĞÜN GECESI (NAŞİT)
HARİKALAR CAMBAZhanesi
Cumartesi, Pazar: 10—11,45—2,30—7,15 te
Sair günler: 11,45—2,30—7,15 te..

KUMANDAN, HAİNSİN!

ertip eden: ANT SVOKU — 144 — Çeviren: KÂMİ ORAL

aznun general (L), erkânı harbiyei umumiye reisi nin mahkeme salonunu terk etmemesini ve sinirlerine hâkim olmasını istedi

Maznun general — Hayır.. Va- menafii için ısrar ettim. Zira, ıssa biz askerler, daima vatanın afiini korumakla mükellefiz. ıtmayınız ki, ihtiyaç halinde va- için hiç bir fedakârlıktan çekin - eceğimizs dair namus sözü ve r- Vatanın müdafaasına vakfı ha- eden insanlarız. Ben, bu hususta liğim namus sözünü hiç bir za- unutmadım. Bakmakta oldu- uz dava, alelade bir meseleden et değildir. Millî menafiimizi di dedecek mahiyette muhtelif alar geçirmesi muhakkak bir da- ır. Bu davanın döküldüğü safha ikelidir. Bu yolda elde edilecek ceden millî menafiin ne derece azarrır olabileceğini bilhassa sa- reis takdir ederler.

Reis — Bilâkis.. Vatanî menafiin yüzden tehlikeye düşeceğini hiç netmiyorum.

Maznun general — Ben sizin fik- izde değilim. Hali harpte bulun- mış olsaydık, bu kanaatinizde is- edebilirdiniz. Halbuki şu anda, rağımızın şan ve şerefi için yüz- lerce insan, cephelerde çarpışmak ır. Bunlara, Fransız ordusunu k ve idare edenlerin, naehil bir ım kimselerden ibaret olduğu ka- atini vermeyiniz!

İthamname sarihtir. Evvelce de yan ettiğim veçhile bu hususta iti- edecek değilim. Binaenaleyh mu- kemeye deva mederek bu badire- bir an evvel son vermenizi rica erim. General Jofrün sinirlerine kemeye devam ederek bu badire- k etmemesi lâzımdır. Burada kal- ısını emreden, vatanın yüksek me- fiidir. Bunu yapmakla, vazifesini a etmiş olacaktır. Asabiyet saikası şu salonda vukubulan hâdiselerin emmiyeti yoktur. Sükûnet ve sa- imiyet atmosferinin avdeti geçik- iyecektir. Ümitvar olalım ve vazi- miz ne ise, onu yapmaktan geri almıyalım. Sayın hâkimler! Ben, ulunmakta olduğum şu mevkiden sözleri söylemekle vazifemi yap- m. Siz de uhdenize düşen vazifeyi ınız.

Reis — Şimdiye kadar gösterdi- miz yüksek feragati nefsin hayra- ıyız. Bunu, hiç birimiz inkâr ede- ez. Fakat, general Jofr tarafından zayif edildiğimiz şu anda, mevki ve aysiyetimizi korumak mecburiye - ndeyiz.

General Jofr — Hiç bir zaman si- i tezyif etmek istemedim. Yalnız ikâyet ettim. Mahkemeyi terk edi- itmek isteyişim de, beni casus ka- ının hakaretine maruz bırakmanız- an ileri geldi.

Müddeiumumî — Casus kadına arşı müsamahakâr davrandığımız oktur. Maksadımız, karanlık içinde bulunan şu casusluk meselesini ten vir etmekten ibarettir.

General Jofr — t, vazifeniz, er şeyden evvel o temsil eden n yüksek makam sahibinin şerefini korumaktır.

Müddeiumumî — Vazife, takyit kabul etmez general Jofr! Biz, bu- rada herkesin arzusuna göre iş gö- recek değiliz. Devlet reisi dahi olsa, mahkeme huzurunda istisnai bir mu- amele göremez.

General Jofr — Askerlik şeref ve haysiyetini korumak da bir vazife- dir. Size hitap ederken, bu noktayı ima etmek ve erkânı harbiyei umu- miye reisini bir casus kadının ağır sözlerine maruz bırakmamağa dik - kat etmenizi söylemek istedi idim.

Müddeiumumî — Generalim! Burada bir faraziye yürüteceğim. Bu nu, sizi niçin söylemek istediğime zahip olmamanızı çok rica ederim. Askerlik şeref ve haysiyetini koru- mak ve bu şerefi temsil eden bir ma- kam sahibine karşı daima hürmetkâr kalmak lâzım geldiği hakkındaki kanaatinize tamamen iştirak ediyo- rum. Ancak, o makam sahibi de, va- tanın menafii mevzuu bahis olduğu anda hayatını istihkar edecek kseciye- de olmalıdır. Öyle bir makamı isgal eden kimsenin, bu evsafı haiz olma- dığını hissettiği dakikada, ona hissi- yatını ima etmek, madun için de bir vazife teşkil etmez mi?

General Jofr — Verdiğiniz temi- nata rağmen, şahsiyata sapmaktan cebri nefs edemediniz. Çünkü..

Müddeiumumî — (Generalin sö- zünü keserek) Allah Allah gene - alim! Niçin her sözümü suitefsire sapıyorsunuz? Size namusum üze- rine söz verdim ki, sözlerim tama - men farazidir.

General Jofr — Şahsiyat dolayı- siyle farazî bir mütalea yürüttünüz tabiî..

Müddeiumumî — Hayır, hayır generalim! İnanınız ki, sizinle şahsî bir davam yoktur.

General Jofr — Sayın müddei - umumî! Mademki benden cevap is- tiyorsunuz, şunu beyan edeyim ki, her hangi ahvalde olursa olsun bir asker, mutlak surette mafevkine say gı göstermekle mükelleftir.

Müddeiumumî — Ya o saygıya lâyık değilse generalim?.

General Jofr — Madun, mafevkin saygıya lâyık olup olmadığını tayin etmek selâhiyetini haiz değildir.

Müddeiumumî — İşte, hata bu noktadadır generalim! Mafevkin işgal ettiği mevkiye lâyik olmadığını anladığı dakikada madun -sorulursa- kanaatini serbestçe söyliyebilmeli - dir.

General Jofr — Sorulursa evet.. Fakat mafevki aleyhindeki reyi hodi- le kanaat yürütmek selâhiyeti madu- na verilmemiştir.

—Devam edecek —

000★000

Pravda gazetesi

— Baştarafı 3 üncü sahifede —

gecikme ve tavikin sebebi nedir? Dostlarım benimle mutabık olma- makla beraber burada kendi fikri- mi söylemeğe ictisar ediyorum. Bu dostlarım, ingiliz ve Fransız hükû - metlerinin karşılıklı bir yardım paktı hakkında Sovyetler birliği ile müza- kereye girişmekle Avrupada taarru- za karşı kuvvetli bir mania tesisini şiddetle arzu ettikleri kanaatinde- dirler. Ben ise ingiliz ve Fransız hü- kûmetlerinin Sovyetler birliği ile mü- savi bir pakt akdi arzusunda olma- dıkları kanaatindeyim ve bunu vaki- alarla ispata çalışacağım. Kendi kendine hürmeti olan bir devletin muvafakat edebileceği yegâne pakt ise müsavi bir paktır ve işte görüş - melerin bugünkü vaziyetinin yegâne sebebi de budur.

Bahsettiğim vakıalar nelerdir? Kelimenin vazih manasiyle yani 15 nisan tarihli ingiliz teklifleri bize verildiği andanberi yapılan İngiliz- Sovyet görüşmeleri 75 gündenberi devam etmektedir. Sovyet hükûmet- inin bu müddet zarfında mhtelif projelere cevap vermek için 16 gün geçmesi icap etmiş olmasına muka- bil, ingiliz ve Fransızlar tavik ve taallüle 59 gün geçirmişlerdir. Bu va- ziyet içinde müzakerelerin ağırlığın- dan kim mesuldür? Kaldı ki muta- savver İngiliz - Fransız - Sovyet an- laşmasına benziyen beynelmilel kar- şılıklı yardım paktları akdini istediği zaman, ayni İngilterenin Türkiye ve Polonya ile çok kısa müddetler için- de paktlar aktettiği görülür. Bundan şu netice çıkar: İngiltere, Türkiye ve Polonya ile bir pakt akdini arzu edince görüşmelerin süratle inkişa- fını temin etmesini de bilmiştir. Sov- yetler birliği ile olan müzakerelerin mütemadiyen tavik edilmesi ve ka- bul edilmiyecek şekilde gecikmesi bu sual karşısında bulundurmakta dır. Böyle bir politikanın esa- sında acaba neler bulunuyor? Bi- barış cephesi temini için kat'î emel mi, yoksa bu görüşmelerin mevcudi- yetinden ve uzamasından istifade e- derek bir pasifik devletler cephesi ihdası davasiyle hiçbir alâkası olmı- yan başka hedefler mi? Fransız ve İngiliz hükûmetlerinin sun'î zorluk- lar vücude getirmekte ve bir taraf- tan Fransa ve İngiltere hükûmetleri ve diğer taraftan hüsnü niyet ve samimî maksadlarla hareket edil- diği takdirde hiç tecehhürsüz ve ta- vizsiz halledilebilecek olan ciddî ihtilâflar mevcudiyeti hissini hasıl etmekte oldukları için böyle bir sual bilhassa ortaya çıkmaktadır. Me- selâ malûm olduğu üzere bu müza- kerelerde sun'î olarak ihdas edilen bir «zaif nokta» Letonya, Estonya ve Finlandiyaya üç taraflı yardım ve garanti meselesidir. Bu devletlerin bu garantiyi arzu etmediklerinin ve işte sovyet tekliflerinin kabulüne bu halin mani olmakta bulunduğunu ileri sürülmesi hiç şüphesiz yerinde değildir. Ve ancak müzakereleri akim bırakmak makasadiyle işkâle matuf olabilir.

Her halde, öyle vakıalar biliyoruz ki, meselâ ingiltere şu veya bu memleketi garanti etmek istediği za- man, bizzat bu memleketlerin garan- ti istemelerini beklemeden bu ga- rantiyi vermek için münasip yol ve çareler bulmaktadır.

Sunday Times gazetesi 4 haziran tarihli nüshasında diyor ki:

«Polonya, ingiltere Hollandaya karşı bir taarruz yüzünden harbe gir diği takdirde kendisine yardım etme- ğe muvafakat eylemiştir. Diğer ta- raftan ingiltere de, Polonya Dan- zig ve Letonyaya vukubulacak bir taarruz yüzünden harbe sürüklendi- ği takdirde kendisine yardım etmeğe muvafakat eylemiştir.»

Bundan şu netice çıkmaktadır: Polonya ve büyük Britanya Litonya ve Hollandayı ayni zamanda garan- ti etmektedirler. Litonya ile Hollan- nın bu iki taraflı garanti hakkında fikirlerine müracaat edildiğinden ha- berdar değilim. Bundan başka bildi- ğime göre, Hollanda ve Litonya böy- le bir şeyi inkâr etmektedirler.

Daha geçenlerde Polonya harici- ye nazırı Bek bir Fransız gazetecisi- ne verdiği beyanatta, Polonyanın Sovyetler birliğinden her hangi bir anlaşma veya garanti istemediğini ve iki memleket arasında ahiren ak- tedilen ticaret anlaşmasının kendisi- ni tamamen tatmin ettiğini sarih bir suretet bildirmiştir.

Şimdi Polonyanın hattı hareketi le üç Baltık devletinin hattı hareketi arasında ne fark vardır? Hiç. Bunun la beraber bu vaziyet İngiltere ile Fransanın Sovyetler birliğinden yal- nız Polonya için ve bizden garanti almayı arzu edip etmediklerini ka- tiyen bilmediğimiz diğer dört devlet hakkında değil, mutad diplomatik münasebetlerimiz bile mevcud olmı- yan Hollanda ve İsviçre hakkında la garanti istemesine mani olmamak tadır.

Bütün bunlar gösteriyor ki, in- gilizler ve Fransızlar Sovyetler birli- ği ile müsavilik ve mütekabillik esa- sına dayanan bir pakt değil, bütün yükü Sovyetler birliğinin yüklene - ceği bir pakt akdini arzu ediyorlar. Fakat kendine hürmeti olan ve a- teşten kestaneyi başkaları vasıtası ile çıkarmak arzusunda bulunan kim selerin elinde oyuncak olmak istemi- yen hiç bir memleket buna muvafa- kat etmiyecektir.

Kuvveti, iktidarı ve haysiyet ve vekarı bütün dünyaya malûm olan Sovyetler birliği ise böyle bir pakta elveliyetle muvafakat edemez.

Bana öyle geliyor ki, Fransızlar ve ingilizler Sovyetler birliği tarafın- dan kabul edilebilir hakikî bir pakt değil, sadece efkârı umumiyeleri ö- nünde güya Sovyetler birliğinin iti- lâfgirizliğini gösterecek müzakereler olmasını ve mütearrızlarla bir mua- meleye doğru yolun kolaylaşmasını arzu ediyorlar. Önümüzde geçecek günler bunun böyle olup olmadığı- nı gösterecektir.

İngiliz-Japon siyasî müzakereleri

— Baştarafı 3 ncü Sahifede —

olunan beyanatı müeyyid bir güna resmî malûmat yoktur.

Tokyo, 30 (A.A.) — Asahi gaze- tesine göre, hariciye nazırı Arita Ti- entsin görüşmelerine iştirak etmiye- cektir. Bu görüşmelere Çinde japon- yanın fevkalâde murahhası tayin e- dilmek üzere olan Sotomatsa iştirak edecektir.

Bugün gazeteler görüşmelerin yal- nız mevziî Tientsin meselesine değil, ingilterenin Çindeki umumî siyaseti- ne tallûk edeceğini yazıyorlar.

Tokyo, 30 (A.A) — Bir taraftan Tiençin hâdisesinin halli için Tokyo- da müzakerelerin açılması gerginliği bir miktar izale etmiş gibi gözükür- ken diğer taraftan askerî mahfeller ile gazetelerin bir kısmı uzlaşma kabul etmez vaziyetlerini gittikçe arttırmaktadır.

Ordu namına söz söylemeğe selâ- hiyettar bir zat, japon Taymis ga- zetesine şu beyanatta bulunmuştur:

Tiençin hâdisesi halledilmez bir hal alır ise Çinde Tiençin hâdisesi- ne müşabih bir seri hâdise çıkabilir. Ve eğer ingiltere japonyaya karşı gayri dostane hattı hareketini değiş- tirmez. Uzak şarktaki siyasetinin hatalarını kabul etmez ve heyeti u- mumiyesi ile japon hareketine mü- zaharet eylemez ise Tiençin hâdisesi de ne mahallinde ne de Tokyoda ka- tiyen halledilmez.

Amerika Ayanı

—Baş tarafı 1 inci sahifede —

mına B. Blom tarafından tevdi edil- miş olan ve muharebelere gönderile- cek esliha ve mühimmata ambar va- zına ve reisicumhura ecnebi millet- ler arasında harp halinin mevcut ol- duğunu ilân etmek hakkının bahşe- dilmesine müteallik bulunan projeyi kabule davet edilmiş idi. Dün iki te- mayül görülmüştür:

1 — Her ne bahasına olursa olsun Amerikanın muhtemel bir harba girmesine mani olmak temayülü.

2 — Totaliter devletlerle ihtilâfa düşmeleri halinde demokrasilere im- kân dairesinde yardımda bulunul- masını istihdaf eden temayüllere im- kân dairesinde yardımda bulnulma- sını istihdaf eden temayüller..

Hükûmet mehafili, Blom projesi- nin kabul edileceğini ümid etmekte- dir.

Vaşington, 30 (A.A.) — Harp es- nasında muharip memleketlere A- merika emteası nakleden ticaret va- purlarının sigorta edilmesi teklifine karşı mümessiller ve ayan meclisle- rinde bir mücadele vukua geleceği haber verilmektedir.

Vaşington, 30 (A.A.) — Mümes- siller meclisi, bitaraflık kanununu tamamiyle ortadan kaldırmak hak- kındaki allen teklifini 68 reye karşı 195 rey ile reddetmiştir.

Tayın

Bergama su işleri ikinci şube mü- hendisliği hesap memur ve mute- medliğine B. Cemal Bayraktar tayin olunmuştur.

Denizli jandarma mülhaklığı

Torbalı jandarma komutanı yüz- başı B. Sabri Denizli jandarma alay komutanlığı mülhaklığına tayin edil- miştir.

Yeni Neşriyat

Yeni Adam

Haftalık Yeni Adam gazetesinin 235 inci sayısı çıktı. Bu sayıda İsmail Hakkı Baltacıoğlu, Hüsameddin Bo- ok, Suphi Nuri, Necip Fazıl, Fuad İzer, Yunus Kâzım, İlhami Bekir, Burhan Esen, Selmin Siber ve Gülsüm Sepetçioğlu imzalı yazılar ve resim- ler vardır. Ayrıca dış sosyete, kültür haberleri bu sayıda yer almaktadır. Yeni Adam bu haftadan itibaren çok eteresan bir anket açıyor. Bu kıymet- li sanat ve gençlik gazetesinin bütün okuyucularımıza tavsiye ederiz. Ye- ni Adama abone olunuz.

Satılık Ev

Kızılçullu otobüüs durak yeri 20 No. lu ev satılıktır. Müracaat yeri: Kızılçullu otobüs durakyeri 20

Hatay vilâyeti

Vilâyet merkezinin, Antakya olması ihtimalinden bahsolunuyor

Antakya, (A.A) — Anadolu A- jansının hususî muhabiri bildiriyor:

Dün Hatay meclisinin dağılmasın- dan sonra, fevkalâde murahhasımız Cevat Açıkalın, gazetecilere beya- natta bulunmuş ve ezcümle demiştir- ki:

Türkiye cumhuriyeti ile dost Fran sa hükûmeti arasında, imza edilen mukaveleler mucibince Türk camia- sının ayrılmaz ve ayrılmamış bir par çası olan güzel Hatayın anavatana av det etmiş bulunuyor. Bu müteyem- men netice ile 20 sene bütün ruhu ile bu gayenin tahassulü için cansipe- rane ve fedakârane çalışmış ve bu mutlu günü beklemiş olan mücahit bütün Hatay ahalisinin vekili olan Hatay meclisi, Hatayın dört gözle beklediği ümniyesinin tahakkuku üzerine Hatayın anavatana avdeti mesud hâdisesini, misali vatanper- verlik sayfalarında nadir görülmüş heyecanlı ve selâbetli bir celsede verdiği kararla tesbit etmek suretile vazifei tarihiyesine nihayet vermiş- tir.

Fevkalâde murahhasımız bundan sonra Hatay davasında, çalışanları, ve çalışanların başında bulunan An- talya mebusu Tayfur Sökmeni hür- met ve muhabbetle yadetmeyi bir vazife bildiğini, Hatayın tarihî ülküsünün tahakkuk ettiği bu son aylarda anavatana karşı muhabbetle çarpan bütün kalbleri kendinde te- cessüm ettirmiş olan millet meclisi- nin güzide azaları Hatay mebuslarını ve meclis reisi Abdülgani Türkme- ni selâmladığını, vazifesini yapmış olan Hatay hükûmetini ve onun ba- şında Antep mebusu Abdurrahman Meleki yadetmenin kendisince bir zevk olduğunu söylemiş ve demiştir ki:

Hatay devlet ve hükûmetinin şu suretle tarihin altın yazılarla kayde- deceği sayfalarına geçtikten sonra Hatay anavatanın bir vilâyeti ola- caktır. Yeni vali gelinceye kadar de- vair başında bulunanlar merkezden fevkalâde murahhas vasıtasiyle ala- cakları talimat dairesinde umuru ca- riyeyi temşiyet edeceklerdir.

Antakya, 30 (A.A) — Anadolu Ajansının hususî muhabiri bildiriyor:

Dörtyol ve Kayasın Hatay vilâye- tine bağlanacağı ve Hatay vilâyeti merkezinin antakya olacağı muhte- mel görünmektedir.

Antakya, 29 (A.A.) — Hatay meclisi bugün saat 16 da Abdülgani Türkmenin reisliğinde fevkalâde bir toplantı yapmıştır.

Toplantıda otuzdan ziyade imza ile verilen şu takrir ittifakla ve coş- kun ve süreklii alkışlarla kabul edil- miştir:

Yüksek reisliğe:

Türk camiasının ayrılmaz bir par- çası olan Hatayın anavatana kavuş- tuğunu bir kararla tesbitini teklif e- deriz.

Büyük tezahürata vesile veren bu takrir dolayısiyle bir çok hatipler ha raretli nutuklar söyliyerek Hatay halkının anavatana kavuşmaktan duyduğu sonsuz sevinci tebarüz et - tirmişler, Atatürkün ölmez hatırası- nı tazimle anarak millî Şef İnönüye derin saygı ve bağlılıklarını izhar etmişler, Hatayın kurtuluşunu hazır- lıyan büyüklerimize Hatayın min- net ve şükranını ifade eylemişler - dir.

Reis Tayfur Sökmen de, Hatay mücadelesini ve kurtuluşunu anlatan bir hitabe irad etmşitir.

Bundan sonra reye müracaat ed- lerek takrir ayakta ve coşkun teza- hürat arasında kabul edilmiştir.

Müteakiben meclis reisi Abdülga- ni Türkmen şu sözleri söylemiştir:

Muhterem arkadaşlarım,

Bugünkü fevkalâde toplantımız- la meclisimiz en şerefli vazifesini yapmış, Hatayın kopmaz bir parça olarak ana vatana kavuştuğuna it- tifakla karar vermiştir.

Bu isabetli kararınızdan dolayı hepinizi sevgi ve saygı ile selâmlar ve tebrik ederim.

Arkadaşlarım,

Hatay millet meclisi bütün çalışma- larında ana vatana en sadık duygu- larla bağlanmış, Millî Şef İnönünün yüksek arzuları dahilinde hareket et- miştir.

Bu bizim için unutulmaz şeref hatıralarıdır. Hatayı kurtaran büyük lerimize en derin şükran ve tazim- lerimizi ifade etmekle mesudum.

Tarihî vazifesini ikmal eden Ha- tay millet meclisini dağıtıyorum.

Meclis reisinin sözleri dakikalar- ca devam eden alkışlarla karşılan - mış ve meclis derhal dağılmıştır.

Meclis dağıldıktan sonra, istiklâl marşı çalınmış ve Hatay bayrağı in- dirilerek yerine Türk bayrağı çekil- miştir.

Meclis binasının etrafında izciler, esnaf teşekkülleri ve on binlerce halk coşkun ve heycanlı tezahürat yapmışlardır.

Buradan fevkalâde murahhaslığı- mız ve askerî mümessilliğimiz önün de minnet ve şükran tazahürleri yap mışlar ve şehirde şenlik yaparak do- laşmışlardır.

Hatay fevkalâde neşeli, heyecan- lı, sevinçli günlerini yaşamaktadır. Meclisin dağılması ile Hatay devleti de tarihe karışmıştır.

00★00

Manda komisyonu

—Baş tarafı 1 inci sahifede —

raz evvel içtimaı mukarrer konsey toplantısından evvel neşredilecektir.

Gayri resmî malûmata göre Filis- tin hakkındaki ingiliz beyaz kitabı hakkındaki komisyon traporu mez- kûr kitabı zikretmekle iktifa eyle- mektedir. Binaenaleyh ingiliz teklif- lerinin ne lehinde ne de aleyhinde hiç bir mütalea ileri sürmemekte, bu tekliflerin umumî siysî meseleler or- taya çıkardığını ve binaenaleyh ko- misyonu selâhiyetten ziyade konse- yinin selâhiyeti dahiline girdiğini bildirmektedir.

İstanbul Cağaloğlu Sıhhat Yurdu

Sahip ve müdürüManisalı operatör Orhan Ünalan

İstanbulun tam merkezinde bü - tün profesörlere en yakın ve ucuz hususî bir hastahanedir. Erkek ve kadınlara aid her nevi ameliyatlarla idrar yolları, bağaz, burun, kulak, göz hastakıları ve ameliyatları has- taların arzu ettikleri yüksek müte- hassıslara yaptırılır. Hiç bir vasıta- ya baş vurmadan doğruca müessese- mize gelecek hemşehrilerime aza - mî kolaylık gösterilir.

İstanbul Telefon: 23165

Türk-Fransız

Ticaret muahedesi mü zakereleri Pariste cereyan edecek

Paris, 30 (Dadyo) — Ticaret mu- ahedesi müzakerelerine başlamak ü- zere bir Türk heyeti buraya gele- cektir. Heyetin, bugün İstanbuldan yola çıktığı bildiriliyor.

A. Nihat Fesçiler

Yeni Ankara

Mefruşat mağazası

Yeni Kavaflar çarşısı No. 9 a nakledildiğinden yınmüşterilerime bildiririm

Telefon : 2254

NEVYORK FUARI

Dünya sergisindeki pavyonumuzun bir aylık vaziyeti hakkında ilk resmî rapor geldi

Pavyonumuza verilen isim: SULH MABEDİ

Sergide Amerika mehafilinin dikkatini pavyonlarımız ve memleketimiz üzerine çekmeğe muvaffak olduk

Nevyork dünya sergisine memur heyetimizin ilk mufassal raporu, Ticaret Vekâletinden gelmiştir. Rapor, pavyonlarımız ve bunların açılışı hakkında malûmat vermekte, bir aylık faaliyetin neticelerini göstermekte, Amerikan matbuatının hakkımızdaki neşriyatının asıllarını ihtiva etmekte ve sergi münasebetiyle geniş mikyasta ve sistematik bir şekilde yapılan millî propağandamızın muvaffakiyetli semerelerini tebarüz ettirmektedir.

Nevyork sergisinin ehemmiyeti malûmdur. Bu sergi, her beynelmilel serginin esasen haiz olduğu ehemmiyete malik bulunduktan başka «yarının dünyası» na ve «sulh hizmeti» ne milletlerin getirebilecekleri yardımın bir ifadesi olmak maksadını takip ettiği için bir kat daha mühimdir ve bu itibarla milletler için kelimenin tam mânasiyle hakiki bir imtihan meydanı olmuştur.

Serginin memleketimizde yapılan hazırlıklarında, münhasıran bu işle tavzif edilen mahdud memurlardan mürekkep heyetimiz haricinde devlet teşkilâtının mühim bir kısmının, millî müessese ve teşekküllerimizin, fikir ve ihtisaslarından istifade edilmek üzere kendilerine müracaat edilmiş olan münevverlerimizin ve mütehassıslarımızın büyük hisseleri vardır. Bu bakımdan, yapılan hazırlıklar âdeta millî bir iş birliğinin muhassalasıdır.

Sergide Türkiyenin, yalnız mahsulleri ile değil, millî idealleri ve millî karekteri, Türk varlığının her sahadaki kabiliyetleri, tarihî kültürü, sanati ve zevki ile, kısaca hakikî çehresiyle temsiline -eldeki imkânlar nisbetinde - azamî derecede çalışılmıştır. Bundan başka sergiye iştirakimizin başlı başına bir «gaye» değil, milletimizi ve memleketimiz hakkında dünyaca bilinmesinde fayda olan hakikatler ve muayyen davaları mızla muayyen menfaatlerimiz bakımından kendisinden azamî şekilde istifade edilmesi icabeden bir «vasıta» olduğu da gözönünde tutularak, şumullü ve sistemli, fakat ayni zamanda az masraflı bir propagandaya tevessül edilmiştir.

Efkârıumumiyemizin hariçte cereyan eden ve memleketimizle alâkadar bulunan her hangi tâli bir hâdise karşısında bile hassas bulunduğu düşünülürse, medeniyet ve büyük bir parçasını teşkil eden yeni dünyada memleketimizin ve milletimizin tam mânasiyle temsili ve millî dava ve menfaatlerimizin altı ay devamlı bir şekilde müdafaası gibi büyük çapta millî bir işle çok daha yakından alâkadar olacağı tabiîdir.

Bu itibarla sergide elde edilen ilk müsbet neticelerin matbuatımız vasıtasiyle umumî efkârımıza arzı, faydalı olduğu kadar ifası lüzumlu bir vazife telâkki edilmiştir.

Aşağıdaki hülâsalar, umumiyetle sergiye iştirakimize ve devlet pavyonumuza aid olmak üzere heyetimizin raporundan ve Amerikan matbuatının neşriyatından çıkarılmıştır. Bu birinci hülâsayı Türk Sitesine ve başta Vaşington büyük elçimiz olmak üzere heyetimizin faal bir şekilde idame ettiği umumî propağanda çalışmalarımıza ait iki hülâsa daha takip edecektir.

Birinci kısım hakkında heyetimizin reisi Vedat N. Tör, raporunda hülâsaten şöyle demektedir:

Nevyork sergisindeki pavyonlarımızın zamanında yetişmiyecekleri hakkında memleketimizde son zamanlara kadar şiddet ve izhar olunan endişenin tahakkuk etmediği, bilâkis bizim umumî açılış günü olan 30 nisana hazır bir halde çıkan mahdut milletlerden biri olduğumuzu iftiharla arzederim.

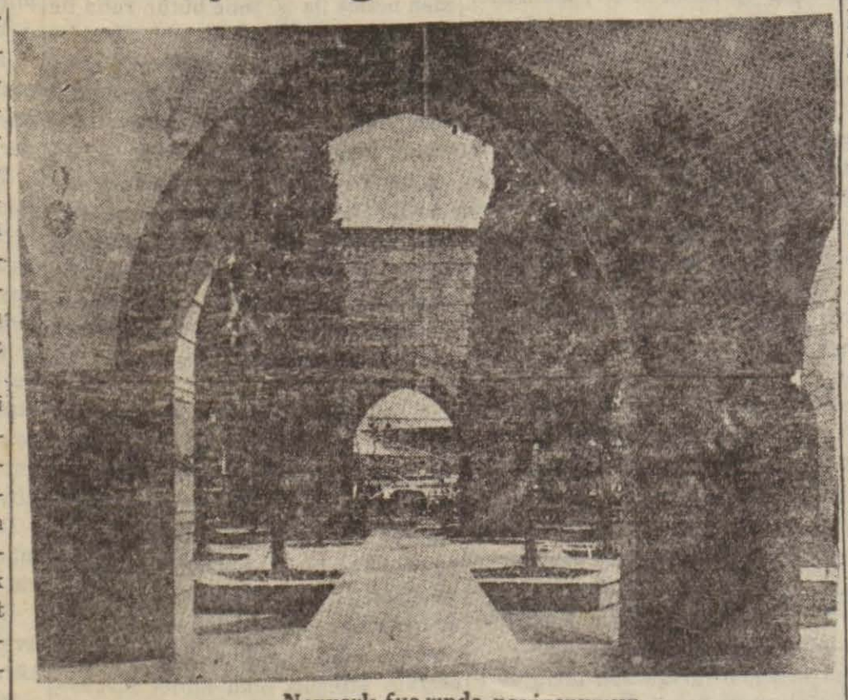

Nevyork fuarında paviyonumuz

Bu sergiye iştirakimizin geçirdiği buhranlı safhalara İstanbuldaki ajanları vasıtasiyle yakinen agâh bulunan sergi idaresi, hazırlıklarımızın bu kadar kısa zamanda ikmal edilebilişini her vesile ile takdirle yadetmekte ve bizden çok evvel başlamış olup da hazırlıklarını sergi açıldıktan iki üç hafta sonra bitirebilmiş olan milletlerin mümessillerine bizi bir örnek olarak göstermektedirler.

Sözümüzü tutmak hususunda gösterdiğimiz bu sürat ve ciddiyet buradaki itibarımızı fevkalâde artırmış ve hususî açılış günümüz olan 6 mayısta gerek birleşik Amerika devletleri, gerekse sergi idaresi namına söylenen ve tecrübeleri ilişik olarak takdim olunan nutuklarda, mutat olmıyan bir tarzda, Türkiye lehine açık bir sempati izharına vesile olmuştur. Meselâ birleşik Amerika devletleri murahhasının nutkundan aldığımız şu parçadaki (bilhassa(kelimesi diplomatik teamüllere uygun düşmiyecek kadar lehimizdedir

«Burada temsil olunan milletler arasında bilhassa Türkiyeyi memnuniyetle karşılıyoruz. Çünkü Türkiyenin sergisinde Nevyork sergisinin (Yarının dünyası) şıarının elle tutulur şekilde tahakkukunu görüyoruz.»

Filhakika, 1939 Nevyork dünya sergisinin hâkim fikri (yarının dünyası) şıarıdır. Biz, bilhassa devlet pavyonumuzda, bu şıara sadık kalmak için azamî dikkat ve gayret sarfettik. Amerikalıların anladığı mânada bir yarının dünyası için icabeden bütün fikir malzemesine malik bulunuyorduk. İnkilâbımızın tahakkuk ettirdiği bütün şıarlar ve umumî siyasetimizin takip ede geldiği seyir, bu mânada bir sergi için en kuvvetli vasıtalarımızdı.

Amerikada harbci, mutaassıp, otokratik, medeniyet düşmanı tanıtırılmış olan Türkiyeyi, hunhar, acayip kıyafetli, haremli ve geri olarak bilinen Türk milletini ve hattâ renginden bile şüphe edilen Türk insanının yeni rejimimizin ışığı altında göstermek bizim cephemizden de bu serginin en büyük hedefi idi.

Amerikada, rejimi sempatik olmıyan milletlere karşı büyük bir soğukluk ve antipati mevcut olduğu ve bunun yalnız siyasî sahaya inhisar etmeyip, iktisadî ve malî münasebetler üzerinde şiddetle müessir bulunduğu malûm olduğuna göre, Amerika ile olan iktisadî ve malî münasebetlerimizin inkişafı için bile, herşeyden önce hakkımızdaki bu yanlış ve zararlı hükümleri yıkmak zarureti vardı.

Bütün bu mülâhazalara istinadendir ki, devlet pavyonumuzdaki teşhir tarzımıza, yalnız serginin umumî şıarı olan (yarının dünyası) motosuna sadık kalmak için değil, kendi millî menfaatlerimizin icabları da düşünülerek, daha ziyade ideolojik bir mahiyet vermiye çalışılmıştır.

Bu cehdimiz, sergi idaresi namına söz söyliyen reisin nutkunda şu cümlelerle takdir ifadesini bulmuştur:

Ümid ederim ki, terakki ve barışın canlı numuneleri halinde bu beynelmilel sergiye getirdiğiniz kıymetler karşısında duyduğumuz minneti bu sözlerimle hakkiyle ifade edebildim.»

DEVLET PAVYONU:

Sulh moydanı denilen geniş sahanın iki tarafına sıralanmış ve haricî sebebleri sergi idaresi tarafından hazırlanmış biribirine bitişik binalardan biri bizim devlet pavyonumuzdur.

Bunun dışında, İstanbulda heykeltraş Zühtü tarafından yapılan ve Güzel sanatlar akademisinin tasvibine mazhar olan bir bronz heykelimiz vardır. Bu heykel, prehistorik bir Eti güneşini hayava uzanmış elleriyle tutar. Biz bunu insanî ideallere doğru yükselen gençlik sembolü diye vasıflandırdık.

Kapıdan içeri girince Millî Şefimiz ve Reisicumhurumuz İsmet İnönü'nün heykeli görünür. Bu heykelin yirmi metre gerisinde, dört buçuk metre yüksekliğinde, elleriyle bir halatı düğümleyen ve gene İstanbulda ayni sanatkâr tarafından yapılmış bir heykel vardır. Bu, bir bacağı Asya, bir bacağı da Avrupa yazılı iki sokl üzerinde durur. Aralarında hafif bir meyl ile dört kaskattan düşen ve gizli neon tüpleriyle mavimtrak ışıklandırılmış bir su akar. Öyle ki İsmet İnönü heykelinin iki metre gerisi ile kolos arasında iki buçuk metre genişliğinde ve on sekiz metre uzunluğunda boğazları temsil eden ve daimî akan bir havuzu vardır. Havuzun bittiği yerde altından ışıklı ve hafif meyilli buzlu bir camın üstünde bronz harflerle şu cümle okunur:

«Türkiye Avrupa ve Asyayı sulh içinde bağlar.»

Bu manzara, her gideni teshir edecek kadar mânalı ve muhteşemdir. Bu yüzden p[illegible]muza, «SULH

— Devamı 7 nci sahifede —

Markopoldanberi çözülmiyen Çin esrarı

Çin saraylarındaki harem ağalarından birile mülâkat

"Konuşmasını bilmek, fakat susmasını da öğrenmek lâzımdı. Ihtiyatsız hareket edenlerin dilleri derhal kesilirdi.,,

Kurtulup, saklanan Çin rahipleri

YAZAN
MORİS DÖKOBRA

Asırlardanberi efsane mevzuu olan Çin bugün dünyanın en başta gelen bir meselesini teşkil ediyor. Şüphesiz, bugünkü Çin hâdiseleri de, yüzlerce sene sonra birer efsane olarak anlatılacak.

Bununla beraber, Çin, esrarını daima muhafaza eder. Gariplikleri anlatıla anlatıla bitirilemiyen bir memlekettir. 400 milyon nüfuslu bir geniş ülke, hakikaten garp dünyasından çok başka bir masal diyarıdır.

Orada dolaşan herkes yeni birşey bulur, oradan gelen her sayyah bize yeni birşey anlatır. Çinin esrarı Marko Polodanberi hâlâ çözülememiştir.

Bugünün en meşhur seyahat muharrirlerinden ve macera romancılarından biri olan Fransız muharriri Maurice Dekobra da Çinde yaptığı bir seyahatin intibalarını, bize her satırında yeni bir şey öğreterek anlatıyor.

Maurice Dekobranın bu eserinden gayet meraklı bir parçayı alıyoruz.

Pekin civarındaki yollar çok fena.. Koşu sahasına, araba izleri ile oyuk oyuk olmuş bir yoldan gidiliyor. Aşağıda bir yol daha var, orada devler şağıda bir yol daha var, orada develer geçiyor. Bu develer, uzun kervanlar halinde. Civardaki ocaklardan kömür taşımakta..

Pao Ma Çana gelince otomobilden indik. Harem ağalarının bulunduğu Hu Ku Se sarayına beygirle gideceğiz. Hu Ku Se «Sekiz kıymetli şey» demek.

Bizi mabette harem ağalarının en yaşlısı karşıladı. OOldukça iri yarı bir adamdı bu.. Yalnız yüzü bir kocakarı suratı gibi bumburuşuktu.. Bize, lâzım gelen nezaketi gösterdi ve general Kang Kungun hatırasını taziz için yapılan bu mabedin tarihini anlattı:

General Kang Kung da bir harem ağası imiş ve on üçüncü asırda Mançularla harp ederek onları bu mevkide bozguna uğratmış. Fakat kendisi de o civarda ölmüş.

Sarayın bahçelerinden birinde, son imparatoriçe Tsu Hsinin en sevdiği harem ağası olan Li Liyen Ying tarafından hâkedilmiş bir kitabe var. Bundan generalin zaferleri anlatılmaktadadır. Mabedi ziyaret eden her imparator için de birer kitabe yazılıp asılmış.

Harem ağalarının en yaşlısı bizi mabede çağırdı. Mabutlarla karşıkarşıya Çinlilerin o yeşil çaylarından içtik.

Burada on beş, on altı harem ağası yaşıyor. Artık onlar tekaüt olmuşlar. Tarladalarda çalışıyor, yetiştirdikleri şeylerle ve mandıralarile bir arada yaşıyorlar. Bütün Çin onları unutmuş gibi.. Fakat onlar imparatorun sarayındaki günlerini daima hatırlıyorlar.

Bizi misafir eden harem ağası o eski günlerin bazı hatıralarını anlattı:

«— Sarayda biz harem ağaları çok kalabalıktık. Bir yer boşaldı mı, kıyamet kadar namzed gelirdi. Hepimiz aşağı yukarı yirmi yaşındaydık. ve bizi daha o yaşta hadım etmişlerdi. Bu da, kendisi daha evvel hadim edilmiş bir arkadaşın teşviki ile olmuştur.

Harem ağaları arasında tensikat yapılır. Yaşı en fazla ilerlemiş olanlardan kırkı çıkarılır ve bunların yerine kırk kişi daha alınırdı.

Bu kırk harem ağasından evvelâ imparatoriçe kendisi için birkaçını seçer, ondan sonrakiler imparatora kalırdı.

Beni imparatoriçe seçti ve kendi hizmetine aldı. Evelâ tahsilimi, terbiye mi ilerletmek için diğer kırk harem ağasından birine teslim ettiler, kraliçenin odalarını derleyip toplamayı, çubuğunu doldurmasını, sonra, tiyatroda, oyun oynamasını öğrenmek vazifelerimdi.

Moris Dokobra bir Çinli haremağasiyle...

1900 ihtilâline ilk şahit olan biz olduk. T. Ho Çnanlar isyan etmiş ve tam 1899 senesinin son günü İngiliz misyoneri Broksu katletmişlerdi. kraliçe, gözdesi Tung Fu Hsinrngin vahşilerden mürekkep atlıları ile, Avrupalıları kılıçtan geçirtmek için koştuğunu haber alınca müthiş sevinmişti.

Sonrası malûm, Sefaretler muhasara altına alındı. Sonra serbest bırakıldı. Ben, Şanghaya kaçan imparatoriçe ile beraber gitmiştim. Bu hâdiseler bütün sarayı altüst etmişti.

Avrupalılarla sulh imzalanınca harem ağaları teşkilâtını yeni baştan tanzim ettiler. Ben o zaman «küçük harem ağası» oldum. Yedi sene sonra da üçüncü rütbe harem ağalığına ve imparatoriçenin kendi namına söz söylemiye mezun mümessilliğine terfi ettim. Umumî valilerin raporlarını ben alıyor ve imparatoriçeye gönderiyordum.

— Sarayda kadın yok muydu?

— Vardı, olmaz olur mu? İmparotoriçenin hizmetinde yedi kadın, yirmi bir tanede çamaşırcı vardı. İmparatora da dört kadın hizmet ederdi.

— Her halde sarayda tarihlerin yazmadığı birçok hâdiselere şahit olmuşsunuzdur?

— Bizim vazifemiz konuşmasını bilmek fakat susmasını öğrenmekti. İhtiyatsız bir lâf ettiniz mi ne yaparlardı, biliyor musunuz? Dilinizi keserlerdi!.

İhtiyatsızlık eden harem ağaları-

— Tabiî! Ben de ne fene hareketler bütün uzuvları tamamdır ve hadım edildikleri zaman da hiçbir uzuvları kesilmemiştir. Bu da Çinlilerin, bir insanı, öldüğü zaman bütün uzuvları, Allah nasıl yarattı ise, gene ayni şekilde tamam olarak gömmek hususunda gösterdikleri dikkatten ileri geliyor. Bir Çinli için en büyük felâket, öbür dünyaya vücudundan bir uzuv eksik olarak gitmektir.

— Her halde vaziyetiniz pek hoş değildi.

Sarayda güzel bir felsefe edinmiş olan ihtiyar haremağası ellerini elbisesinin geniş, kürklü yenleri içine soktu ve bütün dünyadaki saray mensuplarını düşündürecek bir lâf etti:

— İmparatora hizmet etmek, kaplanın ayakları arasında uyumaktır.

— Fakat, her halde saraydaki adamlar arasında müthiş rekabet vardı.

— Tabiî! Ben de ne fena hareketler karşısında kaldım! Fakat faziletli kimselere iftiradan zarar gelmez, derler, sel gider, kaya gene meydana çıkar.

Ziyaretimiz sona ermişti. Harem ağalarından müsaade istedik ve Pekinin şimaline doğru yola çıktık. Yolda «kuru bonzlar mabedi» ne de uğradık.

«Kuru» kelimesi burada Bonzlar «Çin rahipleri» hakkında kullanılmış bir istiare değil, kelimeyi hakikî manasında kullanıyoruz. Bonzları burada hakikaten, kurutup kutuların içinde saklıyorlar. Bunlar, aç kalıp kendilerini yavaş yavaş öldüren insanlar. Açlıktan yavaş yavaş öldükleri için, vücudleri çürüyüp kokmamış, kendi kendine kurumuş, kadit olmuş, bir nevi tabiî mumya olma hâdisesi bu.

Mabedin arkasındaki karanlık bir yere giriyoruz. İçeride bir meşale yanıyor. Yerdeki kuru toprak üzerinde otuz kadar ağır meşe sandığı var. Ölüler, bunların bir tanesini açıyoruz karşımızda kuru bir bonz suratı çıkıyor. Başının etrafını tozlu otlar çevirmiş..

Mabedin bekçisi:

— Gelin size en son öleni göstereyim, dedi.

Yepyeni bir sandığın kapağını kaldırdı. Bu sefer karşımıza korkunç bir çehre çıktı. Yanımızdaki kadın bu ölü suratındaki sırıtışı görünce bir çığlık kopardı.

Henüz genç bir yaşta olan bonz otların arasında oturmuş bir vaziyette duruyordu. Öleli daha üç hafta

— Devamı 8 inci sahifede —

MEMLEKETTE

Vali iş başında

Manisanın elektrik derdi artık halledilıyor

Vilâyet işlerini tetkike başlıyan yeni vali, bugünlerde kazaları dolaşacak

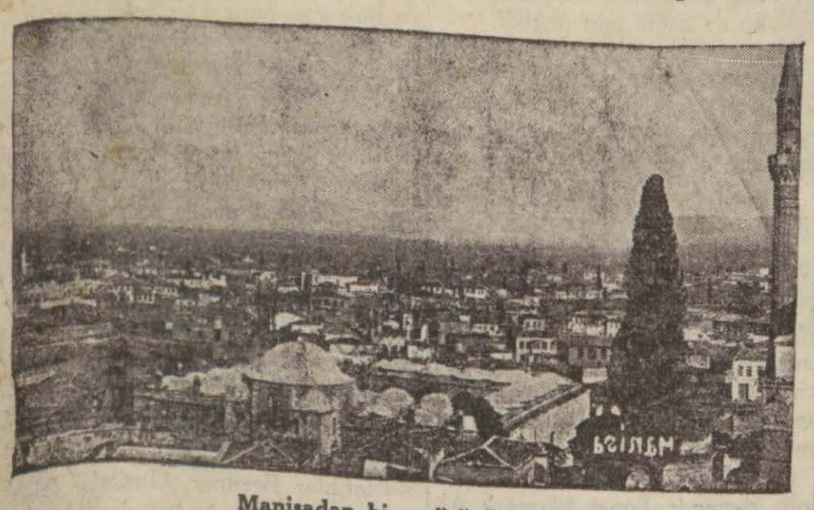

Manisadan bir görünüş....

Manisa, (Hususî) — Dün geldiğini telefonla bildirdiğim valimiz B. Faik Türel işe başlamıştır. Belediye tarafından Halkevi tarasında verilen akşam yemeğinde bulunmuş ve Manisanın yükselmesi için çalışacağını ve mesai arkadaşlarının kendisine yardım edeceklerine emin bulunduğunu söyliyerek «ben yokum, biz varız» demiştir.

Manisa için çok mühim düşünceleri bulunan vali, şehir dahilinde ve elektrik fabrikasında tetkikler yapmıştır. Uzun senelerdenberi halli için çalışan ve fakat bugüne kadar kendisinden istifade edilmemiş elektrik işi, yeni valinin başarıcı kabiliyeti üzerinden teksife vesile olmuştur.

Elektrik fabrikamızın bir an evvel faaliyete getirilmesi için alâkadarlara lâzım gelen emirler verilmiştir.

Önümüzdeki ay içerisinde Manisanın her tarafında elektrik yanmağa ve gündüzleri de cereyan verilmeğe başlanacaktır.

Vali bunu bir vaid değil bir borç olarak bildiğini söylemiştir.

Fabrika ve tesisatın önümüzdeki ay içerisinde ikmali muhakkaktır.

Vali, hususî muhasebe işleriyle de yakından alâkadar olmuştur.

Düyuna kalan müteahhid hesaplariyle diğer alacaklıların vaziyetlerinin bir an evvel düzeltilmesi için alâkadarlara sıkı emirler vermiştir.

Ötedenberi yapılmakta olan inşaatta nevakıs mahallinde gözden geçirilerek neticeye ulaşılması esbabına tevessül edilmiştir. İnşaatla alâkalı bulunan nafıa dairesi valinin vermiş olduğu direktifler dahilinde hemen harekete geçmiştir.

Sıhhiye işleri için kendisini ziyarete gelen doktorlarla temas ederek Manisanın bu sahada olan ihtiyaçlarını sormuş, ve ezcümle hastahanenin ihtisasa taallûk eden noksan âlât fenniye ve edviyesinin hemen tamamlanması için ödenmesi lâzım gelen paranın karşılığını temine başlamıştır. İlk olarak kulak mütehassıslığı için getirilen âletlerin müteahhidden tesellümüne ve bedelinin hemen tediyesi için hususî muhasebeye emir vermiştir.

Vali, sıhhat ve muaveneti içtimaiye müdürüne; «hastahane, binası ile değil ona iltica edenlerin bütün ihtiyaçlarına cevap verecek teşkilâta malikiyetiyle tanıtılabilir. Bunun için büdcede her vilâyetle mukayeseli olarak tahsisat konulmadığını anlıyorum» demiştir.

— Her işte ehemmi ve mühimmi tercih ederek halkımızın ihtiyaçlarına her sahada cevap vermek mecburiyetinde olduğumuzu, bütün devlet memurları göz önünde tulundurmak mecburiyetindedirler.

Mevsimin sıcak gitmesi dolayısiyle mesai saati sabah 7 den başlıyarak 14 e kadar devam edecektir.

Bütün arkadaşların bu zaman zarfında halkımızın günlük ihtiyaçlarını karşılıyacaklarına eminim.

Valimiz, önümüzdeki pazartesi günü Demirci, Gördes, Kula, Alaşehir, Eşme, Salihli kazalarını teftişe ve vilâyt ihtiyaçlarını muhitten merkeze doğru tesbit etmek için seyahate çıkacaklardır.

Köylerde yapılacak yollar, fidanlıklar, umumî toplantı mahalleri ve spor hareketleri hakkında merkezde alâkadar memurlarla her gün hususî toplantılar yapılarak köy kalkınması savaşında alınacak tedbirler tesbit edilecektir.

Balıkesirdeki hâdise

Tahkikata ehemmiyetle devam ediliyor

Mektupçu ve hükûmet tabibi şahit olarak dinlendiler

Balıkesirde, bir kulak doktorunun parası bulunmadığından tedavi etmediği küçük Şeref isminde bir hastanın öldüğünü, bu hâdisenin mu hitte derin bir teessür uyandırdığını Türkdili refikimizden nakil ile yazmıştık. Dünk üposta ile gelen gazete de, hâdise etrafında şu malûmat verilmektedir.

« Küçük Şerefin ölümü hâdisesi üzerinde müddeiumumilik tahkikata devam etmektedir. Çocuğun kulağındaki taşın çıkarılması için babası Nureddin tarafından kendilerine müracaatta bulunulan mektupçu Süleyman Sami Alemdar ile hükümet doktoru Cemalettin Aygenin şahid sıfatiyle dün müddeiumumilikçe ifadelerine müracaat edilmiştir.

Cumhuriyet müddeiumumiliği tahkikata devam ederek icap ettikçe diğer bazı kimselerin de ifadelerini almak suretiyle tahkikatı tekemmül ettirecektir.»

ooo★ooo

Bursa fabrikası Merinos yünü mübayaasına başladı

Tam kan Merinos yünü 120 kuruşa çıkmıştır. Fiatlerin yüksek olması alâka uyandırdı

Balıkesir, (Hususî) — Bursa Merinos fabrikası vilâyetimiz dahilinde Merinos yünü mubayaası yapmaktadır.

Bu fabrika tarafından gönderilen memurlar yerli, yarım kan ve tam kan Merinos yünlerinden satın almışlardır. Bu yıl fabrika, satıcı ile fabrika arasına komisyoncuların girmesine imkân vermiyerek mubayaayı doğrudan doğruya kendisi yapmıştır. Fiat Bursa satışı üzerinden takdir edilmekte, bu suretle mütevassıtların alacağı kâr da müstahsilde kalmaktadır. Merinos fabrikasının muhtelif mıntakalarda satın aldığı yün miktarı 200 tonu geçmiştir. Tam kan Merinos yünü 120, yarım kan 110, kuzu yünleri 100, yerli yünleri de 60 kuruşla 70 kuruşa alınmıştır. Yün satanlar bir hayli menfaat temin etmişlerdir.

Ayni zamanda Merinoscular fabrikaya verdikleri yünler için de kilo başına 10-15 kuruş pirim alacaklardır. Bu iş için gönderilen memurlar Bandırma, Balıkesir şeflikleri bölgesinde 15 gün kadar kalmışlar ve yünleri mubayaa etmişlerdir.

Merinos fabrikasının bu suretle her türlü imkânları hazırlaması Merinos koyunları yetiştirenler arasında iyi bir tesir bırakmıştır.

Balıkesir şeflik mıntakası sipariş ettiği altı kırkım makineleriyle yün kırkımının fennî usullerini yetiştiricilere öğretmiştir.

Merinos yetiştirme şefliği bu yıl daha geniş mikyasta faaliyette bulunacak ve 50 bin yerli koyunun sunî tohumlamaya tabi tutacaktır.

Gerek et, gerekse yün bakımından kıymetli olan Merinos koyunculuğuna karşı yetiştiriciler arasında büyük bir alâka başlamıştır.

Doktor
Bakteryolog
A. Kemal Tonay
Bulaşıcı, salgın hastalıklar mütehassısı
(Verem ve saire)
Basmahane polis karakolu yanında 747
Telefon: 4115

Manisada yakalanan falcı Gülfidan namıdiğeri Arap Ayşe

Manisada bir falcı kadın yakalandı

Manisa, (Hususî) — Ayvazpaşa mahallesinde, altmış beşlik olmasına rağmen, ifadesinde elli yaşında olduğunu söyliyen Giridli Mercan kızı Gülfidanın namı diğeri Arap Ayşe şehrimiz polis idaresinin aldığı tertibatla kahve falına bakarak saf yurttaşları dolandırırken, suç üstünde yakalanmış ve evinde iki nüsha da elde edilmiştir. Ayşe adliyeye verilmiştir.

xx

Aydında

Vali tetkiklerde bulundu

Aydın, (Hususî) — Vali ve parti başkanımız bay Sabri Çitağın evvelki gün vilâyetin şark hududuna kadar bir tetkik gezisine çıktıklarını yazmıştık.

Valimiz beraberlerinde sular idaresi ve nafia müdürleriyle sıtma mücadele reisi ve jandarma kumandanı olduğu halde yaptıkları bu gezilerde vilâyet şark hududuna kadar olan yolları tetkik etmişler ve alınması icabeden tedbirler hakkında nafia müdürüne direktif vermişlerdir.

Yol üzerindeki kaza, nahiye ve köylere de uğrayan valimiz buralarda hükûmet ve belediyeler parti ve halkevlerini görmüşler, tekrar gelerek uzun tetkikat yapacaklarını bildirmişlerdir.

Nevyork Fuarı

— Baştarafı 6 ıncı sahifede —

MABEDİ» lakabı verilmiştir.

Kapıdan içeri girip te bu teskin edici ve ümid verici manzara ile karşılaşan zair, sol cephenin iki köşesini kaplıyan iki metre yüksekliğinde ve onüç metre genişliğinde bir foto - mural ile karşılaşır:

«Türkiye çeşitli iklimler ve mahsuller memleketidir.»

Bu foto - mural, Türkiyeyi ekseriyetle Arabistanla karıştıran mutavassıt Amerikalıya, Türkiyenin birleşik Amerika devletlerinin şimal kısmiyle ayni arz daireleri arasında bulunan ve Amerika kadar çeşitli iklim ve mahsullere malik bir memleket olduğunu cazip ve veciz bir tarzda anlatır.

Kaskatlı havuzun sağına alıp ta hafif meyilli yolu takip ederek, kolos heykele doğru ilerliyen zair, bunun hizasına geldiği zaman sol tarafında duvara gömülü ve gizli ışıklı bir vitrinle karşılaşır. Dıvarda şu yazı okunur:

«Türkiye topraklarından çeşitli medeniyetler yükselmiştir.»

Vitrinin içine müzelerimizden getirttiğimiz Hitit, Grek, Romen ve Bizans devirlerine ait tipik eşya yerleştirilmiştir.

Bu cephe boyunca, 2,5 × 3.5 ebadında dört foto-mural vardır. Bunlar, Hitit, Grek, Romen, Bizans- Selçuk - Osmanlı devirlerine ait sanat âbide ve eserlerinden kompoze edilmiştir. Ve gayet monümantal bir tesir bırakırlar. Bu panolar, Türkiyenin çok eski ve asil bir medeniyet ve kültür memleketi olduğunu gösterirler. Ve bilhasa bugünkü medeniyetin asırlarca süren zincirleme bir cehdin muhasalası olduğunu en iyi isbat eden memleketlerden birinin Türkiye olduğunu anlatırlar.

Asma katta Ebedî Şefimiz Atatürkün büyük bir maskı vardır. Bunun bir yanına «Yurtta sulh» diğer yanına da «Cihanda sulh» şıarı bronz harflarle yazılmıştır. Altında da şu okunur: «Atatürk, 1881 - 1938».

Tarihî panoların bulunduğu cepheye müvazî cephe de ise umumî mânası şu cümle ile ifade edilen, gene 2.5 ×3.5 metre eb'adında dört fotomüralimiz vardır:

«Türkiye, yarının dünyasını kurmağa hizmet eden memleketlerden biridir.»

Bunlardan birincisinin üstünde «demokrasiye doğru» yazılıdır. Bu, Ebedî Şefimiz Atatürkün ve Millî Şefimiz Reisicumhur İsmet İnönünün halk arasında alınmış resimlerinden, intihabat ve açık hava toplantılarına ait intibalardan terkib edilmiş bir foto - montajdır.

İkincinin üstünde «sulhe doğru» yazılıdır: bu yabancı memleketlerin şef ve devlet adamlarının Türkiyeye yaptıkları resmî ziyaretlere ait resimlerden ve sulh ve dostluk muahedelerimizin fotograflarından terkip edilmiştir.

Üçüncü panomuz Amerikalılar için pek şayanı dikkat olan «tolerans» mevzuuna tahsis edilmiştir. Bu mevzu, Rum , Ermeni patrikleriyle haham başının ve bunların idaresindeki dinî müesseselerin fotografları, üç dinî reisin Türkiyedeki vicdan hürriyetini izah eden imzalı mektubları, Türkiyede Türkçeden başka ile terkip edilmiş bir tofo- montaj dillerde çıkan gazetelerin başlıkları ile tebarüz ettirilmiştir.

Dördüncü panomuz Türkiyedeki insan ve madde menbalarını inkişaf ettirmek için yapılan kültürel ve ekonomik kalkınma hamlelerimize tahsis olunmuştur.

Bu panolar bitince, tarihî cephede ki vitrine müvazî bir vitrin daha vardır ki, bunun içinde de Selçuk ve Osmanlı devirlerine ait en tipik müze eşyası bulunmaktadır.

Türk kadınına tahsis olunan panoda, Türk kadınını haremden başka bir yerde tasavvur etmeğe alışamıyan mutavassıt Amerikalıya kadın inkilâbımızın her sahadaki başarıları canlı bir tarzda gösterilmiştir.

Dr. BEHÇET UZ
Çocuk hastalıkları mütehassısı
Hastalarını 11,30 dan bire kadar Beyler sokağında Ahenk matbaası yanında kabul eder.

Devlet pavyonumuz hakkında Amerikanın bir çok gazetelerinde sitayişkâr neşriyat yapılmıştır. Bunlardan yalnız Amerikanın ve Nevyorkun en büyük gazetelerinden biri olan Nevyork Times gazetesinin uzun makalesinden şu fıkrayı alıyoruz:

«Devlet pavyonunda en ziyade göze çarpan nokta, Zühtü adlı 38 yaşında bir Türk heykeltraşının sergi için vücuda getirdiği iki heykelle Türkiye Cumhuriyetinin ilk reisi Kemal Atatürkün büstüdür. Zühtünün statülerinden biri tunçtan bir delikanlıdır ki güneşin kalb - leltarih telâkkisini ifade eden bir şekli iki eliyle tutmaktadır. Bu şekil insanın en yüksek ideallere doğru olan mücadelesini remzetmektedir. Bir ayağı Avrupada diğeri Asyada olan ve elinde düğümlü bir bağ tutan heykel ise Türkiyenin iki kıtayı barış içinde birleştirdiğinin ifadesidir.»

Sergi münasebetiyle heyetimiz muhtelif Amerika mehafilinin dikkatini pavyonlarımız ve memleketimiz üzerine çekmeğe muvaffak olmuştur. Bir çok toplantılar, konferanslar, yemekler ve pavyonlarımıza müşterek ziyaretler tertip edilmiştir. Bu ziyaretleri müteakip takdirkâr mektublar gelmektedir. Böyle bir ziyaretten sonra alınan bir yazıda deniliyor ki:

«Huntor College talebesinin sergiyi ziyaretleri esnasında gösterdiğiniz nezaketten dolayı en derin takdir ve teşekkürlerimizi bildirmek isteriz. Serginin mükemeliyetini tasvir etmek için kâfi derecede kuvvetli takdirkâr sıfatlar bulamıyoruz. Talebemizden bir çoğu Türkiyenin arkeolojisi, tarihi ve kültürü hakkında kitaplar okumakla beraber hiç biri Türkiyeyi görmemişti. Paviyonumuzda Türk milleti ile yakından temasa gelmek ve inkılâbımıza sembol olan kıymetleri tanımak için büyük bir fırsat bulmuşlardır.»

Şundan-Bundan

Onlar son hâdiseler için ateş püskürüyorlar

Mussolininin Milânda gazetesi olan Popolo d'İtalia İngiliz - Fransız - Sovyet müzakereleri hakkında şunu yazmaktadır.

«İngiltereyi diplomatik bir hezimetten kurtaracak bıçağı eline geçirdikten sonra Sovyetler ardı arası gelmez taleplerde bulunuyorlar. Londra ve Paris bir çıkmaza düşmüşler ve kendilerini bir zengin kapısını çalan dilenci mevkiine düşürmüşlerdir.»

Avusturya askerleri Gestapo arasında müsademeler

Bohemya ve Moiravyayı işgal etmiş olan Alman ordu kuvvetleri ile Alman gizli polisi Gestapo arasında şiddetli ihtilâflar çıktığı Pragdan bildirilmektedir. Moravyanın Vyskov şehrine yerleştirilmiş olan Avusturyalılardan mürekkep olan kıtalara mensup bir nefer bir Prusya subayının suratına bir tokat vurmuştur.

Gestapo kuvvetleri askerlerin bulundukları barakaları abloka ederek 60 kişiyi tevkif etmişlerdir. Bunlardan dokuzu müsademede öldürülmüş, geri kalanı Almanyaya gönderilmişir.

Ingiltereye karşı yeni tayyare üsleri

Almanların Fransa hududu civarındaki yeni hazırlıklarına dair Fransız genel kurmaylığına gelen haberlere göre Almanlar garbî Almanyadaki Hanover şehri civarında yeni tayyare üsleri esis etmişlerdir. Bunlar ingiltereyi istihdaf etmektedir.

Hanover şehri civarında Hildeim, Brusburick, Luneberg ve Sell şehirlerinde yeniden beş tayyare karargâhı vücude getirilmiştir.

Bunlardan ilk dördü her biri beş yüzer tayyare alabilecek vüsattadırlar. Hanover karargâhında 80 bombardıman tayyaresi uçuşa hazır bir halde buluundurulmaktadır. Hanover etrafında ayrıca deniz tayyare üsleri de vücude getirilmiştir.

Bu havalide yerleştirilen tayyarelerin miktarı en aşağı üç bini bulmaktadır.

Macaristan Nazi liderleri yağıyor!

Budapeşteden bildirildiğine göre Alman nazi liderlerinin biribiri peşine âdeta Macaristana yağmaları Macar halkını tedhiş etmektedir. İki ay evvel Alman propaganda nazırı doktor Gobbels bütün erkânı harbiyesiyle beraber Budapeşteye gelmiş, onu Alman dahiliye nazırı doktor Fricihin gene bütün erkânı harbiyesiyle birlikte ziyareti takip etmiştir. Bunu müteakıp meşhur anşlustan biraz evvel Şuşnigin kabinesinde Avusturyanın dahiliye nazırı olan general Glaisenin ziyareti vaki olmuştur.

Şimdi de Budapeşteye Alman hücum kıtalarının umumî şefi Pistor, gene diğer hücum kıtalarının lideri doktor Güt ve Alman polis kumandanı Adolf Bommar gelmişlerdir. Macarlar eğer Macaristanla sırf ekonomik meseleler bahis mevzuu ise bu polis ve hücum kıtaları liderlerinin Budapeştede ne işi olduğunu kendi kendilerine sormaktan ve yağan bu nazi liderlerine endişe ile bakmaktadırlar.

Uzak şark hâdiseleri ve Almanlar

Almanların yarı resmî Deustche Dienst gazetesi Filistin ve Tiençin hâdiseleri hakkında şunu yazmaktadır:

«Japonlar Tiençinde aldıkları haklı tedbirler sırasında ingiliz tebaasının zararsız bir şekilde üstlerini aramak için soyundurunca ingiliz matbuatı bu hareketin insanî hakların en mukaddeslerini ihlâl mahiyetinde olduğunu söyliyerek kıyametler kopardılar.

Fakat Filistinde ayni İngiltere Yahudi cürüm şerikleriyle birlikte bütün bir milletin kendinden çaldığı toprağında üstünü başını arıyor.

Japonların Tiençinde ingiliz imtiyazlı mıntakasını ablokaları da devam etmektedir. Japonlar burada abloka hattından geçmek istiyen ingilizleri anadan doğma çıplak bir halde soyarak üzerlerini aramaktadır. Gene dokuz ingiliz ayni şekilde çırılçıplak soyularak aranmıştır. Bunlardan Çinde çökey amatörü olarak tanınmış ve kaptan Houe'in oğlu House ile Tiençin yarış kulübünün kâtibi Lord en ağır şekilde muameleye tabi tutulmuşlardır.

Bunlar abloka barikatlarını geçerken japonlar yanlarındaki Yeni Zelandalı birini serbestçe bırakmışlar, fakat diğerlerine ingiliz olup olmadıklarını sormuşlar. (Evet) cevabını alınca sokak ortasında ve kalabalık Çinli kadın ve çocukların gözleri önünde anadan doğma çırılçıplak soyarak üstlerini başlarını aramışlardır.

Japonlar ingilizlerden bir tanesine ağzını da açmasını söylemişler. İngiliz ağzını açmış, fakat daha fazla açmasını söyleyince ingiliz buna imkân olmadığını söylemiş, o vakit pasaportunu dişleri arasına sıkıştırmışlardır. İngiliz bir çeyrek saat böylece çırılçıplak durmuştur.

İngiliz konsolosu hâdiseyi siddetle protesto etmiştir.

Taymisin Alman ve İtalyanlara cevabı

Buldog köpeği ısırmadan havlamaz

Fakat bir kere ısırınca bir daha avını bırakmaz

Taymis gazetesi başmakalesinde yazıyor:

«Alman umumî efkârını idare edenlerin İngiliz devlet adamlarının beyanatlarının hakikî kıymetlerini takdir etmek ve o suretle hüküm vermek hususundaki zahirî âcizleri -veya suiniyetleri - beynelmilel vaziyetin en tehlikeli tezahürlerinden biridir.

Bethmann Hollweg'in 1914 senesinde «kâğıd parçası» diye tavsif etmekten hoşlandığı bir muahede için İngilterenin harbe girdiğini müahede etmekten mütevellid hayreti, Büyük Britanyanın veya müttefiklerinin menfaatlerine meydan okunması takdirinde bu memleketin tekrar silâha sarılması üzerine Alman milletinin duçar olacağı hayret yanında hiç mesabesinde kalacaktır.

Almanlarla İtalyanlara mütemadiyen ingiliz imparatorluğunun inhitat halinde olduğu söylenmektedir. Fakat böyle söyliyenler, son derece tahrik edildiği zaman bile Buldog'un ısırmadan evvel havlamadığını hesaba katmıyorlar. Fakat bir kere de ısırdı mı bir daha avını bırakmaz.

Alman ve İtalyan gazetelerinde, pek çok gürültülü meydan okumalar vardır ve bu hal İngiliz devlet adamlarının söylemiş oldukları nutuklardaki sakitane itidalini yanlış tefsir etmelerine sebebiyet vermektedir.

Çemberlayn ile Halifaks'ın «kuvvete mukabele edileceği» suretindeki mükerrer ihtarları filiyat ile teeyyüd edinceye kadar mesmu olmıyacak olursa, bu hal, bütün dünya için bir felâket olacaktır. O zaman İngilterenin teklif etmekten hiç bir zaman farig olmamış olduğu bir ihtimal olan müzakereler devri geçmiş bulunacaktır.

Çemberlaynın dediği gibi Almanya haksız şüphelerinden vaz geçinceye ve makul bir milletle makûlât dairesinde görüşmeyi samimî surette arzu etmekte olduğunu isbat edinceye kadar gayei hayalimiz, milletler arasında mesud bir anlaşma ve daha büyük bir refah gününe kavuşmak olmalıdır.

Markopoldanberi çözülmiyen Çin esrarı

— Baştarafı 6 ıncı sahifede —

olmuş. Gözleri dönmüş, sanki karşısındakinden merhamet dileniyor. Adeta o daracık sandık içinde ıstırap çeken bir mahkûma benziyor.

Albayın karısı:

— Aman gidelim, dedi. Bu gülen ölü çehresine daha fazla bakacak olursam korkarım bir daha gülünç yazı okumıya cesaret edemem..

Bu dehşetli manzaranın hayalini gözlerimizin önünden gidermek için akşam Mogol lokantasında yemek yedik.

Çinli albay karısı:

— Sanki Cengiz zamanındaki Mogolların arasındayız, değil mi? Diyordu. Ah! Ne güzel bir devirdi o günler! Kasırga gibi boşanan o adamların ne güzel bir barbarlığı vardı!.

«Geçenlerde tanıdıklarından bir asker anlatıyordu. Mogolların kendilerine mahsus bir âdetleri varmış ve galiba bugün hâlâ bu âdet onların arasında baki imiş.

«Onlarda bir söz varmış; aşk sahnelerinden sonra soğuk su içmek iyi değildir, derlermiş. Onun için, bir Mogol gece evinde bir yabancı misafir etti mi, eğer bu yabancı adam çadırda onun karısına yakın bir yerde yattı ise, sabahleyin kalkar, kalkmaz misafirine bir bardak buzlu su ikram edermiş.

«Misafir bu suyu hiç tereddüd etmeden içerse Mogol emin olurmuş ki yabancı adam karısına karşı dürüst hareket etmiştir..»

Ekonomik Mes'eleler

PARA

Altın efsunu ve politika sihirbazlığı

YAZAN
Francais Perrouks
Paris hukuk fakültesi profesörlerinden

Paranın cinsi ve fonksiyonu meseleleri birbirine sıkı surette merbuttur. İkincisini halletmeden birincisine tam bir suretle cevap vermek mümkün değildir.

Meselâ paranın sadece bir mübadele vasıtasından ibaret olduğu sanılırsa, mübadelele âletlik edebilecek olan ve eden herşeye para demek icabeder. Paraya başka bir fonksiyon izafe edilirse, bu başka fonksiyonu icra eden herşeye para denilmek lâzımdır.

Paraya atfedilen manevî fonksiyonların tâdadı ve tahlili bu fonksiyonların madenî para (ve bilhassa altın para) ile diğer mübadele vasıtaları tarafından ayni derecede, ayni şartlar içinde ve ayni neticelerle icra edilmediğini gösterir.

Para ve kıymet

Para kıymetlerin bir mukayese vasıtasıdır. Para fiyatlar ya pazar vasıtasiyle , yani onları içtimaileştirerek kıymetleri ifade eder. Bu itibarla kıymetin ihtiva ettiği (şu veya bu ferde has) tamamiyle sübjektif bir kısmı tasfiye eder. Ayna zamanda sosyal tabirlerle ifade olunan kıymetlerin zaman ve mekân içinde süratli bir yakınlaşmasına müsaade eder.

Para ne kadar tam bir istikrara sahip olursa bu rol de o kadar iyi icra edilir. Altın para hiç şüphesiz bunu yapmak iddiasında olamaz. Altın etmeanın kıymeti altın madeninin çıkarılması şartlarına, daha umumiyetle enternasyonal pazarda arzla talep arasındaki münasebette bağlıdır. Her halde şurası muhakkaktır ki altın para politika arzularına, ölçüsüz teşebbüslere, idare edenlerin teknik ihtisasattan mahrum olan hüsnüniyetlerine karşı bir frendir. Altın para, kâğıt para basar gibi kolaylıkla yaratılamaz. Altın denilen efsun büyük sihirbazların ve büyücü çıraklarının sihirlerine mukavemet eder.

Para ve mübadele

Para hâlâ bir mübadele vasıtasıdır. Bu itibarla, madenî paranın üstünlüğü, ilk bakışta silinir ve hattâ kaybolur gibi görünür. Kâğıt para «mütedavil kredi» madeniden daha müteharrik, daha az sıkıntılıdır. Onlar da ayni hizmeti görürler. Bununla beraber bazı şartlar ve bazı haller dahilinde. Filhakika takas ameliyeleri bir milletin içinde ve iki millet arasında ne kadar inkişaf etmiş olursa olsun, bu mübadelelerin muayyen fasıllarla tasfiye edilebilmeleri (yani dakik ve muntazam bir şekilde devam ve takip edilmeleri) ancak bakiyelerin madenî para ile veya madenî para temisl eden bir varaka ile tesviye olunmalarına bağlıdır. Bu itibarla, nihaî sahada, madenî para daha az merî olarak, fakat daha derin ve daha esaslı bir surette mübadele vasıtasıdır.

Para ve zaman

Para kıymetlerin muhafazası vasıtasıdır. Bu nokta üzerinde Charles Rist, «Kredi ve paraya müteallik doktrinlerin tarihi» (1) isimli güzel eserinde israr ve kuvetle duruyor. Ona göre, paranın bu fonksiyonu en esaslısı ve netice itibariyle yegâne katî mahiyeti haiz olandır.

Pu fonksiyon mübadele vasıtası fonksiyonundan önce gelir. Benim parayı (maaşımı teşkil eden frankları) aldığım anla (geçinmeme lüzumlu eşyaların bedelini ödiyecek) bunu elimden çıkardığım an arasında zaman geçer. Paranın mübadele vasıtası hizmetini görebilmesi için, ifade ettiği kıymeti muhafaza etmesi lâzımdır.

Felâketli enflâsyon tecrübeleri bu zarureti meydana koymuşur. Para artık mubadelelerle de kullanılmıyorsa, bu kıymetleri muhafaza etmediğine delâlet eder. Artık kıymetlerin devamlı şahidi olmaktan çıkmıştır. Onlara ihanet etmiştir.

En yürdelik hayatın tecrübeleri aramıza ayni zarurat kanaatini göstermektedir. Bir müstahsil veya iktisadî mütevassıt ne zaman parayı almasiyle sarfetmesi arasında uzun bir fasıla geçmesine müsaade etmek mecburiyetinde kalsa (ki ziraat için kaziye budur) basit «mütedavil kredi» yerine tercihan mâdenî para arar.

Halle istikbal arasında köprü

Bu tahlilin ışığında, para «halle istikbali narasında bir köprü kurmak» imkânını veren bir müessese olarak göze çarpar. Diğer birçok müesseselerle beraber «olanın» «olmuş» «olana» ve olacağa» sarsıntısızca bağlanmasına imkân verir. Fasılasız terakkilere imkân verir. Bir nevi sigortacıdır .

Madenî para, diğe rtedavül âletlerinden daha kolaylıkla, kıymetlerin muhafazası rolünü oynar. Altına bu imtiyazı bahşeden bütün içtimaî itiyatlardan ve bütün ananelerden maada, altını fizik kaliteleri ve insanlar için arzu edilir sahaları olan bir metadır. Üstelik, altın paranın idare edenlerin patavatsızlıklarına karşı hususî bir mukavemete sahip olduğunu söylemiştik. Paul Valery bir yerde (tamamiyle doğru telâkki edilmees bile takdire şayan bir formül halinde) der ki bir sanat eserini müellifin çekmiş aolduğu müşkülâtla ölçmek lâzımdır.» Harbin intaç ettiği nakdî sarsıntılar üzerinde düşünülecek olursa, hükûmetlerin, kendi devletlerinin refak ve hayatını temin için altın paranın ve bunun muhafazasının icabettirdiği müşkülâta katlanmamış olmamları esefe şayan görülür.

Kıymetlerin muhafazası fonksiyonu tebarüz etttirilince, Charles Ristle birlikte kabul etmek lâzımdır ki bugünkü tarihî şartlar içinde en mükemem lpara gene altın para olarak kalmaktadır. Fransada altın efsunculuğu hakkında bazı müphem nazariyeler, İngiliz dilinde yakın zamanda çıkmış paraya dair bazı eserlerin pek acele okunmasından yanlış malûmat almış bazı iktisad politikacıları tarafından ortaya yayılmıştır. Bunlar nazarî araştırmaları oportünist parlamento vecizelerinin tedavüle konulmasiyle karıştırarak, halk yığınları arasında geniş ve memnun dinleyiciler bulmuşlardır.

Yukarıda kasdettiğimiz üç fonksiyonnun ondokuzuncu asır zarfında klasikler ve büyük nazariyeciler tarafından ortaya konmuş olduğu dikkate şayandır. Sonuncusu hususunda katiyetle ısrar tememşilerse, hiç olmazsa bunlardan hiç birini unutmamışlardır.

Yavaş yavaş tarihî hâdiselerin tesiri altında bir müselles teşekkül etmiştir. Harpten evel, altın para ve onun serbest tedavülü millî ve beynelmilel mübadelelere temal vazifesi görüyordu. Bu madenî paar filen kıymetleri muhafza ediyordu. Bu rol o kadar normal surette husule geliyordu ki para meseleleri mütehassısları nihayet onu ihmal ettiler.

Bazı fonksiyonlara gösterilen müfrit dikkat

Bundan iki netice serisi çıkar ki hâlâ bu gün kendini hissettirmektedir.

Evvelâ paranın birinci ve ikinci fonksiyonları (kıymetlerin mukayese vasıtası, mübadele vasıtası) ifratla tebarüz ve bazan tağyir edildi.

Leroy Beaulieu paranı nbir «valorimetre - kıymet ölçen âlet» olduğunu söylerken betaat sarahatsızlik suçunu işliyordu. Tabiat ilimlerinden yapılan teşbihler aydınlatmaktan ziyade yolu şaşırtır. Bilhassa sübjektif kıymet objektif bir büyüklük değildir ve ölçülmez. Para, daha fazlasına gitmeden, para mübadelesinin ve fiyatların objectivationları arasından, emvale müteallik olan coechan gisterlerin vasatî takdirlerini süratle mukayese hiyerarşileştirmek imkânını verir.

Yalnız paranın «mübadele âleti» vasfına kıymet verecek, daha ötesini göremiyen o muharrirler kolaylık hevesine kapılıyorlardı. Üstelik, bunlar madenî paraya ve altın mikyasına aleyhdar bir politikaya gayri şuûrî olarak hizmet ediyorlardı.

Enesaslı şeyin anlaşılmayışı ve «eriyenpara »

Tebarüz ettiğimiz ifratın tefriti olarak, paraların cins ve mukadderatiyle meşgul olan muharrirler üçüncü fonksiyonu örtbas etmişlerdi: Kıymetlerin muhafazası fonksiyonu. Bu hatâ efkârı umumiye üzerinde tesir yapmaktan ve filiyatta neticeler doğurmaktan hali kalmadı. Silvio Gsellin doktrinleri ve bunların «eriyen para» hususunda sebebiyet vermiş oldukları, çok şükür mahdud icraat bu meyandadır. Bu «eriyen para» emtea satın almakta kullanılmadığı takdirde kıymetini kendiliğinden ve tedricen kaybeden para demektir.

Para yalnız bir mübadele vastası mı telâkki ediliyor? Eger çok uzağı ve çok derli gnörmüyorsa insan bunu nemirimesini temenniye temayül eder. Çünkü, kıymetten düşme tehdidi altında, hamil daha ziyade satın alacak, daha seri bir ritimle mübadeel edecektir.

Paranı nkıymetlerin muhafızı olduğu mu farkediliyor? Onun «erimesini»ni temenni etmek bir mantıksızlık olur, çünkü bu takdirde paranın esasına halel gelir.

Charles Rist bunu büyük bir kuvvet ve sarahatle bir kere daha isbat etmiştir. Onun bir kaç velût fikirler gibi ortaya koyduğu fikir sarih ve basittir.

Fakat bunu düşünmek lâzımdı. Bir çok sosyalistler bunu düşünmüyorlar. Buhranı dağıtmak ve tehlikede olan ekonomimizi kalkındırmak için «eriyen para»ya ümid bağladığı gün B. Daladier de bu noktayı düşünmüş değildir. (Ulus)

(1) Librairie du Recueil Sirey, 22 rue Soufflot, Paris 1938

İtalyanın hülyası:

Eski Roma imparatorluğunu diriltmek!

İtalya, her mühim merhalede gayelerinin tahakkuku için daima bir kuvvetli devlete dayanmıştır

İtalya bir hülya kuruyor. Eski Akdeniz Roma imparatorluğunu yeniden ihya etmeyi düşünüyor.

İtalya, bu büyük gayenin bir kısmına yetişmek için Hitler Almanyası ile birleşti. İtalya ile Almanyanın müttefik olmakta esas gayeleri şudur:

Alpların şimalinde Almanya, İtalyadan yardım görerek büyüyecek; Alpların cenubunda da İtalya, Almanlara dayanarak Akdenizde ve Afrikada büyümekte devam edecek.

Bu ittifakın semeresini şimdiye kadar hep Almanya toplamıştır: 1938 yılı müddetince ve 1939 başlarında Almanya zorluk çekmeden Avusturyayı, Südetyayı, Çekyayı, Memeli kendi arazisine ilhak etti. İtalya ise, yalnız Arnavudlukla avundu.

Fakat, Roma - Berlin mihverinin genişleme plânının önünde, istiklâllerini müdafaa için birleşmiş devletler kuvvetli bir sed vücude getirdiler. Bu seddin bilhassa İtalyadan tarafı çok sağlamdır. Çünkü İtalyan istekleri doğrudan doğruya Fransayı istihdaf ediyor. Fransa ise, İngiltereye dayanarak cebir kullanılarak yapılacak her tahakküme ve korkutma siyasetine, karşı durmıya karar vermiştir. İtalya, eğer müsavi devletler arasında müzakereye girişecek olursa, Mussolininin ihtirası nisbeten mütevazıh gayelere münhasır kalırdı ki bu gayeler, Roma imparatorluğunun diriltilmesi için lâzım olan arazi genişletme hülyasının tahakkuku ile kabili telif değildi.

Ne denirse densin, İtalyanın, o asırlık usulüne ipta ederek, genişlemek, veya yaşamak ve müstemlekelerini değerlendirmek için Alman ittifakından başka ittifaklara müracaat edeceği zaman, belki çok uzak değildir.

İtalyanın bir asırlık tarihine dikkat edilecek olursa şu görülür: İtalya birlik kurmıya ve genişlemiye doğru olan tekâmülünün her mühim merhalesinde, gayelerini tahakkuk ettirmek için daima o zamanın en kuvvetli Avrupa devletine istinat etmiştir.

Evvelâ üçüncü Napolyon Fransasına dayandı. Sonra Bismark Almanyasına; ondan sonra, umumî harp devamınca ve umumî harpten sonra, merkezî imparatorlukların düşmanlarına dayandı; nihayet iki senedenberi de, Avrupa hegemonyasına doğru ilerliyen Hitler Almanyasına istinad ediyor.

İtalya, Fransadan çok şey elde etti. Napolyon Bonapart İtalyan halkında millî hissi uyandırdı. İtalyanlarda uyanan bu millî his 1815 den sonraki irticalar da bile sönmedi.

1859 da Avusturya, Piemonteye taarruz etmişti. Üçüncü Nopolyon da Avusturyalıların üerine yürüdü. Magenta ve Solferino zaferleri elde edildi. «Eğer Prusya devleti, galipleri durdurmamış olsa idi, Fransızlar kazandıkları bu muzafferiyetleri daha ileriye kadar götürecek, İtalyayı düşmandan temizliyecekti.»

Fransa, Lombardıyayı Piemonte-ye verdi. Piemonte böylece genişledi ve İtalyan prenslikleri için İtalyan ittihadına doğru bir cazibe merkezi oldu. Piemonte etrafında prenslikler toplandı.

Toskana, Modena, Parme, Romagna, Sicilya, Napoli ve nihayet 1870 Roma.

Üçüncü Napolyon, İtalyaya karşı yaptığı hizmetlere mükâfat olarak 1860 da Fransız - İtalyan hududunu tashih etti: İtalyanların kontrolleri altında bir plebisit yapılarak Savva ile Nis Fransızlara geçti. O zamanki Piemonte hükümetinin Fransadaki elçisi, hükûmetine şu satırları yazdı:

«Biz Savva ile Nisi Fransızlara bağışlamıyoruz, satmıyoruz, bir mübadele de yapmıyoruz; ahalinin isteğini bütün meşruiyeti ile İtalya, Bismark ve Kayser Almanyası ile 1881 de müttefik oldu. Yirmi üç senelik inkitasız bir ittifaka rağmen Roma hükümeti Almanyadan hiç bir şey elde edemedi.

1879 da, İtalyada, vaktiyle İtalyan devletlerine ait olup da hududları haricinde bulunan, lisan ve âdet itibariyle İtalyaya merbut, fakat siyaseten İtalyadan ayrı bulunan memleketlerin İtalyaya ait olması lâzım geleceğini iddia eden bir fırka teşekkül etti. İlk defa olarak Avusturyaya tâbi olan Trente ve Triyeste ile, Fransaya ait olan Savva, Nis ve Korsikayı istediler.

1881 de, İtalyanın göz dikmekte olduğu Tunusu Fransızlar zaptetti. Bunun üzerine İtalya, o zaman çok kuvvetli olan Almanya ile ittifak yaptı. Müteaddid entrikalara, zaman zaman yaptığı tahrik hareketlerine bazan tehlikeli olan tehdidlerine rağmen İtalya, sakin ve azimli Fransanın mukavemeti karşısında muvaffak olamadı.

O zaman Kolonel Grasset İtalyanların hislerine şöyle tercüman oluyordu: «İtalya, hayal sukûtuna uğramıştır ve memnun değildir. Altı sene içinde (1864 - 1870) İtalya, evvelâ Avusturyaya, sonra Fransaya yani Avrupanın iki büyük askerî devletine karsı, Almanyayı zafer kazanırken gördü. İtalyanlara bir çılgınlık ariz oldu: Almanya ile birleşerek bütün ihtiraslarını, hattâ en çılgınlıklarına varıncaya kadar bütün ihtiraslarını tahakkuk ettireceğini ümit ediyordu. Halbuki Almanya İtalyaya, bariz bir şekilde açık tavurla hareket etti, sayısız ihmalcilik gösterdi. Meselâ İtalyaya, Avusturya ile ittifak yapması için teklifte bulundu. Ve kabul ettirdi. Halbuki böyle bir ittifak bütün İtalyan menfaatlerine aykırıdır. İtalyanın muhtaç olduğu yardımı bile ondan esirgemedi. Eğer Almanya ona yardım etseydi, İtalya Adua felâketinden sonra bu yardım sayesinde Habeşistan işini kolayca düzeltecekti.»

Cihan harbinin başlarında İtalya, harbe karar vermezden evvel bir sene bekledi. Almanya kendisine Korsikayı, Nisi ve Savvayı vâdetti. Müttefikler Brenner, Goritzla Triyeste ve İstria'ya kadar olan Trentin'i ve Afrikada büyük saalar vâdettiler. O zaman Mussolini şöyle yazıyordu: «Yarın, Belçika tahrip edildikten, Fransa ezildikten sonra Prusya irticaı Avrupada muzaffer olursa, bu medeniyetin geri gideceğine delâlet eder.»

İtalya harpten sonra, harpten beklediği gayretlerin hepsini tahakkuk ettirdi; hattâ tahayyül etmediğini bile: Avusturya - Macaristan imparatorluğu izmihlâle uğradı.

1935 de Laval - Mussolini anlaşması Afrikadaki Fransız - İtalyan nizâlarını hallediyordu. Bu anlaşma, 1915 Londra anlaşmasından daha ileri gitmişti.

1936 da Milletler cemiyetinin muhalefetine rağmen İtalya Habeşistanı zaptetti. Mussolini derhal şu beyanatta bulundu: «Habeşistan zaferi, İtalyayı hoşnud etti. Bütün devletler, biribiri ardından «İtalya kralını Habeşistan imparatoru» olarak tanıdı.

Fakat İtalyan emperyalizmi aslâ doymazdı. Harpte müttefiklerin kazandığı zafer İtalyanın Avusturya cihetinden ne kadar arzusu varsa hepsini temin etti. Fakat Fransa tarafından istedikleri henüz olmamıştı.

Bu gayeye yetişmek için Mussolini bir çare buldu: Fransayı korkutmak. Bunu temin etmek için de yeniden silâhlanan ve Ren havzasını isgal eden kuvvetli Almanyaya dayanmak lüzumunu hissetti. Sonra Pariste halkçı cephesi hükümeti Fransanın parçalanmasını ilân etmedi mi? Roma - Berlin mihveri vücuda getirildi ve iş görmiye başladı.

Almanya Avusturya ile Çekoslovakyayı ilhak ederek muazzam şekilde büyüdükten sonra Mussolini İtalyasına gene bir cinnet âriz oldu: İtalyan meb'uslar meclisinde, Mussolini ile Fransanın Roma elçisinin huzurunda, İtalyan meb'usları Korsikanın, Nisin, Savvanın, Tunus'un ve Cibutinin İtalyaya ilhakını istediler.

Fransa sükûnetle cevap verdi: «Hayır!»

İtalya Almanyadan Arnavudluğun ilhakı için müsaade istedi; şimdi Arnavudluğu kontrolü altında bulunduruyor. Almanya ile askerî bir pakt da imzaladı. Fakat bununla kimseyi korkutamaz.

Mayısın 4 ünde Mussolini Turin'de şu beyanatta bulunmuştu: «Halihazır Avrupasında şümul ve karakter itibariyle bir harp çıkabilecek bir mes'ele yoktur.»

Brüksel'de çıkan Le Soir gazetesinde yazan
Cyr. Van Overbergh

Eksir Şahap
Basır memelerini gi-
rer, Kuvveti, Erkek-
lği istihayı arttırır.

Çöl Yıldızı

*Nakleden: ***

Kör fellâh, kendisini zor zaptediyordu. Onlar uzaklaştıktan sonra o da hendekten fırladı, etrafına baktı

—15—

— Peki.. Fakat şunu tasrih edeyim ki, ben ve kızım aldatılırsak, artık kendim için hiç bir kaygı taşımıyacağım ve intikamımı alacağım.

Haremağası bir kahkaha attı:

— Peki, peki.. ilâhi ağa, neler düşünüyorsun!.. Ömer paşa gibi bir adamın seni iğfal edeceğine ihtimal verir misin!.. Haydi kalk, gidelim.. Artık mutabıkız ve herşey tamamdır..

İkisi de doğruldular. Haremağası ilâve etti:

— Ayrı ayrı istikametlere gidelim. Belki de görenler olur..

Biribirinin elini sıktılar ve ayrıldılar..

Kör fellâh, kendisini zor zaptediyordu. Onlar uzaklaştıktan sonra, o da hendekten fırladı ve etrafına baktı. Kimsecikler yoktu.

— Tamam!

Diye mırıldandı. Talih, bu tek gözlü Araba, mükemmel bir fırsat vermiştir.

— Eh -diyordu- kendi dilleriyle, kendi ayaklariyle gelip yakalandılar. Benim gibi bir fakirden bir avuç hurmayı esirgeyen, elbette ki gün gelir, bütün servetini verir. Allah bu, neler yapmaz!.

Seri adımlarla kulübesine döndü ve içeriye daldı. Biraz kendi kendisini dinlemek, düşünmek istiyordu. Eski bir çulun üstüne boylu boyunca uzandı ve gözlerini kapadı. Akşamki uykusuzluğunun ve sivrisinek hücumlarının verdiği bütün asabiyet ve rahatsızlık geçmişti. Şimdi kendisini kuvvetli ve mesud görüyordu.. Biraz sonra doğruldu ve nargülesini önüne çekip doldurdu. Hem nargülesini içiyor, hem de kendi kendine konuşuyordu:

— E, Mehmed Ali!.. Kendini topla bakalım. Katiyen telâşa lüzum yok. Aksi takdirde her şey meydana çıkar, yakalanır ve gebertilirsin.. Hani neredeyse, bir hurma ağacı için Ahmed Hayrla boğazlaşacaktık. Bak, Allah sana daha fazlasını gönderdi. Mübarek, ne hurma ağacı imiş, ne hurma ağacı.. Dallarında meyvalar sarkıyor, dibinde hazineler taşıyormuş. Varsın meyvaları, gene Ahmed Hayrın olsun.. Sana, ağacın dibindekiler yeter, artar bile..

Fakat..

Kör fellâh biraz durdu ve düşüncesine devam etti:

— Evet, bu Ahmed Hayr büsbütün ortadan kalkrsa, her şey daha yolunа girer.. Fakat onu ortadan kaldırmak da, Nureddinin hakkıdır. Bırakalım, Süleyman bey Lâtifeyi kaçırsın.. Nureddine bir haber uçurunca, o da, pazarlıkla kızını kaçırttığı için elbette Ahmed Hayra lâzım gelen şeyi yapar..

Fellâh, daha uzun müddet düşündü ve nihayet;

— Eh, yeter, dedi, şimdi rahat bir uykuya hak kazandın Mehmed Ali...

Ve, gözlerini sıkı sıkı yumdu, uykuya daldı..

Ertesi sabahtı. Ahmed Hayr uyanalı epeyce olmuştu. Lâtife, davarları otlatmağa çıkarmıyor ve arasıra, babasına bakarak gülümseyordu.

Lâtife, harikulâde, alevli gözleri, uzun, ince boyu ve ahenkli vücudü ile bir çölde doğması imkânı görülemiyecek kadar güzel bir yıldızdı..

Ahmed Hayr hem onu derin, muhabbet ve şefkat dolu bakışlarla tetkik ediyor, hem de içinden, doğacak günleri düşünüyordu.

Birdenbire, tâ ileriden, kör Mehmed Alinin geldiğini gördü ve suratını buruşturdu:

— Sabah sabah, gene hurma meselesini münakaşaya geldi galiba!

Diye düşündü. Halbuki, böyle bir münakaşa yapmak değil, hatta onunla konuşmak bile istemiyordu. Sırtını ona doğru çevirdi ve eliyle kendisini uzaktan selâmlıyarak Lâtifeye, ayni işaretle cevap verdi..

Fakat bu sırada kör fellâhın sesini duydu:

— Selâmüaleyküm ya Ahmed Hayr.. Sabah kahvesine geldim.

Yüz yüze gelmişlerdi. Ahmed Hayr, her kim olursa olsun, misafir sıfatiyle karşısına çıkan bir insana omuz silkecek adamlardan değildi. Böyle bir hareketi ahlâksızlık ve terbiyesizlik telâkki ederdi. Mehmed Alinin bu iltifat dolu hareketine şaşırmakla beraber, güldü:

— Hoş geldin, aleykümselâm komşum -dedi- hakikaten iyi ettin, beraberce bir kahve içeriz. Hem de, kahveyi Lâtife daha biraz evvel kavurmuştu.. Taze taze..

Fellâh, ellerini oğuşturdu:

— İyi misafir, kısmeti ile beraber gelir.

Ve, bir deve derisinin üstüne oturdu. Ahmed Hayr, kahveyi pişirirken, bir taraftan da konuşuyordu:

— Ne yapalım, fakir doğmuşuz ya Mehmed Ali.. Bütün gün çalışmağa mahkûmuz. Buna mukabil kazancımız nedir; hiç!. Geceleri bile rahat bir uyku yüzü görmüyoruz, sivrisinekler tarafından boğuluyoruz.

— Evet, hakkın var.

Fellâh, tek gözü ile gizlice etrafı tetkik ediyordu.

— Bize çoktanberi gelmedin.. Bugün böyle gelişin, inşaallah hayırlıdır..

— Evet, hayırlısı ile ve iyi niyetlerle geldim. O uğursuz hurma ağacı, az kalsın bizi kana sokacaktı. Ben, bu işin kat'î suretle hallini istiyorum. İşte gelişimin sebebi..

Ahmed Hayr, kahveyi fincanlara doldururken cevap verdi:

— Çok iyi ettin, Bu işin şimdiye kadar uzamasına da zaten sen sebep oldun.

— Neyse, onları unutalım..

— Evet unutalım.. Şimdi teklifin nedir?

— Sen bana anlaşmak için biraz para teklif etmiştin. Ben bugünlerde sıkıntı içindeyim. O parayı ver.

— Peki, fakat belediye reisinin ve kadının önünde, ağaç üzerinde hiç bir hakkın olmadığını ve katiyen böyle bir hak iddia etmiyeceğini takarrür ettireceksin. Mukaveleyi imzaladıktan sonra, paran hazırdır.

— Bu on lira, altındır değil mi?.

Ahmed Hayr, heyecanla ona baktı:

—Altın mı, ne münasebet!.. Ben altın parayı nereden bulacağım. Bugün, sözü, hatırı sayılır paşalarda bile altın zor bulunur.. Banknot vereceğim, banknot.. Zaten onun kıymeti de altına yakın.. Parayı sarfedeceğini de söylüyorsun..

Mehmed Ali cevap vermiyordu. Ahmed Hayr sordu:

— Neye sustun ya?.

—Bu on lira bana kâfi gelmiyecek.. İki üç lira daha lâzım.. Yahud, başka bir teklifte bulunayım.

— Ne gibi?.

— Devam edecek —

000★000

Uzak Şarkta

Amerika, Japonya aleyhine hemen bir karar veremez

Maamafih tecavüzler genişlerse bunun reaksiyonunu beklemelidir

Tien - Çin ihtilâfiyle Uzak şarkta ihdas edilmiş olan vaziyetin en mühim hâdisesi Amerikanın durumudur.

Birleşik devletlerin durumu İngiltere ve Fransanınkinden mahsûs surette farklıdır, Çünkü onun Tien - Çinde imtiyazlı mıntakası yoktur Fakat Çinde serbest kapı rejiminin idamesindeki hayati menfaatleri, Japonyanın diğer devletlerin hakkına karşı yapıkları tecavüzlere alâkasız kalmasına imkân vermez.

Onun içindir ki, iş ciddî bir mahiyet alır almaz, birleşik devletlerin iş güderi japon hükûmetine abloka bazı Amerika tebalarına zarar verecek olursa kendisinin mesuliyet altında kalacağını bildirmiştir. O zamandanberi, Amerika hükûmeti İngiltere ve Fransa ile müştereken bir deniz nümayişi yapmak niyetinde olduğu hakkındaki haberleri tekzip etmiş olmasına rağmen, Vaşington müteyakkız davranmaktadır. Ve Tien - Çin hâdisesini mıntakavî bir şekilde tahdit etmek ihtimali mevcut oldukça müdahale etmek istememektedir.

Amerika kıtası dışındaki her hâdisede olduğu gibi birleşik devletler, Avrupa devletleriyle bir teşriki mesaisinin arzettiği tehlikeler karşısında şiddetle reaksiyon gösteren bir efkârıumumiye yüzünden pek ihtiyatlı davranmak mecburiyetinde kalmaktadır. Bitaraflık kanunu münakaşa edildiği sırada bir ihtiyatkârlık her zamankinden lüzumludur. Proje gerçi meclisin dış işler komisyonu tarafından kabul edilmiştir, fakat kongre henüz reyini vermemiştir ve infirat taraftarlarının muhalefeti bilhassa senatoda çok kuvvetlidir. Onun için hükûmet uzak şarkta bir müdahalede bulunmakla onlara yeni bir delil vermek istemez.

Diğer taraftan, japonya, Birleşik devletlerin dış ticaretinde pek mühim bir unsurdur. Ona petrolünün hemen tamamını o verir ve japon ihracatının üçte ikisi de Amerikaya yapılır. Bu itibarla Vaşington, Tokyo aleyhinde bir karar vermekte istical edemez.

Maalesef japonya bu ihtiyatkârlık ve temkinden istifade ederek İngiltereye karşı taleplerini artırmaktadır. Amerikanın iş birliği olmadıkça İngilterenin kendisine karşı şiddetli bir harekete girişemiyeceğini düşünüyor. Ve japon ordusunun selâhiyetli bir ağzından İngilterenin kendi yüzünden Amerikayı nare yakma kistediğini ve Tien - Çindeki tedbirlerin münhasıran İngiltereye karşı alınmış olduğunu söyliyecek kadar cüretkâr davranmaktadır.

İngiltereyi diğer devletlerden ayırmak için çevrilen manevra göze çarpmaktadır. Almanyada Avrupada ayni manevrayı çevirmektedir.

Tokyo ve Berlinde bu manevranın muvaffak olabileceğini uman adamların bulunduğuna hayret edilir. Totaliter bloku ile onların taarruz plânlarının demokrat devletler birliğini ne kadar kuvvetlendirmiş olduğu ve onların rekabetlerine güvenilemiyeceği âşikârdır. Çünkü onların birini tehdit eden diğerini de tehdit eder..

japonlar Çinde İngilterenin nüfuz ve itibarına tecavüzde bulunuyorlarsa bu suretle ayni zamanda Amerikanın ve Fransanın da nüfuzunu kırdıklarını bildikleri için böyle hareket ediyorlar. Fakat üç büyük devlete birden bir şey yapamıyacaklarına göre, Vaşington ve Parise karşı pek yumuşak davranıyor, böylece Amerikalılarla bizim İngiltereyi Tien-Çin de tek başına bırakacaklarını sanıyorlar. Fakat İngilterenin Uzak şarkta her geri attığı adımın Avrupada müdafaa cephesini zayıflattığını ve Amerikanın da bunun tesirini hissetmekte gecikmiyeceğini görmiyen var mıdır?

Bugün Tien - Çinde vukua gelen hâdiseler, İngiltereye eğer dikkatli davranmazsa, Çin pazarını kaybettirebilir. Onun içindir ki japonya ihtilâfı genişlemekte ısrar ederse Amerikanın reaksiyon göstereceği umulabilir

Edith Bricon
La Republique

Dans Tanrısı Timarhanede

O, 1919 yılında meşhur danslarından birini yaparken çıldırmış ve artık iyileşememiştir

O, vaktiyle insanlara çok saf ve san'atkârane hazlar vermişti

Dans Tanrısı şimdi, tırnaklarını parçalıyor, durmadan saçmalıyor, ihtilâçlarla kıvranıyor

Yazan: Paris Operasından Serj Lifar

Nijinskinin İsviçrede bir akıl hastahanesinde olduğunu haber aldığım vakit, derhal balet heyetimle birlikte onun menfaatine bir gala müsamaresi tertip ettim.

Nijinski, 1919 yılında meşhur danslarından birini yaparken ansızın çıldırmış ve o zamandan bu zamana kadar geçirdiği müteaddid tedavilere rağmen iyileşememiş olan büyük bir dans yıldızıdır.

Rus balet heyetinin o zamanki reisi Diagilev ve bütün arkadaşları, Nijinskiye (Dans Tanrısı) derlerdi. Filhakika o, bütün hayatı müddetince hakikî bir Tanrı gibi insanlara en saf ve san'atkârane hazlar vermişti. Öyle zannediyorum ki bu adam için daha iyi bir yer, kendisine İhtimamla bakılması noktasından daha iyi bir muhit bulmak lâzımdı. Benim bu fikrime iştirak edeceklerin yardımlarını bekliyorum.

Nijinski ile karşı karşıya:

Ben onunla 1924 te karşılaştım. Rus balet heyeti reisi Diyagilev onun deliliğini hiç kabul etmiyor ve bebehemehal bu büyük dans dahisini şuura avdet ettirmek istiyordu. Evvelâ Diyagilev matmazel Tersa vasıtasiyle Nijinskiyi tiyatro salonuna getirdi. Oyun çoktan başlamış ve dancılar hararetle vazifelerine ifaya koyulmuşlardı.

Birden Nijiskinin ortada görünüşü bütün heyeti titretti.

Nijinski, dans Tanrısı Nijinski şimdi önümüzde gözleri yerlerinden fırlamış, yabani bir gülüşle ve tamamen bigâne tavırlarla bize bakıyordu. Artık, dansçılar dansedemez olmuştu. Hepimiz başlarımızı önümüze eğerek bu büyük üstadın önünde derin bir sükût içinde durarak beklemiştik. Ona acımamak mümkün değildi. O, dansetmeğe muktedir değilken biz nasıl ayaklarımızı tahtanın üzerinde gezdirebilirdik? Dans hareketleri, bütün ihtimama rağmen yavaş yavaş bitmekten kendini alamıyordu.

Boşuna tecrübeler:

Bev yıl sonra 1929 yılında Diyagilev gene tecrübesini yenileştirmeğe karar verdi. Bu defa onunla ikimiz Passi şehrine gittik. Nijinskinin kapısını bir hizmetçi açtı. Bizi büyük artitin odasına götürdü odanın içinde karyolanın üzerine oturmuş, eski püskü bir pijama, ayaklarında çorap, bağdaş kurmuş olduğu halde bir adam bulunuyordu. Bu adamın parmakları ağzında idi. Dikkat ettim:

O, mütemadiyen tırnaklarını yiyor ve bütün parmaklarının ucu kan içinde idi. Bu hareket, ancak, ellerin ara sıra yukarıya kalkarak yaptığı garip dans hareketleri ile biraz fasıla veriyordu. Kendisine yavaşça yaklaştım. Elini, dudaklarıma götürdüm. Bu el çok sıcaktı. Nijinski yavaşça başını kaldırarak bana baktı. Bu bakışta tıpkı korkak bir hayvan bakışı vardı. Biraz sonra çocuk gibi yüzüme gülmeğe başladı. Gülüş o kadar samimî idi ki...

Dans Tanrısı Nijinski

Yanı başımda duran Diyagilev, ona eğildi ve şunları söyledi:

— Sizinle konuşanı tanıdınız mı? Bu, Lifardır dansları ile şöhret bulan Lifar. Siz üstadını selâmlamıya geldi.

Ansızın Niinskinin adeleleri gerildi ve birden:

— Sıçrıyor mu?

Dedi. Tekrar çocuk gibi güldü. Artık maksadımıza muvaffak olmuştuk. O gece, Nijinskinin operaya götürecektik. Diyagilevin düşünmesine nazaran, muhakkak ki muski ve dans, bu büyük adama akıl verecek ve onu hali tabiiye irca edecekti.

Akşam üstü, saat dokuzda kendisini giyinmiş bir halde evde buldum. Uzun uzun, sanki yeni görüyormuş gibi yüzüme baktı. Yavaşça kendisini merdivenden indirdim.

Susuyordu. Birden yanı başımda onun kısık sesini duydum:

— Dikkat et-

Fransızca söylenen bu iki kelimeden başka hemen hiçbir cümle aramızda konuşulmadı. Sanki müdhiş bir kuvvet onu kendi içine kapamıştı. Ben onun için mevcud değildim. Yolda durgunluğunu muhafaza eden Nijinskini operaya gelir gelmez evvelâ dinleyicileri dikkatle seyretti, sonra sahneye gözlerini dikti ve artık dünya ile alâkasını kesmiş gibi, gene kendi içine gömüldü.

Bu adam ne düşünüyordu? Niçin kâinat onu alâkadar etmiyordu?.

Bütün israrlarımıza rağmen bizden uzak, çok uzak olan Nijinskiyi yanımıza getiremedik. Ne opera ve ne de dostları onu alâkadar ediyordu.

« Kendi dünyası içinde yaşıyan adam »

İşte üçüncü defadır ki, Nijinskiyi ziyaret ediyorum. Vücud itibariyle biraz zayiflemiş, hareketleri daha çâlâk.. Yeni muhiti her halde onu çok sarmış olacaktı. Artık parmaklarını ırmaktan vazgeçmiş, vahşi bakışları kalmamış. Nasıl söyliyeyim bilmem, biraz daha içtimaî olan Nijinski ile karşılaştığım vakit onu, elleri ile başbaşa buldum. Fakat bu eller, daha muntazam dans hareketleri yapıyordu. Eski biçimsizliklerini kaybetmiş bulunuyorlardı. Bazan Nijinskinin yukarıdan aşağı inen kol hareketleri Siyamlıların danslarını andırıyordu.

O saffetli gülüşten şimdi eser kalmamıştı. Bunun yerine kısık, tok ve kavruk bir ses, vücud ihtilâçları ile birlikte müdhiş bir kahkahaya inkılâp ediyor, garip bir dans havası içinde insana haşyet veriyordu.

Nijinski her anını konuşmakla geçiriyordu. Hep kendi kendine hitap ediyor, durmadan, dinlenmeden, hiç bir mantıkî veçheye gitmeden yapılan bu mükâleme serisi bazan Fransızca, bazan İtalyanca, bazan Rusça cereyan ediyordu. Kendisine bağırarak şunları söyledim:

— Vatsa! Diyangilevi hatırlıyor musun?

Cevap verdi:

— Sen hatırlıyor musun? Evet; evet!.. Çok dikkate şayan!.. Bu kısa cümleden sonra tekrar kısık bir gülüş.. Bütün vücudu ihtilâçlar içinde kıvranıyor, kendisine müteaddid şualler soruyoruz, aldığımız cevaplar, manasız cümle teşkilâtından mahrumdu. Hariçten kendi duygusuna intikal eden bir kelime, birçok tedailer yapıyor, evvelâ manalı giden fikirler, birdenbire saçma bir hava içinde dağılıyordu.

Gayri ihtiyarî san'atimin bana verdiği bir iç temayülüne dayanamıyarak, Nijinskinin karşısına dikildim, onun ekseriyetle giymiş olduğu ayak kabıları ve dans kıyafetini giydim, onun için oynamağa başladım.

Dansım, süratle devam ediyordu. Arasıra karyolaya ilişen gözlerim, Nijinskinin gözleri ile karşılaşmakta idi bu suretle kendisinden, dansıma aid bir intiba almak istiyordum.

Gene onun şiddetli sesi kulaklarımı tırmaladı:

— Havada sıçramalar yapabilir misin?

Ve sonra gene anlaşılmıyan cümleler biribirini takip etti. Yanımızda gramofon olduğu için evvelâ «Hayali gülüm» dansını icraya başladım. Yavaş yavaş Nijinski tempo tutmıya başladı.

Bir, iki seslerini ansızın,

— Ferma (Kapa)!

Kumandası takip etti. Dansta durdum ve kendisine yaklaştım:

— Vatsa - dedim - Mayestro şettiyi tanıyor musun?

Nijinski gözlerini tavana dikti, parmakları ağzında olduğu halde ağır bir sada ile,

— Evet! Geşitti, büyük, çok büyük..

Bu kelmelerden biraz ümidlendik, fakat bu ümidimiz diğer cümlerle suya düştü. Çünkü onun, o müdhiş vücud spazmosu tekrar başlamıştı.

Anlıyordum ki, «Gülün hayali» üstadı pek sarmamıştı. Ancak, «orman ilâhı» plâkı gramofona girer girmez Nijinskinin gözleri evvelâ ayaklarımda dolaşmıya, sonra da vü-

— Devamı 10 nuncu sahifede —

"Sevdiğim Adam,,
Roman
YAZAN
ORHAN RAHMİ GÖKÇE
Fiatı 50 kuruş
Yeni çıktı. Çok nefis, edebî bir eserdir. Bütün kütüphanelerde bulunur

Iğdır

Pamuk satış kooperatifleri birliği toplantısı

Iğdır, 30 (A.A.) — Iğdır pamuk tarım satış kooperatifleri birliği umumî heyeti bugün toplanmış ve ruznamesindeki maddeleri müzakere ederek 173 bin 500 lira kâr gösteren bilâlar ve diğer maddeler ortaklarının alkışları arasında kabul edilmiştir.

Bu iyi netice Iğdırdaki 500 pamuk müstahsilinin ve Türk köylüsünün yüzünü güldürmüş ve köylümüzün kalkınmasına hizmet etmiştir. Umumi heyet bu büyük kâr karşısında kendi arzularıyle kaza orta okulunun bazı ihtiyaçlarını temin için kârlarından dört bin liranın teberrüünü de alkışlarla kabul ederek memleket irfanına da hizmet etmişlerdir.

Celsenin sonlarında mümessillerin teklifiyle sayın başvekil Dr. Refik Saydama, parti genel sekreterliğine, ticaret vekili Cezmi Erçine teşekkür telgrafları çekilmesi de ittifakla karar altına alınmıştır.

—oooo—

Kenedi

Tayyare ile Vaşingtona gidiyor

Paris, 30 (Radyo) — Amerikanın Londra sefiri Kenedi, bugün Sotamstondan tayyare ile Vaşingtona hareket etmiştir. Sefir, yarın Vaşingtonda bulunacaktır.

—oooo—

General Gamelen

Korsikaya gidiyor

Paris, 30 (Radyo) — Fransız ordusu başkumandanı ve erkânı harbiyei umumiye reisi general Gamelin, bugün Nisten vapura binerek Korsikaya gitmiştir.

—«««oo»»»—

Küplere biniyorlar

Paris, 30 (Radyo) — İtalya ve Almanya matbuatı, İngiliz - Fransız - Türk ve Türk - Mısır anlaşmaları etrafında uzun makaleler yazmakta ve şiddetle hücum etmektedirler.

—«««»»»—

Dans Tanrısı Timarhanede

— Baştarafı 9 ncu Sahifede —

cudumu, başımı, kollarımı büyük bir hayretle tetkike başladı. Anladım ki, bu parça, onu alâkalandırmıştı. Dansımın tam hararetli ve san'atimin en çok maharet istediği noktalarda dans Tanrısı, içinden gelen bir sesle bağırmaktan kendisini alamadı:

— Aaah, ne güzel!. Dikkat et!. Çok güzel! Muhteşem!.

Bu takdirler, benim dansımdan ziyade dansın musikisine aiddi. Asıl beklediğimiz ve yıllardan beri özlediğimiz harika nihayet meydana gelmek üzere idi. Çünkü ileriye seri hatvelerle giderken ansızın arkamda karyolada sıçrıyan ve «Gülün hayali» dansında hiçbir artistin muvaffak olup gösteremeyeceği en güç numarasını harikulâde şekilde gösteren Nijinskiyi gördüm.

O, dansediyordu. Hepimizin üstadı, hepimizin büyüğü ve danserken aklını ebediyen kaybetmiş bulunan Nijinski dansediyordu.

Üçümüz bir köşeye çekilmiş bir halde, benizlerimiz sarı, ellerimiz hareketsiz, çılgın bir halde deli olan Nijinskinin mucezevî dansını seyrediyorduk. Tekrar ayağa kalktım, onunla beraber dansa başladım. Plâk bitmişti. Birden üstadla gözgöze ayakta karşılaştık. O kadar kendimi vecde kaptırmıştım ki, hiç tereddüd etmeden onun dizlerine kapandım. O da yere eğildi ve benim ayaklarımı tutarak, sakin bir sesle:

— İyi, evet!.. Çok iyi!

Kelimelerini söyledi.

Heyhat; mucizevî bir şekilde dansın ve musikinin kendisini akıl ve şuura götürdüğü bu adam, lâhzade gene kendisini kaybettti.

Dans Tanrısı gene durmadan saçmalıyor, parmakları ağzında, dizleri ve vücudu tam bir ihtilâç içinde, müthiş bir şekilde kıvranıyordu.

Almanlar, Danzigi müstahkem bir şehir haline getiriyorlar

Avrupa hükûmetlerini bugün için en çok işgal eden mes'ele, Danzig işidir

Paris, 30 (Radyo) — Danzig meselesi, bütün Avrupa hükûmetlerini işgal eden meselelerin başındadır. Almanyanın Danzigte bir emri vaki yaratmak istediği, artık tahakkuk etmiş gibidir. Alâkadar mehafil, ingiltere ile Fransanın, bu emri vakii kabul etmiyecekleri ve Polonyanın bir tecavüze maruz kalmasına rıza göstermiyecekleri kanaatindedirler.

Paris, 30 (Radyo) — Almanların, Danzig limanında geceli gündüzlü faaliyette bulundukları ve mühimmatla dolu olarak gelen vapurları bir kaç saat içinde boşalttıkları söylenmektedir.

Berlin, 29 (A.A.) — Danzig polisinin Almanyadan gelen unsurlarla takviye edildiğine dair ecnebi memleketlerde çıkan haberleri tevsik etmek imkânı bulunamamıştır.

Alman mehafili, Danzig makamatının polis adedini Polonya - Danzig anlaşmasında tespit edilmiş olan miktara çıkarmaya karar verdiklerini ve fakat yeni alınacak polislerin kâmilen Danzig topraklarından kaydedildiğini temin etmektedir.

Varşova, 30 (Radyo) — Almanların, Danzigte 16 yaşından 25 yaşına kadar olanları silâh altına davet ettekleri, son gelen haberlerden anlaşılmıştır.

Paris, 30 (Radyo) — Hitlerin, bugünlerde Danzige gideceği söyleniyor.

Paris, 30 (Radyo) — Polonya matbuatı, Almanların Danzigte aldıkları askerî tedbirlerden bahisle uzun makaleler yazmakta ve bu tedbirlerin, Danzig statükosunu ihlâl ettiğini kaydeylemektedirler.

Polonyanın Danzig fevkalâde komiseri, Almanların askerî hazırlıkları hakkında hükûmete rapor vermek üzere bugün Danzigten buraya gelmiştir.

Paris, 30 (Radyo) — Almanlar, Danzigte geniş hazırlıklar yapmağa başlamışlar, top, mitralyöz ve dafi toplar yerleştirmişlerdir.

Paris, 30 (Radyo) — Varşova sefiri, bugün gelmiş ve hariciye nazırı jorj Bone tarafından kabul olunmuştur.

Londra, 30 (Radyo) — İngilterenin Varşova sefiri, Danzig meselesi hakkında Lord Halifaksla konuşmak üzere bugün buraya gelmiştir.

—ooo★ooo—

Italyanın kararı

Türkiye-Mısır anlaşması tahakkuk ederse Libyada mukabil tedbirler alınacakmış

Paris, 30 (Radyo) — Romadan bildiriliyor:

Türkiye - Mısır ittifakı takarrur ettiği ve bir harp vukuunda Süveyş kanalının müdafaası için Türk ordusunun Mısır kuvvetlerine yardım etmesi keyfiyeti Türkiyece taahhüt edildiği takdirde italya hükûmeti, Libyadaki kuvvetlerini bir kat daha artıracaktır.

—ooo★ooo—

Rus-Japon

Nisinisi, Japonyanın Rusyaya karşı kuvvet istimaline mecbur kalacağını yazıyor

Tokyo, 30 (A.A) — Nisinsi gazetesi, japon - Sovyet münasebetlerinden bahseden bir yazısında diyor ki:

Japon hükûmeti Sakalin adasının şimal kısmındaki japon petrol menbalarını ve pasifkin şimalinde japon balıkçılarının haklarını muhafaza için kuvvet istimalini gözönüne alacaktır. Sovyetlerin bu hukuk ve menfaatler üzerindeki gittikçe fazlalaşan tehditkâr vaziyetleri ise japonyanın nihayet kuvvet istimaline mecbur kalacağını göstermektedir. Bu suretle hareket ederken hükûmet ayni zamanda japon milletinin emniyetini temin edici tedbirleri de mülâhaza etmektedir.

—ooo★ooo—

Ingiltere-Polonya

Askerî ittifakı bugünlerde Londrada merasimle imzalanacak

Londra, 30 (Radyo) — İngiltere-Polonya askerî ittifakı, bugünlerde burada imzalanacaktır. Polonya hava nazırı Kapriski, imza merasiminde hazır bulunmak üzere Varşovadan buraya gelecektir.

İki hükûmet arasındaki müzakereler, tamamen bitmiş ve metin hazırlanmıştır.

—ooo★ooo—

Elen

Veliahdının yıldönümü

Atina, 30 (A.A) — Atina ajansı bildiriyor:

Veliahd Paulun yıldönümü münasebebiyetle bütün resmî, hususî binalar bayrakla donanmıştır. Gazeteler, bu münasebetle hararetli temennilerde bulunuyorlar. Başvekil Metaksas halen Floransada bulunan veliahta, hükûmetin, ordu, donanma ve hava kuvvetlerinin tebrik ve temennilerini telgrafla bildirmiştir.

Keza Metaksas Pariste bulunan Pierede hükûmetin tebriklerini bildirmiştir.

Bükreş

Tuna ile birleştiriliyor

Bükreş, 30 (Radyo) — Bükreşten Tunaya kadar açılacak olan büyük kanal, 1942 senesi sonunda bitmiş olacaktır. Bu kanal üzerinde beş yüz tonluk gemiler seyrisefer edebilecektir.

—«««★★»»»—

Ruzvelt'in salâhiyetleri

Tecdit edildi

Vaşington, 30 (Radyo) — Ayan ve mümessiller meclisleri muhtelit komisyonu, reisicumhurun dolar kıymetini tenzil hususundaki selâhiyetlerinin tecdidini kabul etmiştir.

Komisyon, ecnebi gümüşü satın almak selâhiyetinin tecdidini de kabul etmiştir.

Ayni zamanda komisyon, yerli gümüşün satın alma fiyatını ons başına 70 cent olarak tesbit etmiştir. Bu kararın kanun kuvvetini iktisap etmeden evvel iki meclis tarafından tasdik edilmesi icap etmektedir.

Yunanistanda

Şiddetli yağmurlardan birçok zararlar oldu

Atina, 30 (Radyo) — Bugün şiddetli yağmurlar yağmış ve Atinanın bir çok mahalleleri sular altında kalmıştır. Yunanistanın bazı vilâyetlerinde seller olmuştur. İnsanca zayiat olduğu söyleniyor.

—«««oo»»»—

Alman sanayii fena vaziyette bulunuyor

Berlin, 30 (Radyo) — Rayiş Bank meclisi idaresi bugün Funkun riyasetinde toplanmıştır. Doktor Ker müzakereler esnasında Alman sanayiinin bugünkü vaziyetini teşrih etmiş ve bunun çok fena olduğunu söyliyerek acil tedbirler alınmasını lüzumunu ortaya atmıştır.

—ooooo—

Mehmed Spaho

Dün millî merasimle defnedildi

Belgad, 30 (Radyo) — Münakalât nazırı Mehmed Spaho, bugün millî merasimle defnedilmiştir. Cenaze merasiminde bütün nazırlar hazır bulunmuştur. Başvekil Zdeskoviç, müteveffanın mezarı başında bir nutuk irad etmiş ve Mehmed Spahonun hizmetlerinden hapseylemiştir.

Kral Piyer ve kral naibi prens Pol, müteveffanın ailesine taziyet telgrafları çekmişlerdir.

Mehmed Spahodan inhilâl eden Müslüman cemaati reisliğine, Cafer Koloneviç seçilmiştir.

Nikodum

Rumen patriki öldü

Bükreş, 30 (Radyo) — Maldavya metropolidi Nikodum, müteveffa Miron Kristeanın yerine patrik intihap edilmiştir.

—ooooo—

Protesto etmişler!

Beyrut, 30 (Radyo) — Suriye cumhur reisi, Hatayın Türkiyeye ilhak edilmesinden dolayı bugün Fransız hariciye nazırı Bonneye bir protesto telgrafı çekmiştir.

Millî Şefimiz

Marmarada Savarona yatında Mareşalımızla donanma komutanını kabul buyurdular

İstanbul, 30 (Telefonla) — Millî Şefimiz İsmet İnönü, bugün Marmarada Savarona yatında genelkurmay başkanı Mareşal Fevzi çakmakla donanma komutanı Amiral Şükrü Okanı kabul buyurmuş ve kendileriyle konuşmuştur.

Millî Şefimiz, yarın İstanbulu şereflendireceklerdir. İnönü, Marmarada karşılanacak ve Savarona yatiyle Dolmabahçe önüne gelerek deniz yarışlarını seyredecektir

—ooo★ooo—

Filistinde vaziyet

Dün çıkan bir emirle Yahudi kahvehaneleri kapatıldı

Kudüs, 29 (A.A.) — Bu sabah Telaviv civarında yapılan suikasdlarda 12 Arap ölmüş ve 4 Arap yaralanmışur. Ateş eden mütecavizlerden ekserisi Avrupalı kıyafetinde idi.

Kudüs, 30 (Radyo) — Bugün bir Yahudi kahvehanesinde bir bomba patlamıştır. Hükûmet, bu münasebetle bütün Yahudi kahvehanelerinin kapanmasını emretmiştir.

Hava okulu komutanlığından:

Hava Okulları talimatının 86. maddesinde yazılı şartları haiz istekliler:

Dilek kâğıdı ve vesikaları ile Temmuz başlangıcından Ağustos sonuna kadar okula baş vururlar. Okulun bulunduğu yerin dışında bulunanlar dilek kâğıdlariyle vesikalarını posta ile Okula gönderirler ve alacakları karşılığa göre hareket ederler.

Madde 86 — Hava Okulu Gedikli kısmına girme şartları şunlardır:

A) Türk olacak.

B) Ortamektep (Lise sekizinci sınıf) tahsilini bitirmiş en az 17 ve en çok 20 yaşında olmak, bekâr bulunmak.

C) Sıhhî vaziyeti uçuculukta ve uçuş işlerinde kullanılmağa elverişli olduğuna dair mütehassısları tamam olan bir hastahanede sıhhat heyeti raporu olmak. Boy 1,65 den aşağı olmıyacaktır.

Dışarıda bulunanlar:

Bulundukları yerin askerlik şubesine müracaatla muayeneye gönderilirler. Tam teşkilâtlı sıhhî hey'et bulunan yerlerde o yerin on büyük kumandanına müracaatla muayeneye gönderilirler.

D) Ahlâkı sağlam olduğuna ve hiç bir surette suçlu ve mahkûm olmadığına dair bulunduğu yerin emniyet müdürlüğünden veya polis amirliğinden tasdikli vesika göstermek.

E) Okula alınacak okuyucular, Gedikli Erbaşlar hakkındaki 2505 sayılı kanun mucibince muamele göreceklerini, mektebi bitirdiklerinde 12 yıl müddetle Hava Gedikli Erbaş olarak vazife göreceklerini teahhüd etmek.

F) Okulca yapılacak seçme imtihanda kazanmak.

H) İstekli adedi çok veya imtihanını kazananlar alınacak miktardan fazla olursa bunların içinden Riyaziye bilgileri daha iyi ve yabancı dil bilenler yeğlenir. Hava Okulları okuyucuları askerî liseler okuyucuları gibi yedirilir ve giydirilir. Kitap ve diğer ders için lâzım olanlar parasız verilir.

V) Hava Okullarına kabul edilenlerden birinci sınıfı muvaffakıyetle bitirenler arasından, kabiliyetlerine göre, uçucu, makinist, telsiz, fotoğrafçı, atış ve bombardımancılığa ayrılırlar.

9 20 30 9 (1980

Izmir Lise ve Ortaokullar satın alma komisyonundan:

İzmir lise ve ortaokulları için azı 510, çoğu 519 ton Sömikok kömürü kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 18 temmuz 939 salı günü saat 15 te yapılacaktır. Şartnamesi her gün kültür direktörlüğünde görülebilir. Tonuna 24 lira fiat tahmin edilen bu ihtiyacın ilk teminatı 934 lira 20 kuruştur. İsteklilerin 2490 sayılı kanunun 3 cü ve 32 inci maddeleri mucibince hazırlıyacakları teklif mektuplarının 18 temmuz 939 salı günü saat 14 e kadar, hükûmette kültür direktörlüğünde satın alma komisyonu başkanlığınca makbuz mukabili teslim alınacağı, saat 14 ten sonra verilecek veya postada gecikecek mektupların kabul edilmiyeceği ilân olunur. 30 5 11 16 2297

Torbalı kaymakamlığından:

Torbalının şehitler köyünde 775 lira 43 kuruş bedeli keşifli ilâve inşaatı 1-7-939 gününden itibaren 20 gün müddetle açık eksiltmeye konulduğundan isteklilerin 2490 sayılı kanun hükümlerine göre hazırlıyacakları teminatlarile birlikte 20-7-939 perşembe günü saat 15 te Torbalı kaymakamlığından müteşekkil komisyona müracaatları ilân olunur. 30 5 11 2287

Piyasa kâğıt tüccarlarına

Sümerbank Sellüloz sanayii müessesesinden:

Cins, evsaf ve eb'ad tefrik edilmeksizin bir defada teslim alınmak üzere sipariş verilecek kırk ton ve daha fazla miktar piyasa kâğıdı ve kartonlar için evvelce on ton esası üzerine ilân olunan toptan fiyattan yüzde iki tenzilât yapılması tekarrür etmiştir. Bu tenzilât 1/7/939 tarihinden itibaren muteberdir.

Lüzumlu Notlar

TELEFON NUMARALARI :

Yangın ihbarı 2222 - 2532, Karşıyaka: 5055 imdad sıhhî : 2046 Müddeiumumilik : 2455, Polis : 2463, şehir telefonu müracaat No. 2200, şehirler arası telefon müracaat No. 2150, Elektrik şirketi : 2091 Hava gazi : 2326, hava gazi fabrikası : 2294, Karşıyaka su idaresi : 5105, Basmahane istasyonu : 3638, Alsancak istasyonu : 2134, Pasaport vapur iskelesi : 2854, Denizbank acentesi : 2674, İzmir su şirketi 3015, Taksi istemek için : 4040

KASABA HATTI:

İzmir - İstanbul - Ankara yolcu treni her gün saat 6,30 da hareket eder. (Bu trende Pazar - Cuma - Çarşamba) günleri Ankara için bir yataklı ve Eskişehir için bir yemekli vagon vardır.

İzmir - Alaşehir yolcu treni her gün saat 16,40 da Basmahaneden hareket eder. (Bu trenin Manisada aktarma edilmek suretiyle otoraylа Somaya devamı vardır.)

İzmir - Bandırma sürat treni Pazartesi - Çarşamba Cuma günleri saat 7,30 da hareket eder. (Bu trenlerle İstanbula gidecek yolcular için Bandırmadan vapur vardır.)

İzmir - Bandırma yolcu treni Salı - Perşembe - Cumartesi - Pazar günleri saat 10.05 de hareket eder. (Bu trenlerle İstanbula gidecek yolcular için yalnız Perşembe ve Pazar günleri Bandırmadan vapur vardır.)

AYDIN HATT:

İzmir - Karakuyu - Afyon yolcu treni Pazartesi - Çarşamba - Cuma -Cumartesi günleri saat 22,50 de hareket eder. (Bu tren Karakuyuda Burdur - Isparta ve Eğirdire giden trene mülâki olur.)

İzmir - Nazilli yolcu treni her gün saat 15 de hareket eder.

İzmir - Nazilli otoray her gün saat 18 de hareket eder.

İzmir - Denizli yolcu treni her gün saat 10 da hareket eder.

İzmir - Ödemiş yolcu treni her gün saat 18,10 da hareket eder.

İzmir - Tire - Ödemiş muhtelit yolcu treni her gün saat 5,45 de hareket eder.

İzmir - Tire otoray her gün saat 16,30 da hareket eder.

KÖRFEZ VAPURLARI :

İzmirden Karşıyakaya ilk vapur saat 5,30 da Pasaporttan gece son vapur 11,30 da Konaktan kalkar. Karşıyakadan İzmire ilk vapur saat 6 da, son vapur da 24 tedir. Gündüzleri her yarım saatta bir karşılıklı vapurlar hareket eder.

ŞEHİR DAHİLİ NAKİL VASITALARI :

Tramvaylar : Sabahleyin ilk tramvay Güzelyalıdan 5 te, ikinci tramvay 6 da hareket eder. Konaktan 5,20-6,20 dedir. Gece son tramvay Güzelyalıdan 24,05 te, Konaktan 1 de hareket eder. Gündüz her beş dakikada bir tramvay vardır.

Otobüsle : Buca, Bornova, Basmahane, Tepecik ve Alsancak hattına her gün muntazam otobüsler işlemektedir.

HAVALİ KATARLARI :

İzmir-Buca : 5,25-7-8,05-9,38-12,04-14,45-16,20-17,44-19,10

İzmir - Bornova : 5,30-6,46-8,07-10,15-12,40-13,12-14,40-16,15-17, 15-18,50-20,10.

İzmir - Karşıyaka - Hacıhüseyinler : 5,43-7,38-8,30-10,20-12,10-13,03-14,50-16,50-17,47-19,30-21,25.

İzmir - Menemen : 5,48 (Yalnız Cumartesi günleri :13,03)

DENİZYOLLARI :

Çarşamba günleri saat 12 de İstanbula sür'at postası. Perşembe 20 de arapostası. Çarşamba 10 da Mersin sür'at postası. Pazar günü 12 de Mersin postası (Radosa da uğrar.) Karaburun postası Pazartesi ve Perşembe günleri saat 9 da.

NÖBETÇİ ECZANELER :

Pazar : Kemeraltında Hilâl, Karataşta B. Habif, Keçecilerde Yeni İzmir, Irgadpazarında Asrî.

Pazartesi : Kemeraltında Şifa, Güzelyalıda Güzelyalı, Tilkilikte B. Faik, İkiçeşmelikte İkiçeşmelik, Alsancakta B. Fuad, Ayvuklada Kemer.

Salı : Kemeraltında Şifa, Karantinada B. Eşref, Kemerde Kemer, Alsancakta B. Ahmed Lütfi, Eşrefpaşada Eşrefpaşa.

Çarşamba : Başdurakta Sıhhat, Karataşta B. Habif, Tilkilikte Yeni İzmir, Irgadpazarında Asrî.

Perşembe: Kemeraltında Hilâl, Karantinada B. Eşref, Tilkilikte B. Fuad, Eşrefpaşada Eşrefpaşa.

Cuma : Kemeratında İttihad, Güzelyalıda Güzelyalı, Irgadpazarında Asrî, İkiçeşmelikte İkiçeşmelik, Alsancakta B. Fuad.

Cumartesi : Başdurakta Sıhhat.

MEMLEKET HARİCİ :

İtalyan vapurları muntazam postalar : Çarşamba saat 17 de Pire, Brendisi, Venedik, Triyeste. Perşembe saat 17 de Rados, Adalar.

Istanbul Nafia müdürlüğünden

20/7/939 Perşembe günü saat 15 de İstanbulda Nafia müdürlüğü eksiltme komisyonu odasında 41142.35 lira keşif bedelli İstanbul Teknik okulu kalorifer tesisatı ve kazan dairesiyle kömürlük inşaatı kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele: Eksiltme Bayındırlık işleri genel hususî ve fennî şartnameleri proje keşif hulâsasiyle buna müteferri diğer evrak 206 kuruş mukabilinde dairesinde verilecektir.

Muvakkat teminat 3086 liradır.

İsteklilerin teklif mektupları ve en az 25000 liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul vilâyetinden eksiltme tarihinden 8 gün evvel alınmış ehliyet ve 939 yılına ait Ticaret odası vesikalarını havi kapalı zarflarını 20/7/939 perşembe günü saat 14 de kadar istanbul nafıa müdürlüğüne vermeleri. 1 5 10 15 (2230)

Istanbul Nafia Müdürlüğünden:

17/7/939 pazartesi günü saat on beşte İstanbulda Nafıa müdürlüğü eksiltme odasında (49641.63) lira keşif bedelli İstanbul Validebağ talebe ve öğretmen sanatoryomu ikinci kısım ikmali inşaatı kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulmuştur.

Mukavele, eksiltme, bayındırlık işleri genel, hususî ve fennî şartnameleri, proje, keşif hulâsasiyle buna müteferri diğer evrak (248) kuruş mukabilinde dairesinde verilecektir.

Muvakkat tminat (3723) liradır.

İsteklilerin teklif mektupları ve en az 40 bin liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış olduğu vesikalara istinaden İstanbul vilâyetinden eksiltme tarihinden sekiz gün evvel alınmış ehliyet ve 939 yılına ait ticaret odası vesikalarını havi kapalı zarflarını 17/7/939 pazartesi günü saat on dörde kadar istanbul nafıa müdürlüğüne vermeleri. 27 1 6 11 4537/2215

İzmir Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonu İlânları

İzmir levazım amirliği satın alma komisüonundan:

273580 kilo koyun eti alınacaktır. Kapalı zarfla eksiltmesi 13 temmuz 939 perşembe günü saat 15,30 da Tophanede İstanbul levazım amirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Hepsinin tahmin bedeli 117639 lira 40 kuruş ilk teminatı (7131) yedi bin yüz otuz bir lira 97 kuruştur. Şartnamesi 588 kuruşa komisyondan alınır. İsteklilerin kanunî vesikaları ile beraber teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. 27 1 6 11 2246

İzmir levazım amirliği satın alma komisyonundan:

(239350) kilo sığır eti alınacaktır. Kapalı zarfla eksiltmesi 13 temmuz 939 perşembe günü saat on beşte Tophanede İstanbul levazım amirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Hapsinin tahmin edilen bedeli 78985 lira elli kuruş, ilk teminatı 5199 lira 27 kuruştur. Şartnamesi 395 kuruşa komisyondan alınır. İsteklilerin kanunî vesikaları ile beraber teklif mektplarını ihale saatından bir saat evvel komisyona vermeleri. 27 1 6 11 2245

İzmir Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan:

1 — Piyade ve atış okulu için (42200) kilo koyun eti ve (77500) kilo sığır eti veya keçi eti alınacaktır. Kapalı zarfla eksiltmesi 17/Temmuz/939 Pazartesi günü saat 15 de Tophanede İstanbul Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonunda yapılacaktır. Hepsinin tahmin bedeli (34145) lira ilk teminatı (2560) lira (87) kuruştur. Şartname ve evsafı komisyonda görülebilir. Sığır, keçi, koyun eti için ayrı ayrı fiyat verilecektir. İsteklilerin kanunî vesikalariyle beraber teklif mektuplarını ihale saatından bir saat evvel komisyona vermeleri.

2 — 29/6/939 tarih ve 42592 sayılıdır. 1 5 10 15 (2302)

İzmir Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan:

1 — Müteahhit nam ve hesabına (2000) adet yün battaniye alınacaktır. Açık eksiltmesi 17/Temmuz/939 Pazartesi günü saat 14/30 da Tophanede İstanbul Levazım Amirliği Satın Alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli (21000) lira. İlk teminatı (1575) liradır. Şartnamesi ve nümunesi komisyonda görülebilir. İsteklilerin kanunî vesikalariyle beraber belli saatte komisyona gelmeleri.

2 — 29/6/939 tarih ve 42591 sayılıdır. 1 5 10 15 (2301)

Bornova Askerî Satın Alma Komisyonundan:

1 — Askerî vasıfta (4) ton kuru fasulya ile 10 No. 1000 kilo çekirdeksiz üzüm pazarlık suretiyle satın alınacaktır.

2 — Pazarlığı 3/Temmuz/939 Pazartesi günü saat 10 da yapılacaktır.

3 — Bunların umum tahmin tutarı (840) lira olup ilk teminatı (63) liradır.

4 — İsteklilerin yukarıda bildirilen vakitte teminatlariyle birlikte Bornova Askerî Satın Alma komisyonuna gelmeleri ilân olunur. (2209)

Denizbank müdürlüğünden:

Karaburun'a işlemekte olan Uşak vapurunun tamiri henüz bitmediği cihetle evvelce ilân edildiği veçhiyle 3.7.939 tarihindeki seferini yapamıyacağından mutat seferlerine başlama gününün ayrıca neşredileceği ilân olunur. (2304)

Buca belediye riyasetinden:

829 lira 65 kuruş muhammen bedel ile açık eksiltmeye konulmuş olan Buca Belediye mezbaha kan kanalının devam eden açık münakasasında talipler tarafından verilen fiatin haddi lâyık görülememesine binaen belediye encümeninin kararı ile bu inşaatın bu gün den itibaren Onbeş gün müddetle pazarlığa bırakıldığı ilâ olunur. 1 5 9 14 (2310)

BRİSTOL

Beyoğlunda

OSMANİYE

SİRKECİ'de

Bu her iki otelin müsteciri Türkiyenin en eski otelcisi

B. Ömer Lütfi Bengü

dir

44 Senelik tecrübeli idaresiyle bütün müşterilerine kendisini sevdirmiştir...

Otellerinde misafir kalanlar evlerindeki rahatı bulurlar.. İstanbulda bütün Ege ve İzmirliler bu otellerde buluşurlar..

Hususiyetleri çok olan bu otellerin fiyatları da rekabet kabul etmiyecek derecede ucuzdur.

Kimyevî ve bakteriyoloji raporları haiz yüzlerce senedenber sıhhate faydaları mücerrep olup İzmir - Çeşme şosesi üzerinde güzel manzarasiyle meşhur

Urla Malgaca içmeleri

Açıldı

Doktor müderris merhum Bay Raşit Tahsinin «Urla Malgaca içme suyu hakkında Kalispatın Şurprudel Zals suyuna ezher cihet rüçhandır.» buyurdukları bu su; müzmin mide ve bevap teşennüçleri, karaciğer, dalak hastalıklarında müzmin safra kesesi ve safra yolları iltihaplarında, safra, kum ve taşlarında, müzmin inkıbazda, şişmanlık, nakris ve şeker hastalıklarında, barsak, şirit, sulucan, mesane yolları ilâh.. gibi bünyevî hastalıklarda serî ve şifa bahş olduğu tecrübe ile sabittir.

Urla Malgaca içmelerinde

Mükemmel odaları havi havadar güzel bir otel vardır. İçmelere gelenlerin yiyecek ihtiyaçları gayet ehven olarak temin edilmiştir.

İçmelere uğramak üzere Basmahane civarında Belediye santral garajından her saat başına hareket eden otomobil ve otobüs vardır.

Gayri menkul malların açık artırma ilânı: 839-7197

İzmir birinci icra memurluğundan:

Bir borcun temini istifası için mahcuz bulunan ve satılmasına karar verilen.

A: — Kütük 193, pafte 151, ada 839 parsel 35 de kayıtlı izmir Göztepe tramvay caddesinde 787 taj numaralı ve 2800 lira muhammen kıymetli kârgir ev.

B: — İzmir tapu dairesinin 27 teşrinisani 332 tarih ve 100 sıra, sahife 217, cilt 210 numarasında kayıtlı izmirin aşağı Ayayani mahallesinin küpecioğlu sokağında atik 64, yeni 106, 1-106 numaralı ve vaziyet zabıt varakasına göre halen 6, 8 kapı No. lı 1400 lira muhammen kıymetli iki ev:

31-Ağustos-939 tarihine müsadif perşembe günü saat 11 de açık artırma suretiyle izmir birinci icra dairesi odasında satılacaktır. Bu satışta tahmin edilen kıymetin yüzde 75 i elde edilmezse artıranların taahhütleri baki kalmak üzere ikinci artırmaları 15-Eylûl-1939 tarihine müsadif cuma günü ayni dairede ve ayni saatte icra kılınacaktır.

1 — İşbu gayri menkulün artırma şartynamesi 1-8-939 tarihinden itibaren 7197 numara ile birinci icra dairesinin muayyen numarasında herkesin görebilmesi için açıktır. İlânda yazılı olanlardan fazla malûmat almak istiyenler işbu şartnameye ve 7197 dosya numarasiyle memuriyetimize müracaat etmeleri.

2 — Artırmaya iştirak için yukarıda yazılı kıymetin yüzde 7,5 nisbetinde pey veya millî bir bankanın teminat mektubu tevdi edilecektir. (124).

3 — İpotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların ve irtifak hakkı sahiplerinin gayri menkul üzerindeki haklarını hususiyle faiz ve masrafa dair olan iddialarını işbu ilân tarihinden itibaren 20 gün içinde evrakı müsbiteleriyle birlikte memuriyetimize bildirmeleri icap eder. Aks halde hakları tapu siciliyle sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar.

4 — Gösterilen günde artırmaya iştirak edenler artırma şartnamesini okumuş ve lüzumlu malûmat almış ve bunları tamamen kabul etmiş ad ve itibar olunurlar.

5 — Tayin edilen zamanda gayri menkul üç defa bağırıldıktan sonra en çok artırana ihale edilir. Ancak artırma bedeli muhammen kıymetin yüzde 75 ini bulmaz veya satış istiyeni alacağına rüchanı olan diğer alacaklılar bulunup ta bedel bunların o gayri menkul ile temin edilmiş alacaklıların mecmuundan fazlaya çıkmazsa en çok artıranın taahhüdü baki kalmak üzere artırma 15 gün daha temdit ve 15 inci günü ayni saatte yapılacak artırmada bedeli satış istiyenin alacağına rüchanı olan diğer alacaklıların o gayri menkul ile temin edilmiş alacakları mecmuundan fazlaya çıkmak şartiyle en çok artırana ihale edilir. Böyle bir bedel elde edilmezse ihale yapılamaz ve satış talebi düşer.

6 — Gayri menkul kendisine ihale olunan kimse derhal veya verilen mühlet içinde parayı vermezse ihale kararı fes olunarak kendisinden evvel en yüksek teklifte bulunan kimse arzetmiş olduğu bedelle almağa razı olursa ona, razı olmaz veya bulunmazsa hemen on beş gün müddetle artırmaya çıkarılıp en çok artırana ihale edilir iki ihale arasındaki fark ve geçen günler için yüzde 5den hesap olunacak faiz ve diğer zararlar ayrıca hükme hacet kalmaksızın memuriyetimizce alıcıdan tahsil olunur. (Madde 133)

Üç ev yukarıda gösterilen tarihlerde izmir birinci icra memurluğu odasında işbu ilân ve gösterilen artırma şartnamesi dairesinde satılacağı ilân olunur. 2311

Ilân

Ordu hasta bakıcı hemşireler okuluna ait bazı izahat ve okula kayıt ve kabul şartları

1 — Hasta bakıcı hemşire yetiştirmek üzere Ankarada M. M. Vekâleti tarafından (Ordu hastabakıcı hemşireler okulu) açılmıştır.

2 — 3433 sayılı kanun mucibince bu okuldan mezun olacaklar, memur olup tekaüdiye alacaklardır.

3 — Mezun olanlar altı senelik mecburî hizmetlerini Ordu hastahanelerinde yapacaklar; ondan sonra arzu ederlerse memleketteki bütün sıhhî teşekküller kendilerine açık olacaktır.

4 — Tahsil müddeti üç sene olup, bu müddet içinde okurlara ayda 5 lira harçlık verilecek ve iaşe ve ilbasları tamamen okula ait olacaktır.

5 — Okuldan mezun olanlar, barem kanununa göre 17.5 aslî maaştan başlamak üzere maaş alacaklar ve bu miktar gittikçe çoğalacaktır. Bu zaman dahi iaşe, giydirme ve barındırma orduya ait olacaktır.

6 — Okul 15/Eylûl/939 da tedrisata başlıyacaktır.

7 — Okula kayıt ve kabul şartları şunlardır:

a) Türkiye Cumhuriyeti tabaasından olmak ve Türk ırkından bulunmak.

b) Sıhhatı yerinde olmak ve durumu her iklimde vazife görmeğe müsait bulunmak (Bunu her hangi bir hastahane heyeti raporu ile tevsik ettirmek ve evraka bağlamak lâzımdır.)

c) Yaşı on altıdan aşağı ve yirmi ikiden yukarı olmamak.

d) Kendisi, ana babası iffet ehlinden olmak (Bu vaziyet polisçe tevsik ettirilerek evraka bağlanacaktır.)

e) En az Orta okul tahsilini bitirmiş olmak veya bu derecede tahsil gördüğünü isbat etmek (Tasdikname suretleri musaddak olarak eklenecektir.)

f) Evli veya nişanlı bulunmamak (Evvelce evlenip boşananlarla kocası ölmüş olanlar kabul edilir.) (Buna ait medenî hali bildirir müsbit evrak keza eklenecektir.)

g) Sıhhî sebebler dışında okulu kendiliğinden terk ettiği, yahut evlenmek suretiyle veya diğer inzibatî sebeblerle okuldan çıkarıldığı yahut altı senelik mecburî hizmetini yapmadığı veya tamamlamadığı yahut sıhhî sebebler dışında okuldan çıkarıldığı takdirde tahakkuk ettirilecek mektep masraflarını tamamen ödeyeceğine ve gösterdiği vesikaların tamamen doğru olduğuna dair Noterden tasdikli ve kefilli bir taahhüdname vermek.

8 — Bu evrak sahipleri okula imtihansız olarak kabul edilecektir.

9 — Altıncı maddedeki evrakı tamanlıyanlar bunlara Ankaradakiler M. M. Vekâleti Sıhhat işleri dairesine, diğer vilâyet merkezlerindekiler Valiliklerine, kazadakiler Kaymakamlıklara takdim edecekler ve bu yol ile M. M. Vekâleti Sıhhat işleri dairesine yollanacaktır. Müracaatların 25/Ağustos/939 da sonu alınmış olacaktır.

10 — Taliplerin kabul edildikleri ve mektebe hareket etmeleri ayni makamlar tarafından kendilerine bildirilecektir.

11 — Kabul edileceklerin okulun bulunduğu Ankaraya kadar sarf edecekleri yol parası kendilerine ait olacak ve (M. M. Vekâleti Sıhhat İşleri dairesi reisliği) ne hitaben yazacakları dilekçede bunu tasrih edeceklerdir. 19 23 27 31 4 8 13 17 21 25 29 4 8 12 16 20 23 27 30 4 8 12 (1713)

Mehmed Etiman

Terzihanesi

Konak caddesi meserret oteli 39-40

Mevsimlik en güzel kumaşlar gelmiştir

Müşterilerimizin bir kerre görmelerini tavsiye ederiz..

Izmir Telefon Müdürlüğünden:

1 — Kâğıdı ve kartonları İdareden verilmek şartiyle (2500) iki bin beş yüz adet telefon rehberinin yalnız basılması ve ciltlenmesi açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Muhammen bedeli (650) altı yüz elli lira muvakkat teminatı (48,75) kırk sekiz lira yetmiş beş kuruş olup eksiltmesi 10 Temmuz 1939 pazartesi saat (15) de İzmir Telefon müdürlüğü binasındaki satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — Taliplerin muvakkat teminat makbuz veya Banka mektubu ve kanunî vesaikle mezkûr gün ve saatte komisyona müracaat etmeleri.

4 — Şartnamelerin her gün İzmir Telefon Müdürlüğünden parasız verileceği ilân olunur. 22 25 1 8 (2168)

Akhisar belediyesinden:

6480 lira keşif bedelli Akhisar Belediyesi elektrik fabrikası lokomobili için bir yıllık ihtiyacı olan tahminen 540 ton maden kömürüne yapılan pazarlık neticesinde de istekli çıkmadığından 15 gün müddetle temdid edilmiştir.

İhalesi 3 temmuz 939 pazartesi günü saat 15 dedir.

İsteklilerin Akhisar Belediyesine baş vurmaları ilân olunur. 20 25 30 5 (2124)

Yüksek Mühendis mektebi satın alma komisyonundan:

Mektebin 939 malî senesi zarfındaki 46000 kilo koyun eti ihtiyacı kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konulmuştur.

İşbu ihtiyacın muhammen bedeli 53 elli üç kuruş olup ilk teminatı 1828 lira 50 kuruştur. Kapalı zarf usuliyle yapılacak olan işbu eksiltmeye ait teklif mektupları 2490 sayılı kanunun emrettiği diğer vesikalarla beraber muayyen saatten bir evvel makbuz mukabilinde komisyon reisliğine verilmesi posta ile gönderilecek mektupların muayyen saate kadar komisyona gelmiş olmaları muktazıdır. Eksiltmesi 22-6-939 tarihine rastlıyan perşembe günü saat 11 de yapılacaktır. Şartnamesini görmek istiyenler her gün ve eksiltmeğe gireceklerin belli gün ve saatte mektep binası dahilindeki komisyona müracaatları ilân olunur. 4 9 14 19 6 3869-1911

Balçova Ağamemnun ılıcalarının

12 Haziran 939 tarihinden itibaren

Muhterem müşterilerime açıldığını tebşir ederim

Bu şifabahş suyun evsafı cihanca malûm olduğundan reklâmı zait görüyorum

Beyhancısı

İsmail Karabızlı

Lüks Mobilya Salonu

Hüseyin Hüsnü Uziş

Yeni Kavaflar çarşısı No. 29-36

İZMİR

Mevsimin güzel bahar günlerinde minimini yavrularınıza temiz hava aldırmak ve hoş vakit geçirtmek için dünyanın en büyük fabrikası olan

Alman Phöniks

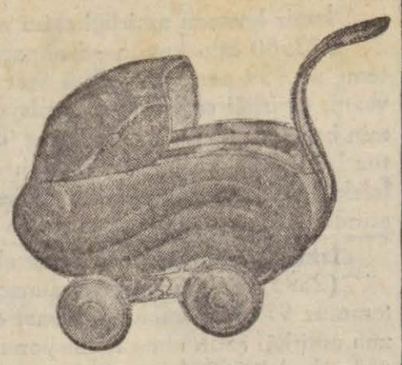

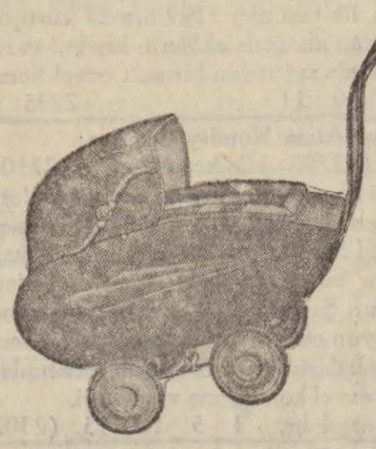

Markalı son model ve kübik zarif, şık ve sağlam kapalı ve açık çocuk arabası alınız. Fiyatlar rekabet kabul etmez derecede ehvendir.

Mağazamda mevsimin en şık zarif ve sağlam yerli ve Avrupa Her çeşid KARYOLA ve SOMYALARI gayet ucuz satılmaktadır. Bir defa GÖRMEK kâfidir.

T. C. Ziraat bankası

KURULUŞ TARİHİ 1888

Sermayesi: 100,000,000 Türk lirası Şube ve ajan adedi 262

Zirai ve Ticari her nevi Banka muameleleri

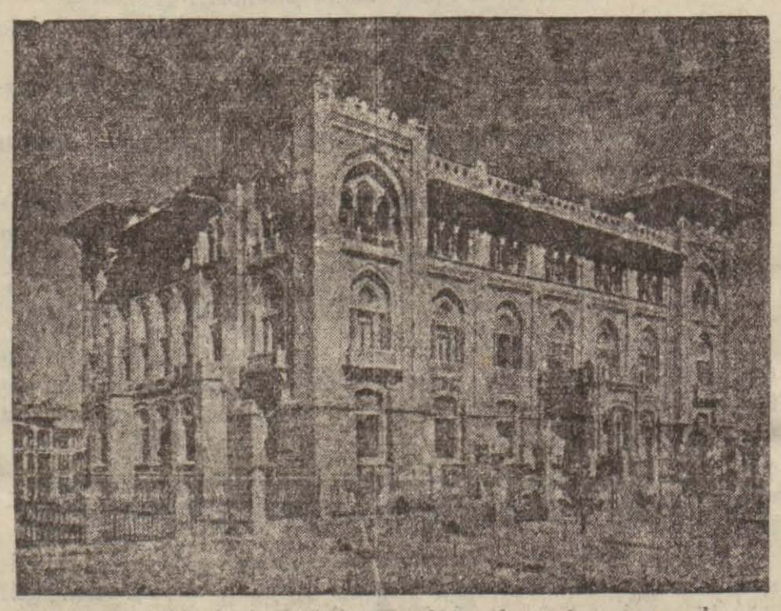

Para biriktirenlere 28.800 lira ikramiye verecek

Zirrat bankasında kumbarlı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 firası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	Adet	1,000	Liralık	4,000 Lira
4	«	500	«	2,000 «
4	«	250	«	1,000 «
40	«	100	«	4,000 «
100	«	50	«	5,000 «
120	«	40	«	4,800 «
160	«	20	«	3,200 «

DİKKAT : Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı taktirde % 20 fazlasiyle verilecektir.

Kur'alar senede dört defa, 1 Eylûl, 1 Birinci kânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Deutsche Levante Linie G. M. B. H Hamburg

DEUTSCHE LEVANTE LİNİ G. M. B. H. HAMBURG

«Adana» vap. 6 temmuzda bekleniyor. 8 temmuza kadar Anvers, Rotterdam, Bremen ve Hamburg için yük alacaktır.

Tahliye:

«İrland» vap. 24 Haziranda bekleniyor, Hamburgtan mal çıkaracaktır.

«Kreta» vap. 11 temmuzda bekleniyor. Hamburg, Bremen ve Anversten mal çıkaracaktır.

DEN NORSKE MİDDELHAVSLİNJ OSLO

«Bosphorus» vap. 24 haziranda Le Havre ve Norveç için hareket edecektir.

AMERİCAN EXPORT LİNES İNC.

«Exermont» vap. 4 temmuza doğru bekleniyor. Nevyork için yük alacaktır.

«Excello» vap. 16 temmuza doğru bekleniyor. Nevyork için yük alacaktır.

D. T. R. T

«Szeged» vap. 8 temmuza doğru bekleniyor. Tuna limanları için yük alacaktır.

«Szeged» vap. 28 hazirana doğru bekleniyor. İskenderiye ve Portsaid çin yük alacaktır.

«Tisza» vap. 10 temmuza doğru bekleniyor. İskenderiye ve Portasid çin yük alacaktır.

«Tisza» vap. 10 temmuza doğru bekleniyor. Beyrut için yük alacaktır.

SERVİCE MARİTİME ROUMAİN

«Bucureşti» vap. 26 hazirana doğru Köstence, Kalas ve Tuna limanları çin hareket edecektir.

«Durostor» vap. 7 temmuza doğru bekleniyor. Köstence, Kalasa ve Tuna limanları için yük alacaktır.

Ste. Comlrciale Bulgare

«Balkan» vap. 28 hazirana doğru Burgas ve Varna için hareket edecektir.

Vapurların hareket tarihleriyle navlunlardaki değişikliklerden acente mes'uliyet kabul etmez.

Daha fazla tafsilât almak için Birinci Kordonda 150 No. da W. F. Henry Van der Zee vapur acentalığına müracaat edilmesi rica olunur.

TELEFON: 2007/2008

Fratelli Sperco Vapur acentesi

ADRİATİCA S. A. di NAVİGAZİONE

Albano - ihtiyarî - Vapuru 25-6 da gelerek ayni gün Midilli, Selânik, Dedeağaç, İstanbul, Burgaz, Varna ve Köstenceye hareket eder.

Citta di Bari - Motoru 27-6 tarihinde gelerek ayni gün saat 17 de İstanbul, Pire, Napoli, Marsilya ve Cenovaya hareket eder.

ROYAL NEERLANDAİS KUMPANYASI

Deucalion - vapuru 28-6 da gelerek 1-7 tarihine kadar Amsterdam ve Hamburg için yük alarak hareke edecektir.

Agamemnon - vapuru 5-7 tarihinde gelerek yükünü çıkardıktan sonra Burgaz, Varna ve Köstenceye hareket eder.

SVENSKA ORİENT LİNİEN

Gotland -Motoru 28-6 tarihinde bekleniyor Rotterdam, Hamburg ve Skandinavya için yük alarak hareket edecektir.

Vingalene -motoru 13-7 tarihinde beklenmekte olup Rotterdam, Hamburg ve Skandinavya için yük alarak hareket edecektir.

SERVİCE MARİTİME ROUMAİN

SUCEAVA — Vapuru 6 temmuz 939 tarihinde gelerek Malta, Cenova, Marsilya, limanları için yük ve yolcu alarak hareket eder.

İlândaki hareket tarihleriyle navlunlardaki değişikliklerden Acenta mesuliyet kabul etmez. Daha fazla tafsilât için ikinci kordonda FRATELLİ SPERCO vapur acentalığına müracaat edilmesi rica olunur.

Telefon: 2004 2005

Olivier ve Şürekâsı

LİMİTET

Vapur acentası

Birinci Kordon REES binası

TEL. 2443

LONDRA HATTI

LİVERPOOL HATTI

Mardinian vapuru 10 haziranda Liverpolden gelip yük çıkaracak ve ayni zamanda Liverpol için yük alacaktır.

Oporto vapurunun yükleri İstanbulda aktarma edilerek Denizbankın Dumlupınar vapuru ile gelmiştir.

T. İŞ Bankası'nın

1939 K. Tasarruf İkramiye Plânı

32,000 LİRA MÜKÂFAT

Kur'alar: *1 Şubat, 1 Mayıs, 26 Ağustos, 1 Eylül, 1 İkinci teşrin tarihlerinde çekilecektir*

İKRAMİYELER

1	Adet	2000	liralık —	2000 lira
5	"	1000	" —	5000 "
8	"	500	" —	4000 "
16	"	250	" —	4000 "
60	"	100	" —	6000 "
95	"	50	„ —	4750 „
250	„	25	„ —	6250 „
435				32000

T. İş Bankasına para yatırmakla, yalnız para biriktirmiş olmaz, ayni zamanda talihinizi de denemiş olursunuz

Nazarı Dikkate

Mevsimin en yeniliklerini bayan kumaşlarının erkek kumaşlarının en eyisini

Ibrahim Karakaş

tan alınız.

Odun pazarı No. 12

Taze, Temiz, Ucuz

İLÂÇ

Her türlü tuvalet çeşitleri

Hamdi Nüzhet Çançar

Sıhhat eczahanesi

Başdurak Büyük Salepçioğlu hanı karşısında

Sayın Izmirlilere

Müjde

Alsancak Birincikordon eski banyolar karşısında bahçesinde büyük **Yeni Hayat** *zorluklarla elde ettiğimiz KIYMETLİ söyleyicileri halkımıza dinletmek üzere*

17 Haziran 939 Cumartesi günü akşamından itibaren gazinomuz açıktır

Bayan Ülfet Altunses, Mlek Cünbüş, Neriman Piyanist Necmiye Muallâ

den mürekkep Kanunî Fethi Öğreten ve kemanî Refet Tatlıparmak idarelerindeki saz heyetini el ilânlarında fotoğraflarile beraber göreceksiniz

Servislerimiz *Muntazam olmakla beraber ucuzdur. Sayın Müşterilerimizin bu fırsatı kaçırmamalarını tavsiye ederiz*